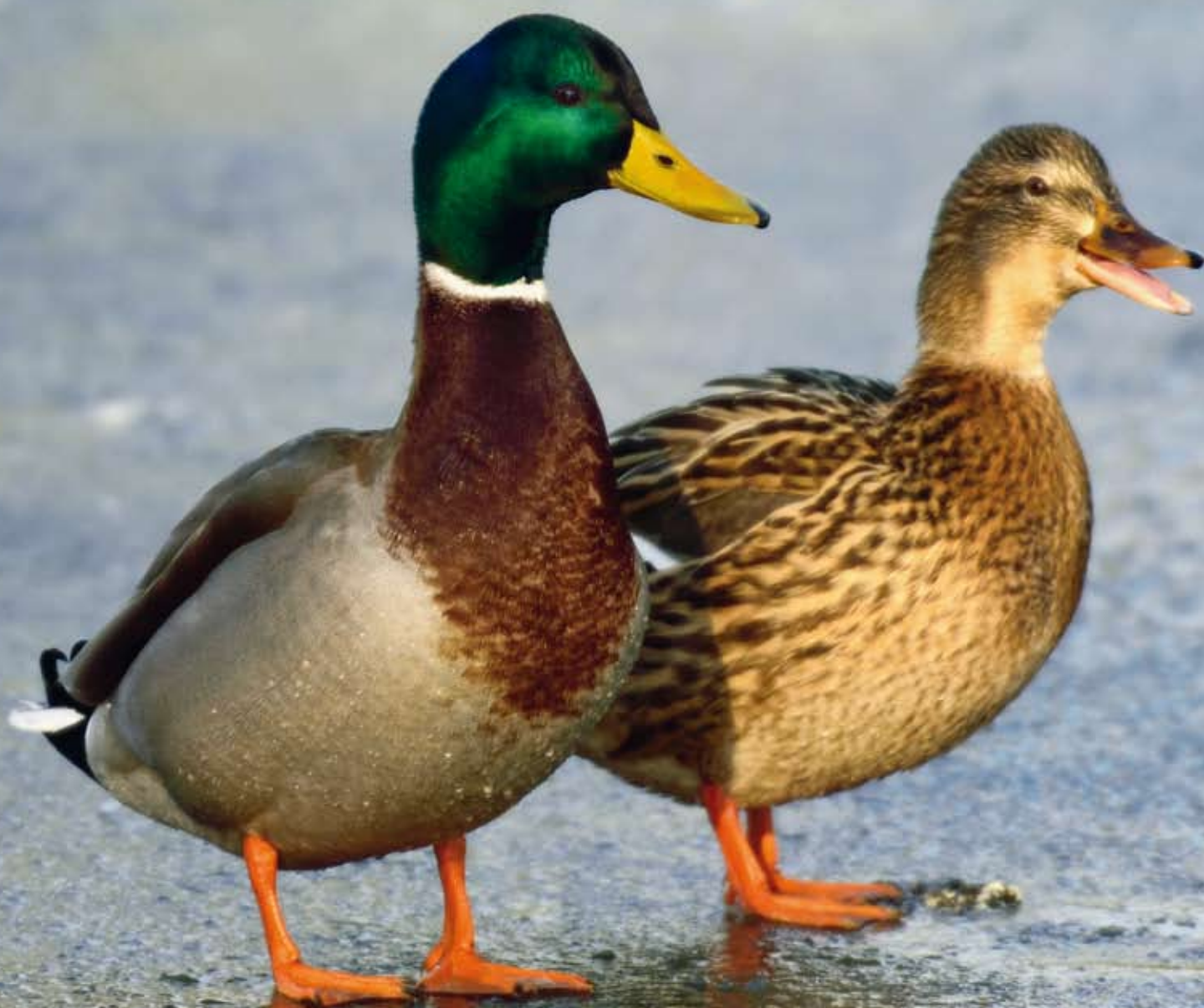

4/2018

LOVEC

GLASILO LOVSKE ZVEZE SLOVENIJE
APRIL – MALI TRAVEN

30 let GARANCIJE

KITE KSP HD2, 1.6-10x42
CENA: 1.323,70 €

KITE OPTICS®

30 let GARANCIJE

KITE KSP HD2, 2-12x50
CENA: 1.323,70 €

KITE OPTICS®

V aprilu vam nudimo ugoden nakup orožja znamke Browning in Winchester iz zaloge.

Winchester XPR, .300 WM
CENA: 561,20 €

WINCHESTER®

* Slike so simbolične.

ANCELJ d.o.o.

Lebanova ulica 3
8000 Novo mesto
tel: ++386 (0)7 / 33 21 081
faks: ++386 (0)7 / 33 23 879
Delovni čas: pon - pet: 8.30 - 12.00, 13.00 - 16.00

www.ancelj.si

Poiščite nas na
facebooku!

zastopstva in distribucija: - Browning - Winchester - MAK

- Česka zbrojovka - Docter - Meopta

- Niggeloh - Sellier & Bellot

- Swarovski Optik - Steyr Mannlicher

- Alfa Proj - Norica - Mauser - Huglu

SLOVARMS

Lovska trgovina Slovarms d.o.o.

www.slovarms.si

DIVAČA, Kraška cesta 67, Pon.-Pet.: 14:00 - 19:00
Tel.: 05 620 2208, 041 403 656 Sobota: 09:00 - 13:00

E-mail: info@slovarms.si

RÖWA
Röbber | AUSTRIA

PROFESSIONAL · RELIABLE · ACCURATE

TITAN^α TITAN⁶ TITAN¹⁶

ShooterKing®

ŠIROK IZBOR
NOČNE OPTIKE

Niggeloh

SAUER

Blaser

PULSAR

HAWKE®

STASER

Verney-Carron

Vixen®

LOVEC

Revija za lovstvo, lovsko
kinologijo in varstvo narave
Letnik CI., št. 4

april – mali traven

Lovlec je z odločbo Ministrstva za
kulturo RS, št. 61510-129-2009/8,
od 6. 7. 2011 vpisan v razvid
medijev pod zap. št. 1633.

ISSN 0024-7014

Glasilo izdaja

Lovska zveza Slovenije

Priloga in tisk
Tiskarna Evrografis, d. o. o., Maribor
Poštnina je plačana pri pošti
1102 Ljubljana

UREDNIŠKI ODBOR:
Predsednik Arpad Kóvess

Odgovorna urednica
Jasna Kovačič Siuka

Bojan Avbar, Franc Černigoj,
Leo Fabiani, Boštjan Pokorný

Lektorica in korektorica
Marjetka Šivic

Tehnični urednik Milan Samar
Tajnica uredništva Eva Strajnar

Lovlec izhaja v začetku vsakega meseca,
razen poletne številke 7–8, ki je združena
in izide v začetku julija.
Ta številka je izšla v 23.000 izvodih.
Po zakonu o DDV je glasilo LOVEC
obdavčeno po 9,5% stopnji.

Besedila za objavo obvezno pošljite po
e-pošti v Wordovem formatu, uradne
dopise pa podpisane in žigosane naknad-
no tudi po navadni pošti. Fotografije
sprejemamo v formatu jpg, in sicer v
nezmanjšani resoluciji (velikost 1–2 MB;
300 dpi); lahko tudi na CD. Pošiljatelj naj
prilpiše tudi svojo telefonsko številko.

Uredništvo glasila Lovlec
Župančičeva 9 – p. p. 505
1001 Ljubljana
e-naslov: lovlec@lovska-zveza.si
Tel.: (01) 24-10-922
Faks: (01) 24-10-927
Predstavitvene strani LZS:
<http://www.lovska-zveza.si>

Mali oglasi

Male oglase (besedilo in dokazilo
o vplačilu) sprejemamo na e-naslov:
lovlec@lovska-zveza.si ali na naslov
uredništva revije.

Cene malih oglasov: do 15 besed 4 €, od
15 do 25 besed 5 €, od 25 do 30 besed 6 €,
za vsako nadaljnjo besedo 0,2 €.
Male oglase je treba plačati vnaprej.
Položnic ne pošiljamo. Preštejte besede in
ustrezno vsoto nakažite na TRR Lovske
zveze Slovenije: Nova Ljubljanska banka,
d. d., št. SI56 02010-0015687097;
SWIFT oz. BIC koda: LJBSI2X.
Sklic naj se glasi: SI 00 in zraven datum
plačila. Primer za nakazilo 18. 9. 2015:
SI 00 18092015.
Pod namen plačila morate obvezno napisati:
MALI OGLAS.

Foto: Dušan Markuš

IZ VSEBINE:

B. Avbar:	Naravi jemljemo preveč in ji dajemo premalo	160
IZ DNEVNEGA TISKA		162
MNENJA IN PREDLOGI		164
M. Toš:	Qui tacet consentit*	164
LOVSTVO		166
B. Avbar:	Zemlja, učiteljica življenja	166
H. Potočnik,		
B. Pokorný,		
K. Flajšman, I. Kos:	Rezultati prve sezone sistematičnega spremljanja populacije šakala (<i>Canis aureus</i>) v Sloveniji	169
L. Merjasec:	Primerjava odvzema srnjadi v LD Šmarna gora in njenih sosednjih lovskih družinah	174
PO LOVSKEM SVETU		177
J. Kovačič Siuka:	HIT Show obiskalo več kot 40.000 obiskovalcev	177
L. Rituper:	Uspeh slovenskih oponašalcev jelenjega rukanja na sejmju FeHoVa v Budimpešti	177
F. Ekar:	Trideseti lovsko-ribiški sejem Die Hohe Jagd & Fischerei 2018 v Salzburgu presejel vse rekorde	178
J. Švab:	Mednarodno tekmovanje v oponašanju jelenjega rukanja v Salzburgu	180
NA KRATKO IZ TUJEGA TISKA ...		181
LOVSKO PRIPOVEDNIŠTVO		182
M. Hribar:	Včasih sem bil mlad	182
Uredniški odbor LZS: Javni natečaj za literarna besedila z lovsko tematiko v letu 2018		184
LOVSKA ORGANIZACIJA		185
P. Novak:	Jubilejno druženje in lov sokolarjev v Beltincih	185
M. Gselman:	Šest desetletij sodelovanja med LZM in KPLC	186
M. Petretič:	Sekcija oponašalcev jelenjega rukanja in novo vodstvo	186
M. Gselman:	Kategorizacija uplenjene divjadi 2017 v Slovensko- goriškem LUO	187
F. Rotar:	Lovska »žetev« v LD Prosenjakovci	187
V. Habič:	Upravljanje z jelenjadjo v primorskem delu Triglavskega LUO	188
G. Bolčina:	Usposabljanje predavateljev	189
J. Šalomon:	Praznik lovske kulture	190
J. Kovačič Siuka:	Dober pogled, oddaja o lovstvu	191
M. Lovrin:	70 let delovanja LD Vinica	192
F. Rotar:	70 let LD Ruše – ruški lovci neradi pišejo o sebi	192
MLADI IN LOVSTVO		194
F. Ekar:	Lovstvo se predstavi v učilnici	194
	Navadni jelen (<i>Cervus elaphus</i>)	195
JUBILANTI		196
LOVSKI OPRTNIK		197
S. Sušnik:	»Haupt« jagi pobratenih lovskih družin	197
J. Škrlič:	Koroški dan v Goriških brdih	198
B. Grošelj:	Lovski krst v Šentlambertu z rekordnim številom navzočih	198
F. Klajne:	Lovci pozimi ne poznajo samo lova	199
B. Dejak:	Lovci podarili predpasnike	199
B. Petermelj:	Čakali smo 40 let	200
E. Škrlep:	Lovstvo združil z umetnostjo	200
M. Toš:	Nenavadno domovanje malih uharic pri Erjavčevih	201
F. Ekar:	Poslovila se je prva članica LD Jezersko	201
M. Richter - Zeleni:	Nesrečni gams iz LD Kapla	202
Žan, Eva:	Hrbet mladega divjega prašiča – lanščaka s kruhovo klobaso	203
V SPOMIN		204
LOVSKA KINOLOGIJA		205
M. Bauman:	38. Sežunov memorial na Hajdini (ŠPP ptičarjev)	205
T. Burazer:	Lokalno tekmovanje psov v vodnem delu v LD Gradac	205
B. Leskovic:	Pippa Mattinson: Uspešen odpoklic – učenje zanesljivih odzivov za mladiče in odrasle pse (Založba Narava, d. o. o., Kranj, 2017	206
KZS:	Predvidena legla lovskih psov	207

SLIKA NA NASLOVNICI:

Mlakarica – *Anas platyrhynchos*

Foto: Michael Migos

LOVNE DOBE:

Ur. list, št. 101/17. 9. 2004
in št. 81/14. 11. 2014

Srna

srnjak, lanščak:

1. 5.–31. 10.

srna, mladici obeh spolov:

1. 9.–31. 12.

mladica:

1. 5.–31. 12.

Navadni jelen

jelen:

16. 8.–31. 12.

košuta:

1. 9.–31. 12.

teleta:

1. 9.–31. 1.

junica, lanščak:

1. 7.–31. 1.

Damjak

damjak:

16. 8.–31. 12.

košuta:

1. 9.–31. 12.

teleta:

1. 9.–31. 1.

junica, lanščak:

1. 7.–31. 1.

Mufflon

oven, lanščaki obeh spolov in

jagnjeta obeh spolov:

1. 8.–28. 2.

ovca:

1. 8.–31. 12.

Gams

kozel, koza, kozlički obeh spolov,

enoletni obeh spolov:

1. 8.–31. 12.

Kozorog

kozel, koza, kozlički obeh spolov,

enoletni obeh spolov:

1. 8.–31. 12.

Divji prašič

merjasec:

1. 1.–31. 12.

svinja:

1. 7.–31. 1.

ozimci in lanščaki obeh spolov:

1. 1.–31. 12.

Poljski zajec

1. 10.–15. 12.

Kuna belica, kuna zlatica

1. 11.–28. 2.

Jazbec

1. 8.–31. 12.

Lisica

1. 7.–15. 3.

Sakal*

1. 7.–15. 3.

Rakunasti pes (enok)

1. 8.–31. 3.

Navadni polh

1. 10.–30. 11.

Alpski svizec

1. 9.–30. 10.

Pižmovka

1. 1.–31. 12.

Nutrija

1. 1.–31. 12.

Fazan

1. 9.–28. 2.

Poljska jerebica (gojena)

1. 9.–15. 11.

Raca mlakarica

1. 9.–15. 1.

Soja

1. 8.–28. 2.

Sraka

1. 8.–28. 2.

Siva vrana

1. 8.–28. 2.

Medved in volk

Po veljavnem Pravilniku in Odločbi o odvze-
mu osebkov vrst rjavega medveda (*Ursus*
arctos) in volka (*Canis lupus*) iz narave

* Po monitoringu

Naravi jemljemo preveč in ji dajemo premalo

Slovenski lovci smo v dokaj zapletenem sistemu pravne ureditve lovstva, ki po eni strani temelji na ustavnih načelih prostovoljnosti združevanja, po drugi pa smo pod pretnjo visokih glob zaradi neizpolnitve letnih načrtov s svojim prostovoljnim – neplačanim delom zadolženi za ohranjanje in varstvo divjadi kot naravnega bogastva. Na mnoge sistemske rešitve ne moremo vplivati, kar se kaže v pretiranih zahtevah določenih deležnikov prostora po povečanem ultimativnem odvzemu divjadi iz naravnega okolja, ki naj bi bila »kriva« za mnoge gozdarske in kmetijske tegobe. Prizadevanja za odstrel povečanega števila parkljaste divjadi izhajajo iz ekonomskih podlag in razlogov, ki jih podpira vsakokratna aktualna politika.

Očitno je, da smo čezmerno usmerjeni v izkoriščanje narave, ki ji vsi deležniki v prostoru ne vračamo dovolj, nasprotno – brez predsodkov jemljemo iz nje, včasih brezobzirno in v škodo trajnostnega razvoja. Ne vprašamo pa se, do kdaj tako. Ali nam zdrava in razumna filozofija, temelječa na življenjskem izkustvu, dovoljuje jemati pravico naravi, da bi v čim večji meri sama upravljala s svojim živim in neživim stvarstvom? Zakaj tudi divjad nima pravice, da bi z njo upravljala narava po naravnih zakonih, ki so bili pred človekom in njegovim izkoriščanjem naravnih dobrin? Mar smo, zlasti načrtovalci posegov v naravo in prostor, pozabili, da so skrb za ohranjanje naravnega bogastva in kulturne dediščine ter ustvarjanje možnosti za skladen civilizacijski in kulturni razvoj ustavna kategorija, ki vsaj na načelni oziroma pravni ravni varuje naravno in kulturno dediščino, katere del je tudi divjad?

Slovenske lovke in lovci smo po načelih vesti in poštenja, enakega obravnavanja in sorazmernih posegov v populacije divjadi v veliki večini zagovorniki zdrave narave in neokrnjenega naravnega okolja, prizadevamo si proti iztrebljenju divjadi in škodljivim posegom v naravno okolje, kar je tudi zapisano v zakonih o varstvu narave. V naših mislih in dejanjih v veliki večini klije svetost življenja, ki jo morajo poleg skrbi za ohranjanje naravnega okolja spoštovati tudi načrtovalci posegov v prostor. Vrnimo naravi, kar še lahko in kar je njeno, in planet bo kipel od življenjskih radosti. Vsakič znova pa se moramo vprašati, zakaj lovimo v času, ko to za preživetje ni več potrebno. Ali sledimo klicu iz pradavnine ali lovimo, ker je lov potreben za vzpostavljanje naravnega ravnovesja, ki ga je porušil človek? Nihče nima pravice, da lovce brez možnosti ugovora vesti prisiljuje k nespametni poslušnosti, tako da smo v nasprotju z naravnimi zakoni prisiljeni izpolnjevati naloge in ukrepe za čezmeren odvzem divjadi iz njenega naravnega okolja. Koliko človeške dvoličnosti je v ravnanjih, ki po eni strani v en glas trobijo, kako ljubijo naravo in njene danosti, po drugi pa jo skrunijo in izkoriščajo na vsakem koraku. K razumnejšemu načrtovanju bi lahko prispevala informacijska pomoč pri upravljanju z divjadjo, ki temelji na bolj verodostojnih empiričnih podatkih. Tako bi bilo načrtovanje bolj sonaravno in usklajeno z dejanskim stanjem populacij divjadi v naravi.

Za uresničevanje ciljev naravovarstvenega lovstva je bistvenega pomena enotnost lovske organizacije. Le enotni se bomo lahko uprli zahtevam, ki lahko dolgoročno pomenijo zločin nad naravo. Razklani ne bomo dosegli ciljev, s svojo neenotnostjo bomo pomagali tistim, ki stremijo k povečanim posegom v naravo. Za uspeh pri ohranjanju narave in sonaravno gospodarjenje z divjadjo sta odločilni sloga in enotnost celotne organizacije lovstva, in sicer od lovske družine, območnih lovskih zvez do Lovske zveze Slovenije. Boli me, ko z žalostjo v srcu opažam, da zaradi ozkih osebnih interesov iz območnih zvez lovskih družin brez vsebinske razprave in legitimnih zahtev po spremembah izstopajo posamezne lovske družine. Rušenje enotnosti in notranje harmonije povzročajo tudi trenja v posameznih lovskih dru-

Foto: Olen Naglost

žinah, ki ali ne znajo ali ne zmorejo trezno presoditi, kako naj urejajo in uredijo notranje medsebojne odnose.

Vse več je tudi nergačev, lovske družine pa kljub jasnim in razumnim pravilom o disciplinskem postopku ne razločijo med hujšimi in blažjimi kršitvami. Pozabljajo, da zaradi blažjih kršitev ni dopustna izključitev člana iz lovske družine. Disciplinski postopki so resni kazenski postopki, ki so administrativne narave; resno posegajo v človekove ustavne pravice in svoboščine. Dolžnost izvoljenih organov lovske družine terja strogo spoštovanje načela zakonitosti. V praksi se zatika pri pristojnostih in delovanju disciplinskih komisij na drugi stopnji, saj o pritožbah zoper odločbe disciplinskih komisij prve stopnje v nekaterih lovskih družinah odločajo na občnem zboru, pri drugih pa na disciplinski komisiji druge stopnje pri zvezi lovskih družin. Odločbe disciplinskih komisij so na zahtevo nezadovoljne stranke s tožbo lahko deležne presoje rednih sodišč. Sprašujem se, zakaj bi prali perilo na sodiščih, če imamo možnost, da vrsto zadev lahko rešimo znotraj družine s pogovori in mediacijo. Ali pozabljamo na Prešernovo sporočilo, da »ne vrag, le sosed bo mejak«!? Namesto nesporazumov bi se morali, med drugim, bolj ukvarjati z večjo varnostjo na lovih. Nepotrebnih nesreč je vse preveč. Lovci bi morali dosledno spoštovati prepoved vožnje z motornimi vozili v naravnem okolju, se v lovišču gibati peš, tiho in neopazno, da ne bi vznemirjali divjadi in drugih prostoživečih živali. Zavzeto bi se morali ukvarjati z izobraževanjem, pravilnim

nošenjem in prenašanjem lovskega orožja, urejanjem lovišč in preprečevanjem škode na divjadi in zaradi nje. Tudi tako bi si povrnili ugled v javnosti, ki bo v nas lovcih lažje prepoznala prave naravovarstvenike. Nemalokrat pozabljamo, da se članstvo lovskih družin stara, zato premalo vlagamo v promocijo pridobivanja novih članov. Lahko se nam že maščuje slaba praksa iz preteklosti, ko so lovske organizacije (včasih celo nerazumno) zavračale sprejem v članstvo kandidate, ki bi bili dandanes jedro organizacije.

Za zaključek: Narava je mati vseh nas, zato ji tudi slovenske lovke in lovci zapojmo hvalnico kot Oton Župančič, ki je spesnil: »Sveta si, Zemlja, in blagor komur plodiš!« Naravi, priznali ali ne, jemljemo preveč, premalo ji vračamo. Misel Alberta Einsteina, da bo, ko bo umrla zadnja čebela in ne bo več oprasčevanja, tudi človek v nekaj letih izginil z obličja Zemlje, je resno opozorilo. Denarja ali kriptovalut človek ne bo mogel jesti, zato se moramo vračati k naravi. Zemlja je – misli Gibrana Kahlila – v vsej svoji lepoti naravnih danosti kot lepa nevesta, ki za okras ne potrebuje draguljev, temveč je zadovoljna z zelenjenjem svojih travnikov, polj, gozdov in dragocenimi kamninami svojih planin ...

Bojan Avbar,

član Uredniškega odbora LZS

»Denarja ali kriptovalut človek ne bo mogel jesti, zato se moramo vračati k naravi.«

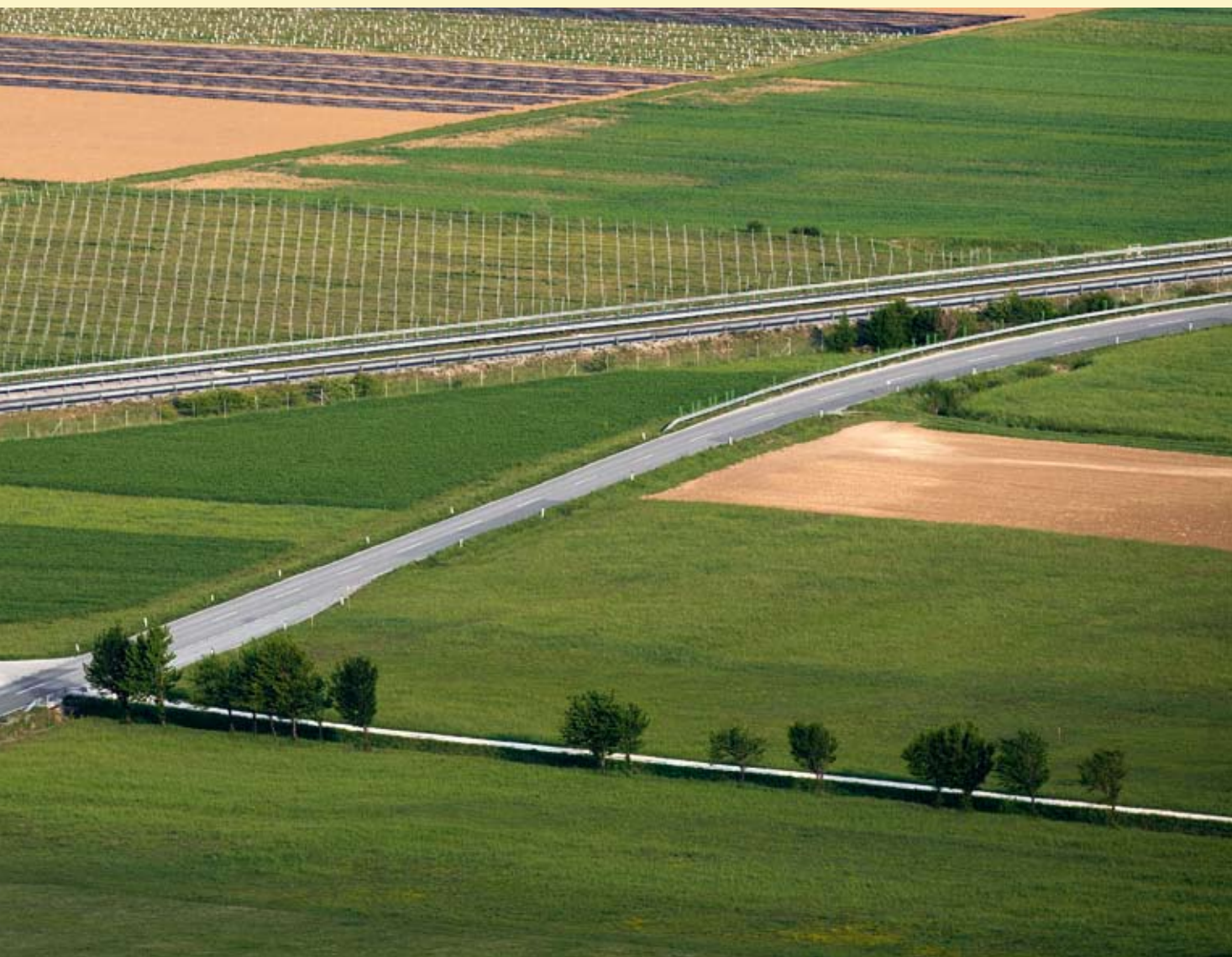

Foto: Ivan Knaže

BO VOLK MORAL POJESTI PASTIRJA?

KMEČKI GLAS, 14. 2. 2018
(Franc Fortuna) – O volčjih pohodih na ograjene pašnike od Predmeje do Podkraja v lanskem oktobru in novembru ter o škodi, ki jo zaradi tega imajo tamkajšnji kmetje, smo obširneje pisali decembra. Koliko je sploh volkov na omenjenem območju? Po nekaterih uradnih ocenah okoli 12, po ocenah tamkajšnjih lovcev pa jih je lahko celo 20. Po zadnjem odloku Vlade Republike Slovenije je bil dovoljen odvzem desetih volkov. Odvzetih jih je bilo osem; od dveh, predvidenih na območju Trnovskega gozda in Nanosa, pa je padel le eden. Območna enota Nova Gorica Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) je zavoljo nevezdržne situacije pripravila okroglo mizo z naslovom *Ali bo na Primorskem še možna paša domačih živali ob prisotnosti velikih zverí?* Lovci in kmetje menijo, da jih je preveč in zahtevajo zmanjšanje populacije na raven devetdesetih let. Poleg številnih kmetov se je okrogle mize udeležilo tudi več lovcev in vsi po vrsti so poudarjali, da dosedanje reševanje težav z zvermi ni uspešno. Številne kritike so letele predvsem na civilne iniciative in odločevalce v Ljubljani, ki ne razumejo življenja zunaja mesta in solijo pamet pridelovalcem hrane, naj poskrbijo za varnost domačih živali in pridelkov. V uvodu je predsednik KGZS Cvetko Zupančič povedal:

»Dokler bo imel potrošnik dovolj poceni hrane v supermarketih, kmet ne bo zanimiv. Ljudem so bolj zanimive zveri kot hrana, ki jo kmet pridelava. Vse študije ugotavljajo, da se številčnost medvedov in volkov, v zadnjem času pa tudi šakalov, povečuje, KGZS pa predlaga, da se število zveri vrne na raven leta 1990. Na kvadratni kilometer prostora je Slovenija med vsemi evropskimi državami najbolj obremenjena, zato ne moremo več govoriti o sobivanju. Sobivanje zdaj sploh ni več možno. Kmetje kakovostne hrane ne moremo pridelovati samo zato, da bo volk sit, zato bodo morali zagovorniki obstoječega stanja razumeti, da tako ne gre več naprej.« je še poudaril Zupančič in dodal, da je Ministrstvo za okolje in prostor v tem pogledu nekooperativno. O tej problematiki so poročali tudi v oddajah **Svet na kanalu A** in v **Slovenski kroniki** na TV SLO, obširnejši članek na to temo pa so **7. februarja 2018** objavile tudi **Primorske novice**.

DRUGI SKUPNI LOV NA LISICE

OVATARJEVE NOVICE, LENART, 23. 2. 2018
(Franc Krivec) – Sosednji lovski družini Jakob in Sv. Jurij Jurovski Dol sta v sedemdesetih in osemdesetih letih prejšnjega stoletja dobro sodelovali v izmenjavi lovov ter druženja med lovci. Tradicija se je po tem času prekinila. Ostali

so le dobri prijateljski sosedski odnosi, kar pa je bilo dovolj za idejo o ponovnem sodelovanju. Med nami je še nekaj lovcev, ki se spominjajo takratnih srečanj. Na njihovo pobudo sva se starešini LD Jakob Peter Mulec in LD Sv. Jurij Franc Krivec dogovorila o skupnih lovih na lisice v januarju, ko so drugi lovi končani. Prvi skupni lov je bil januarja 2017, ko ga je organizirala LD Sv. Jurij. Bil je sneg in precej mrzlo, zato je bil lahko lov na lisice na čakanje. Mrzlo nedeljsko jutro nam je obudilo spomine na leta, ko so bili takšni lovi tradicija v obeh lovskih družinah. Po uspešnem lovu se nam je še kako prilegel topel čaj ob jutranjem zajtrku v toplem lovskem domu. Drugi lov v letošnjem januarju so pripravili lovci iz LD Jakob. Toplo, skoraj pomladansko sobotno vreme je bilo edino primerno za lov na pogon, saj lisice v takšnem vremenu redko zaidejo v lisičino. Predel, kjer smo lovili, je bil idealen za lisice, saj je pobočje zaraščeno z visoko travo, trnjem in nizko podrastjo. Nekaj lovcev se je postavilo na stojiščih, drugi so šli s pomočjo lovskih psov v brakado. Po treh urah lova smo se vrnili v lovski dom LD Jakob ter po pozdravu lovini prisledli k obilni malici. Ob domači kapljici smo analizirali lov in se spominjali starejših lovcev, ki so že pred mnogimi leti organizirali takšna druženja. Dogovorili smo se za naslednje srečanje, ki ga bo organizirala LD Sv. Jurij. Vedno

več bomo potrebovali takšnih in podobnih dogodkov na eni strani zaradi lova in drugič zaradi vedno večje potrebe po lovskem tovarištvu.

BOMO ZARADI JELENJADI RES IZGUBILI GOZDOVE?

SLOVENSKE NOVICE, 20. 2. 2018 (Jaroslav Jankovič) – Slovenski lovci so lani odstrelili 12.458 divjih prašičev, kar je 3.233 živali več, kot so v okviru lovskoupravljaljskega načrta predvideli (9.225) na Zavodu za gozdove Slovenije. Po besedah direktorja zavoda **Damjana Oražma** to pomeni kar 38 odstotkov večji odstrel kot v letu 2016. Toda bolj kot prašičev ali medvedov, ki naj bi jih bilo tudi preveč, se gozdarji zares bojijo jelenjadi, ki menda zelo vpliva na stanje in razvoj gozdov. Še več, gozdarji resno opozarjajo, da bomo ob tolikšnem številu parkljaste divjadi, zlasti jelenjadi, v nekaj desetletjih izgubili gozdove. Leta 2016 so v okviru lovskoupravljaljskega načrta predvideli 7.701 odvzem jelenjadi, lovci so je odstrelili le 7.101, kar je 92 odstotkov načrtovanega odvzema. Je pa po drugi strani res, da je odstrel prvič v zgodovini presegel število 7.000. Lani so načrt odstrela še povečali za več kot tisoč, in sicer na 8.907. A tudi lani lovci niso bili učinkoviti in so spet dosegli le 92 odstotkov

načrtovanega odstrela. Zakaj tako visok odstrel? Direktor zavoda Oražem pojasnjuje, da so slovenski gozdovi zaradi številne divjadi v resni nevarnosti. »Zadnjih 40 let imajo slovenski gozdovi z naravno obnovo mestoma in skozi čas vedno večje težave, saj večino naravnega mladja naraščajoča rastlinojeda parkljasta divjad (jelenjad, srnjad ipd.) požre do take mere, da potomcev odraslih dreves ostane premalo, da bi iz njih nastal nekoč nov odrasel gozd,« pojasnjuje Oražem in dodaja, da jelenjad ne obžira vseh mladih dreves enakomerno. Najbolj so ji ljube jelke, javorji in podobni. »S tem jelenjad ustvarja monokulturo (običajno bukve), ki ni ne naravna in ne zaželeno oz. stabilna.« Te procese in dejstva gozdarji spremljajo na poskusnih ploskvah že pol stoletja. »Mladje je v najbolj kritičnih območjih (Kočevsko-Belokranjsko, Notranjsko) objedeno tudi več kot 60 odstotkov. Pretežni del tega mladja nikoli ne preraste višine gobca rastlinojedov, kar pa to višino preraste, je maloštevilno ter večinoma tako poškodovano, da iz njega ni možno vzgojiti kakovostnega drevja.«

Divjad po analizah skoraj dosledno izloči vse drevesne vrste, razen bukve. Oražem iz povedanega izpelje prognozo: »Današnja vrednost lesa v teh gozdovih je približno 12 milijard evrov, čez 40 do 50 let pa bo največ 5 milijard evrov. Na leto to pomeni izgubo vrednosti 300 evrov na hektar gozda za lastnika.« Slišati

je šokantno. A gozd ni samo les; gozdovi namreč varujejo vodne vire, so najboljši branik pred erozijo in imajo tudi druge funkcije: poleg biodiverzitete tudi turistično, rekreativno, estetsko funkcijo. »Tako bomo državljani v naslednjih desetletjih izgubili za približno 10 drugih tirov gozda.« Laik težko oporeka strokovni analizi gozdarjev, toda lovci so vendarle tisti, ki zelo dobro poznajo gozd in žargonsko vedo povedati: koliko kosov je na kratkem sprehodu odskočilo nekoč in kako se je zlasti jelenjad zaradi po njihovo odločno prevelikega odstrela povsem zredčila do danes. 62-letni Stane Konečnik iz Banje Loke je bil 22 let poklicni lovec v Lovišču posebnega namena Snežnik - Kočevska Reka. »Ne vem, kaj posamezniki gledajo, ko hodijo skozi gozd, toda jaz vam povem, da divjadi v gozdu ni, zato ne dosežemo predpisanega odstrela. Gozd je celota, ekosistem in divjad kroži, se seli iz ene paše na drugo, in tako omogoča, da se tudi mladje razrašča.«

»Imam občutek, da je prav za vse, kar se dogaja v gozdu, kriva divjad. Tako za posledice viharja, lubadarjev, za posledice žledoloma in še kaj. Se tudi jesen suši zaradi divjadi?« se sprašuje lovec Konečnik. Lovci in lovski kinolog Dejan Poljanšek iz LD Borovnica je povedal, da imajo v 3.800 hektarjev velikem lovišču k sreči dovolj jelenjadi. »A tako je, ker imamo izjemno pašo in jelenjad k nam prihaja od drugod.

Tako na leto odstrelimo okoli 60 kosov.«

Toda opozarja, da je zadeva res preseгла mejo dobrega okusa: »Pravilo veleva, da mora lovska družina pri načrtu odstrela 20 kosov jelenjadi upleniti 50 odstotkov košut, starih več kot dve leti. A če jih 20 ali več povozi avto, moramo upleniti še najmanj 80 odstotkov načrtovanega odstrela, razen v območju volka je znižano na 50 odstotkov.«

STROKA OPOZARJA: V TEH HLADNIH ZIMSKIH DNEH JE PROSTOŽIVEČE ŽIVALI BOLJE PUSTITI PRI MIRU

NOVA 24 TV, 27. 2. 2018 (Ivan Šokič) – Prostoživeče živali so pozimi ogrožene zaradi mraza, snega in pomanjkanja hrane. Hkrati je hud mraz napočil v obdobju proti koncu zime, ko so živali že porabile svoje maščobne zaloge, zato je pomembno, da v času, ko so dejansko še izpostavljene zelo nizkim temperaturam, ne posegamo v njihovo okolje. »V tem trenutku so združeni trije zelo neugodni dejavniki, ki ustvarjajo zelo težke pogoje za prostoživeče živali oziroma divjad,« je pojasnil dr. Hubert Potočnik z ljubljanske biotehniške fakultete in dodal, da »gre za kombinacijo globokega snega in zelo nizkih temperatur, hkrati se to dogaja ravno v obdobju

ju proti koncu zime, ko so živali večino svojih maščobnih zalog že porabile, zaradi česar je zelo pomembno, da ne porabljajo dodatne energije za beg, za izogibanje človeku.« Zato priporoča, da če se zadržujemo v naravnem habitatu prostoživečih živali, jih ne vznemirjamo in po nepotrebnem ne posegamo v njihovo okolje. Vse slovenske domorodne vrste so namreč prilagojene na zimo, a ob ekstremno nizkih temperaturah lahko vseeno pogine več živali. Potočnik je še opozoril, da čeprav dodatna hrana živalim omogoči lažje preživetje, je v Sloveniji hranjenje prostoživečih živali kaznivo. Kot je pojasnil za STA, »ima Zavod za gozdove natančno odmerjene količine krme, ki se jo lahko polaga v ekstremnih razmerah, in določene lokacije.« To izvajajo koncesijski izvajalci, kot so lovišča, lovišča s posebnim namenom in lovske družine. O tem sta istega dne poročala tudi STA in 24ur.com. 28. 2. 2018 so o ukrepih lovcev in skrbi za prostoživeče živali v hudih zimskih razmerah na celotnem območju Lovske zveze Maribor obširno poročali novinarji na **RADIU MARIBOR, RADIU SLOVENSKE GORICE, TV MARIBOR** in v dnevniku **VEČER** ter v prispevkih posebej omenili dopolnilno zimsko krmljenje za vse prostoživeče živali, tudi za ptice pevke, in prošnjo lovcev, da bi lastniki imeli pse pod skrbnim nadzorom.

Pripravil: dr. Marjan Toš

Foto: Marjan Artnak

Qui tacet consentit*

Letošnja poznofebruarska zima, ki se je zavlekla celo v prve dni marca in je po dolgem času in na veselje mnogih nasula snega preko glav, je postregla tudi z nekaterimi sočnimi in izrazito enostranskimi ocenami glede zelene bratovščine in njenega odnosa do divjadi v hudih zimskih razmerah. Res je zima pritisnila in res je zapadlo veliko snega, a to niso bile nobene izredne razmere in divjad je v preteklosti doživela in preživela mnogo hujše in ostrejšje zime. In nikoli ni ostala brez pomoči lovcev, ki so vse do nove lovske zakonodaje imeli glede krmljenja bistveno lažje poti, saj jim je bil zakon v tem pogledu naklonjen. In da ne pozabimo: v času sprejemanja, sredi 70-tih let minulega stoletja, je bil evropsko povsem primerljiv in v nekaterih pogledih celo pred evropsko spogledljivo zakonodajo s področja lovstva. A pustimo zgodovini in zgodovinarjem, dejstvo je, da letošnja zima lovcev in lovske organizacije ni presenetila in da so imeli povsod na voljo dovolj krme za dopolnilno zimsko krmljenje. Kot velewa stroka in določajo predpisi. Mimo tega pač ni mogoče in predpise morajo vsi upravljavci lovišč (lovske družine in lovišča posebnega namena) dosledno spoštovati.

In glej ga, zlomka, takoj so se na družbenih omrežjih, kot je na primer Facebook, pojavili ostri in enostranski kritični zapisi, da je divjad na primer na Pohorju ostala brez vsake pomoči lovcev, da dobesedno strada, se muči in poginja v mukah. To niso nedolžne zadeve in zapisom s priloženimi fotografijami o poginulih srnicah in jelenčkih so takoj sledili nekateri mediji, ki vedno s pridom pograbiijo takšne reči. Vnovič so nas nabili na sramotilni drog in kazali s prstom na nas, češ: »Poglejte jih, varu-

samcev in samic, ki jih brezvestno morite zavoljo 'prestiža'!? Letošnja zima je huda,

da bodo vaše 'delo' in prežate ter sla po pobijanju in krvi KONČANI!!! Pa če le lahko,

Foto: Ivan Knaže

Divjad nikoli ne ostane brez pomoči lovcev.

he in ljubitelje narave, divjad streljajo za svoje užitke, ko pa ji je treba pomagati, jih nikjer ni. « Za ponazoritev samo naslednji zapis na Facebooku: »LOVCI!! Pred časom sem objavil zapis in vprašanje, kaj hudiča imate od pobijanja živali razen potešitve sle po pijanem stanju!? Kaj imate od pobijanja najboljših primerkov

ravno te dni opazujem beganje srnjadi po poljih in brezupno iskanje hrane, ki je primanjkuje! Vaše pomore zdravih in plodnih primerkov divjadi li mate tu na Facebooku, nisem pa še zasledil slike, da kdo od vas nosi seno v gozd, da bi za živali poskrbel! To bi bila trofeja!! Na bruhanje mi greste! Če kaj, se bom zavzemal, da se 'lovstvo' in zakoni spremenijo,

bi vas z veseljem preselil na prosto za nekaj dni v takih pogojih, da vidite, kako je 'trofejam', predno jih pokončate!!!« Veste, kdo je avtor tega zapisa? Nihče drug kot nekdanji dolgoletni poslanec Državnega zbora in nekdanji tržiški župan **Pavle Rupar**. Zapisu je dodal dve fotografiji, pod njima pa zapisal, da sta obe iz Slovenije! Na prvi je uplenitelj z merjascem, na drugi pa žival, ki je poginila zaradi lakote. Prebral sem prvič, drugič in tretjič in se globoko zamislil. Tu nekaj ne bo v redu, to je pa preveč in takšne žalitve si res nismo zaslužili. In bog nam pomagaj, če bo ta gospod res vnovič izvoljen za poslanca Državnega zbora in bo zagovarjal spremembe lovske zakonodaje po svoji meri. To je sicer njegova legitimna in demokratična pravica in verjamem, da bo dobil velik krog somišljenikov in podpornikov. A hkrati srčno upam, da bomo zmogli dovolj modrosti, odločnosti, volje in poguma, da bomo lahko pošteno in objektivno prikazali še našo stran medalje. Sicer

Foto: Marjan Toš

Tale žalosten posnetek je nastal v času odjuge v Brengovi v Slovenskih goricah in je posledica divjanja potepuških psov. Marsikje je bilo še huje, pa o tem skoraj nič kritičnega?

* Kdor molči, se strinja (latinski pregovor).

se nam res ne piše nič drugega. V tem primeru namreč ne velja pregovor, da *kdor molči, devetim odgovori*, pač pa rek, da *nekajkrat povedana laž postane kmalu resnica*. Ne molčimo torej in ne mižimo pred dejstvi, predvsem pa se kljub golidam polite gnojnice ne sramujmo lovskega stanu!

Zapisu omenjenega gospoda na Facebooku je sledilo še več zanimivih razmišljanj. Celo nekaj pozitivnih in zelo objektivnih, na primer tale: »No, ne tako na pamet. Se strinjam – za živali bi človek moral poskrbeti v takšnih ekstremnih pogojih, ampak vseeno so lovci še kako pomembni pri vzdrževanju ravnotežja. A si predstavljate, da se jih prepove, kakšno populacijo divjih živali bi imeli v par letih? Da se o škodi, ki bi jo povzročili, sploh ne pogovarjamo.« Ali pa predlog enega od piscev, naj lovci objavimo, kako smo letos pomagali preživeti divjadi. Imamo kar nekaj dokumentiranih oblik pomoči, celo terensko televizijsko oddajo TV Maribor, v kateri je predsednik Komisije za izobraževanje pri Lovski zvezi Slovenije (LZS) in član Upravnega odbora LZS **Ivan Žižek** sam pokazal, kako v vi-

sokem snegu pomaga srnjadi in jelenjadi na Pohorju. Premočen in preznoben je v spremstvu snemalca in novinarja prišel do krmišča visoko na Pohorju. In ta televizijski prispevek je naletel na velik in predvsem pozitiven odmev v javnosti, saj je v njem na kratko pojasnil, kako je s krmljenjem, in izpostavil znano resnico, da v takšnih razmerah prostoživeče živali potrebujejo predvsem veliko miru. Vsako vznemirjanje je zanje lahko usodno, o čemer je govoril v posebni televizijski oddaji 28. februarja na TV Maribor predsednik Lovske zveze Maribor **Marjan Gselman**. Skratka, bilo je dovolj korektnih informacij, tudi v tiskanih medijih, ne samo na mariborskem območju, pač pa tudi na ptujsko-ormoškem in drugje po Sloveniji. Vodstvo ptujsko-ormoške zveze lovske družin se je oglasilo z daljšim sporočilom za javnost in v njem dobesedno zaprosilo lastnike psov, naj jih imajo pod nadzorom, da ne bi vznemirjali prostoživečih živali. Poudarili so tudi skrb za ptice pevke in malo divjad. Kljub temu pa so družbena omrežja še naprej enostransko in negativno bičala lovce, da nismo pomagali divjadi. Pri tem so dodajali, da

smo *prikriti morilci*, da pred nami niso varni niti *elektronski ptiči* in da smo navadni *izprijeni kriminalci*, ki naj se nam posušijo roke. Drugih pridevkov in oznak ne bom našteval, naj bo dovolj za ponazoritev, kako je mogoče brez kančka objektivnosti obleči umazano suknjo celotni lovske organizaciji, ki si prej zasluži kakšno vzpodbudno podporo kot blatenje povprek in počez. Lovskim družinam svetujem, naj vse dokumente (fotografije in videoposnetke) o letošnji pomoči prostoživečim živalim skrbno hranijo v arhivih, saj bodo lahko nekoč prišli še prav. Nikoli se ne ve!

Prepričan sem, da bomo tudi to zimsko hudo uro na Facebooku preživeli in se od nje morda tudi kaj koristnega naučili. Predvsem to, da ni treba biti vedno tiho in se sramovati početja v dobro divjadi oziroma prostoživečih živali nasploh. Imamo urednike, novinarje in medije, ki radi objavijo tudi drugačne podobe slovenskih lovcev. Razvijajmo načrtno sodelovanje z javnostmi, od lovske družin, območnih zvez pa vse do LZS. In ne bodimo slabe volje, če nas tu in tam mediji tudi povsem upravičeno »nasadijo«, sploh,

ko smo priče res nerazumljivemu fotografiranju upleniteljev s trofejnimi jeleni in merjasci s kasnejšimi objavami takih posnetkov na Facebooku. To je res neokusno in ne koristi nikomur. Za spomin že, za osebni arhiv, ne pa za javnost, med katero je na Facebooku tudi veliko otrok in mladine. Preden kaj takega objavimo, malo le pomislimo na negativne posledice. Imamo več kot dovolj lepših podob in primerov pozitivne prakse tako v lovske družin kot v loviščih posebnega namena. Kljub nekaterim pomislekom (in morda celo drugačnim pogledom) bi bilo pošteno zapisati, da so bili odzivi na negativne ocene na račun lovcev (vključno z mnogimi, tudi žaljivimi in enostranskimi zapisi o zanemarjanju divjadi v zimskih razmerah) v nekaterih območnih zvezah primerni, pravočasni in izredno objektivni. Zato ne bi škodilo, če bi tovrstne izkušnje, predvsem pa pozitivne zglede v podobnih primerih v prihodnje uporabili tudi povsod tam, kjer jih tokrat niso. Konec koncev pa: *vincit omnia veritas* (resnica vse premaga).

Dr. Marjan Toš

Foto: Marjan Artnak

Tudi zimsko hudo uro na Facebooku bomo preživeli in se od nje morda kaj koristnega naučili.

Zemlja, učiteljica življenja

22. april je svetovni praznik dneva Zemlje, ki ga na pobudo civilne družbe praznujejo po vsem svetu več kot trideset let. Dan Zemlje opozarja na ranljivost planeta, na katerem živimo. Ameriški senator **Gaylord Nelson** se je ukvarjal z okoljem in naravovarstvenimi vprašanji svetovnega pomena. Pripravil je predsedniško turnejo, na kateri je s somišljeniki opozoril na resne težave pri ohranjanju naravnega okolja. Zasnovo dneva Zemlje pa je razvil **John McConnell** leta 1969 na Unescovi konferenci v San Franciscu, kjer so prvi praznik dneva Zemlje praznovali 22. aprila 1970. Od takrat naprej ga po svetu praznujejo vsako leto, število sodelujočih posameznikov, držav in organizacij, ki se medsebojno povezujejo v omrežje Earth day Network, pa se večja. Prav je, da se praznovanju pridružimo tudi slovenske lovke in lovci, ki stremimo k ohranjanju narave, naravnih ravnovesij in zdravega naravnega okolja.

Vprašanje varovanja naravnega okolja, prostora in naravnih dobrin je pravica slehernega posameznika. Udejanja jo **Listina Evropske unije o temeljnih pravicah**¹ (2010/C 83/02), ki so jo sprejeli Evropski parlament, Svet in Evropska komisija. Listina, ki velja za vse članice Evropske unije (EU), v svojem 41. členu uveljavlja pravico, da lahko vsakdo (tudi lovci) uveljavlja pravico do dobrega upravljanja javnih zadev. Zato imamo

¹ Uradni list Evropske unije, C, 83/399, SL2

(poleg drugih deležnikov in uporabnikov prostora) po načelih enakosti in enakega obravnavanja tudi lovci legitimno pravico, da upravljamo javne zadeve, ki se nanašajo na divjad in upravljanje z njo. Zahteve določenega kroga oseb za povečan odvzem divjadi iz naravnega okolja so lahko legalne, absolutno pa so omejene s pravico drugih deležnikov prostora, ki temelji na načelih trajnostnega gospodarjenja z divjadjo. Nihče nima pravice katerekoli vrste divjadi ali prostoživečih živali skrbiti

na njen eksistenčni minimum. Nihče tudi nima pravice, da lovce brez možnosti ugovora vesti prisili k poslušnosti, da bi v nasprotju z naravnimi zakoni izpolnjevali naloge in ukrepe za čezmerno izkoriščanje ali celo iztrebljenje divjadi. Za zaščito narave in naravnega okolja je naša država sprejela vrsto zakonov in podzakonskih aktov, ki izhajajo iz ustavnih svoboščin do varstva naravnih bogastev, zdravega življenjskega okolja in naravne dediščine. Slovenija je 15. junija 1998 podpisala tudi **Aarhuško konvencijo**, konvencijo o dostopu do informacij, sodelovanju javnosti pri odločanju in dostopu do varstva pravic

Prvi praznik dneva Zemlje so praznovali 22. aprila 1970 v San Franciscu.

Pomembni dokumenti: Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, Aarhuška konvencija, Zakon o ohranjanju narave (ZON), Rdeči seznam ogroženih vrst IUCN, Zakon o varstvu okolja (ZVO-1), Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o ohranjanju narave (ZON-C) ...

v okoljskih zadevah, ki ima status pravno obvezujoče norme. Konvencija javnosti jamči pravico do dostopa do okoljskih informacij, sodelovanja pri sprejemanju okoljskih predpisov in sodnega varstva v okoljskih zadevah.

Zakon o ohranjanju narave (ZON) določa ukrepe ohranjanja biotske raznovrstnosti, ki se kaže v raznovrstnosti živih organizmov, in sistem varstva naravnih vrednot z namenom ohranjanja in ohranitve narave. Slovenska lovská organizacija si pri divjadi prizadeva ohraniti naravno ravnovesje kot stanje medsebojno uravnoteženih odnosov in vplivov živih bitij med seboj in z njihovimi habitatami. Podlaga za skrb za ohranjanje biotske raznovrstnosti pa je v znanju in skrbni pripravi letnih načrtov odvzema divjadi iz naravnega okolja. Pri tem je treba

Foto: Michael Migos

Glede na Uredbo o varstvu pred požarom v naravnem okolju lahko v njem kurimo le slamo in neškodljive snovi rastlinskega izvora.

upoštevati številčno stanje in zdravstveno sliko divjadi v lovišču. Žal je v nekaterih loviščih, kjer je načrtovanje temeljilo na aritmetičnem povečanju odstrela, ne da bi se upoštevala dejanska številčnost posamezne vrste divjadi, že nastala neopopravljiva škoda.

V skladu s pravico do dobrega upravljanja javnih zadev nikoli ne smemo privoliti, da bi bili izrinjeni pri odločanju o ključnih vprašanjih odvzema divjadi iz naravnega okolja, pa tudi pri drugih pomembnih okoljevarstvenih vprašanjih. Med naše prednostne naloge sodi skrb za naravne vrednote in biotsko raznovrstnost. Zagovarjamo ekološko in socialno funkcijo lastnine, pri čemer je za lovstvo pomembno, da mora lastnik na svojih zemljiščih dopustiti neškodljiv prehod drugim osebam in drugo splošno rabo

Vprašanje varovanja naravnega okolja, prostora in naravnih dobrin je pravica slehernega posameznika. Udejanja jo Listina Evropske unije o temeljnih pravicah.

Aarhuška konvencija ima status pravno obvezujoče norme in javnosti jamči pravico do dostopa do okoljskih informacij, sodelovanja pri sprejemanju okoljskih predpisov in sodnega varstva v okoljskih zadevah.

Zakon o ohranjanju narave (ZON) določa ukrepe ohranjanja biotske raznovrstnosti, ki se kaže v raznovrstnosti živih organizmov, in sistem varstva naravnih vrednot z namenom ohranjanja in ohranitve narave.

ter na svoji lastnini dopustiti opravljanje nalog ohranjanja biotske raznovrstnosti in ukrepov varstva naravnih vrednot, pri čemer so z lastniki izenačeni tudi drugi uporabniki nepremičnin.

Dosledno spoštovanje **Rdečega seznama ogroženih vrst IUCN** zagotavlja temeljito zaščito rastlinstva in živalstva. Gre za objektivni popis ogroženih rastlinskih in živalskih vrst, informacije pa vključujejo stanje, geografsko razširjenost, velikost populacije, habitatov, vzrejno oziroma vzgojno stopnjo in dejavnike ogroženosti. Rdeči seznam vključuje podatke o izumrlih vrstah, skrajno ogroženih vrstah, ogroženih vrstah, ranljivih vrstah, potencialno ogroženih vrstah in najmanj

Foto: Michael Migos

Naravno okolje je obremenjeno tudi s prepovedanimi vožnjami v naravnem okolju. Zaradi dirjanja po gozdnih poteh in stezah, vlakih in strminah nastaja škoda na gozdni podrasti.

ogroženih vrstah. V Sloveniji je bil na njegovi podlagi sprejet *Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam*, ki določa rastlinske in živalske vrste, ki so ogrožene, in so glede na stopnjo ogroženosti uvrščene v rdeči seznam.

Za lovstvo je poleg Zakona o divjadi in lovstvu (ZDLov-1) pomemben tudi **Zakon o varstvu okolja (ZVO-1)**, ki ureja varstvo okolja pred obremenjevanjem kot temeljni pogoj za trajnostni razvoj. Določa temeljna načela varstva okolja, ukrepe varstva okolja, spremljanje stanja okolja in informacije o okolju, ekonomske in finančne instrumente varstva okolja, javne službe varstva okolja in druga, z varstvom okolja povezana vprašanja. V zakonu je uveljavljeno načelo trajnostnega razvoja. V ZVO-1 je določeno, da je divjad po predpisih o lovstvu lastnina države. S predpisi je strogo prepovedano mučenje živali, uničevanje gozdov in nasadov, nezakonit lov in nezakonit ribolov ter nezakonito ravnanje z zavarovanimi živalmi in rastlinami.

Zgolj predpisi, prepovedi in navodila ne zadoščajo za vsebinsko zaščito naravnega okolja, rastlin, prostoživečih živali in divjadi. Narava je vse bolj vznemirjena, kar dokazujejo spremenljivi vremenski pojavi. Suše, poplave, žled, visok sneg in sibirskie temperature usodno vplivajo nanjo. Divjad je pogosto žrtev vremenskih sprememb. S pomladjo se po deželi razbohoti škodljivo spomladansko kurjenje, ki v naravnem okolju pomeni izničenje prizadevanj za čisto in zdravo okolje. Ognjeni zublji so marsikje usodno vplivali na vetrobranske pasove, rastišča in malo divjad. Po *Uredbi o varstvu pred požarom v naravnem okolju* lahko v naravnem okolju kurimo le slamo in neškodljive snovi rastlinskega izvora.

Veliko škodo naravnemu okolju povzroča (prekomerna) uporaba gnojil in pesticidov v kmetijstvu, v srži pa je težava dejansko nerešeno vprašanje polivanja gnojevke po poljih, travnikih in pašnikih, ki poleg podtalnice ogroža tudi druge naravne vire. Omejitve in prepovedi, ki se nanašajo na gnojenje kmetijskih zemljišč z gnojnico in gnojvko, so določene z *Uredbo o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov*². S t. i. nitratno uredbo je bila v slovenski pravni red v celoti prenesena Direktiva Sveta z 12. decembra 1991 o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov³. Nitratna uredba v skladu s citirano direktivo določa mejne vrednosti vnosa dušika iz kmetijskih virov v tla ali na tla ter ukrepe za zmanjšanje in preprečevanje onesnaževanja voda, ki ga povzročajo

² Uradni list RS, št. 113/09 in 5/13 – nitratna uredba

³ Direktiva Sveta Evrope, št. 91/676/EGS, t. i. nitratna direktiva

nitrat iz kmetijskih virov. V skladu z določbami nitratne uredbe lahko kmetijska gospodarstva gnojijo kmetijska zemljišča z živalskimi gnojili le v količinah, ki ne presegajo mejne vrednosti, to je 170 kg N/ha kmetijskih zemljišč v uporabi na ravni kmetijskega gospodarstva. Čeprav uredba določa mejno vrednost, kar pomeni, da kmetje na kmetijskih zemljiščih ne smejo polivati neomejenih količin gnojnice in gnojevke, se v praksi dogajajo kršitve (ki po navadi niso sankcionirane). V mnogih loviščih so zato že ogrožene zavarovane živalske in rastlinske vrste.

Naravno okolje je obremenjeno tudi s prepovedanimi vožnjami v naravnem okolju. Z dirjanjem po gozdnih poteh in stezah, vlakah in strminah nastaja škoda na gozdni podrasti. **Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o ohranjanju narave (ZON-C)** določa, da je v naravnem okolju prepovedano voziti, ustaviti, parkirati ali organizirati vožnje z vozili na motorni ali drug lasten pogon vozila. Dovoljena je le ustavitev motornega vozila v pasu petih metrov zunaj vozišča, če je ustavljanje ali parkiranje v skladu s predpisi, ki urejajo cestni promet, in če temu ne nasprotuje lastnik zemljišča oziroma če gre za javno prireditev ali zbiranje. Prepoved ne velja za službene vožnje za opravljanje občinske redarske službe, javne gozdarske, kulturovarstvene, naravovarstvene, zdravstvene, reševalne in

Foto: Michael Migos

Veliko škodo naravnemu okolju povzroča (čezmerna) uporaba gnojil in pesticidov v kmetijstvu, v srži pa je težava dejansko nereseno vprašanje polivanja gnojevke po poljih, travnikih in pašnikih, ki poleg podtalnice ogroža tudi druge naravne vire.

veterinarske službe, lovskočuvajske in ribiškočuvajske službe, inšpekcijski nadzor, naloge obrambe, zaščite in reševanja, naloge policije, gorskih in jamskih reševalcev ter gasilcev, naloge neposrednega nadzora v naravi in pri delu preiskovalnih sodnikov in državnih tožilcev ter pri opravljanju določenih gozdarskih, geodetskih in drugih, v zakonu naštetih del. Vozila na motorni pogon, ki niso registrirana v skladu s predpisi, ki urejajo motorna vozila, ker niso namenjena vožnji po cestah (motorne sani, štirikolesniki, motorna kolesa in druga vozila), morajo biti zaradi namenov opravljanja učinkovitega nadzora

ra nad vožnjo z vozili na motorni pogon v naravnem okolju vpisana v evidenco vozil na motorni pogon in označena na način, ki omogoča prepoznavo vozila na motorni pogon.

V naravnem okolju je vožnja s kolesi dovoljena po utrjenih poteh, če temu ne nasprotuje lastnik ali upravljavec poti. Za vožnjo s kolesi v naravnem okolju po planinskih poteh veljajo določbe zakona, ki ureja planinske poti, za vožnjo v gozdnem prostoru v naravnem okolju pa določbe zakona, ki ureja gozdove. Vožnja s kolesi v naravnem okolju je dovoljena tudi na podlagi dovoljenja za javno prireditev. Lovke in lovce gotovo zanima, kakšne so kazenske določbe za pravne osebe, samostojne podjetnike, posameznike in druge osebe. Navedel bom kazni za posameznika za osnovne prekrške: z globo od 40 do 100 evrov se kaznuje za prekršek posameznik, če vozi, ustavi ali parkira vozilo na motorni pogon v naravnem okolju in vozilo ne stoji ali ni parkirano v petmetrskem pasu zunaj vozišča.

Z globo 100 evrov se za prekršek kaznuje posameznik, če se vozi s kolesom v naravnem okolju zunaj utrjenih poti ali po poteh, ki niso utrjene.

Častimo dan Zemlje. Naj svoje pisanje končam z dvema mislima:

»V 'vojni' z naravo človek uničuje sam sebe. Narava je in bo vedno zmagala« (Timea Varga). »Zemlja človeštva ne rabi za preživetje. Preden smo prišli na ta planet, je šlo materi Zemlji kar dobro. Če je ne bomo ljubili, bomo izgubljeni« (Louise L. Hay).

Bojan Avbar

Rdeči seznam ogroženih vrst IUCN je objektivni popis ogroženih rastlinskih in živalskih vrst, ki zagotavlja temeljito zaščito rastlinstva in živalstva.

Zakon o varstvu okolja (ZVO-1) ureja varstvo okolja pred obremenjevanjem kot temeljni pogoj za trajnostni razvoj.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o ohranjanju narave (ZON-C) določa, da je v naravnem okolju prepovedano voziti, ustaviti, parkirati ali organizirati vožnje z vozili na motorni ali drug lasten pogon vozila.

Po načelih enakosti in enakega obravnavanja imamo tudi lovci legitimno pravico, da upravljamo javne zadeve, ki se nanašajo na divjad in upravljanje z njo. Lovci v skladu s pravico do dobrega upravljanja javnih zadev nikoli ne smemo privoliti, da bi bili izrinjeni pri odločanju o ključnih vprašanjih odvzema divjadi iz naravnega okolja, pa tudi pri drugih pomembnih okoljevarstvenih vprašanjih.

Foto: Olon Neglost

»Zemlja človeštva ne rabi za preživetje. Preden smo prišli na ta planet, je šlo materi Zemlji kar dobro. Če je ne bomo ljubili, bomo izgubljeni« (Louise L. Hay).

Rezultati prve sezone sistematičnega spremljanja populacije šakala (*Canis aureus*) v Sloveniji

V okviru ciljnega raziskovalnega projekta, namenjenega spremljanju stanja in širjenja populacije šakala v Sloveniji, smo v letu 2017 v sodelovanju z Lovsko zvezo Slovenije (LZS), njenimi članicami in številnimi lovci ter ob podpori Zavoda za gozdove Slovenije (ZGS) izvedli prvo sistematično vseslovensko spremljanje (monitoring) šakala v Sloveniji, ki bo med drugim podlaga za sprejemanje ustreznih ciljev in ukrepov upravljanja s to vrsto v prihodnjih letih.

Namen in cilje projekta (osnovni podatki o njem so navedeni v okvirčku) smo slovenskim lovcem podrobneje že predstavili, in sicer v lanski februarški številki revije Lovec (Potočnik in sod., 2017). V tokratnem prispevku želimo predstaviti dosednji potek projekta s poudarkom na ugotovitvah prvega leta izvajanja sistematičnega

monitoringa. Za čim boljšo izvedbo slednjega smo v februarju 2017 na osmih lokacijah v Sloveniji, od Prekmurja do Primorske, organizirali izobraževanja za usposobljene izvajalce monitoringa šakala; izobraževanj se je udeležilo več kot 850 slušateljev. K spremljanju in vpisovanju znakov prisotnosti šakala smo kasneje sicer povabili vse upravljalce lovišč (lov-

Projekt *Prostorska razporeditev, številčnost, ocena populacijskih trendov in potencialno širjenje areala vrste zlati šakal (Canis aureus L.) v Sloveniji* poteka v obdobju 1. 10. 2016–30. 9. 2018, in sicer v sklopu Ciljnega raziskovalnega programa (CRP) *Zagotovimo.si hrano za jutri*. Izvedbo projekta z oznako V1-1626 financirata *Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano* ter *Javna agencija za raziskovalno dejavnost RS*, opravlja pa ga konzorcij v sestavi: *Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani (Oddelek za biologijo)*, *Gozdarski inštitut Slovenije* in *Visoka šola za varstvo okolja*.

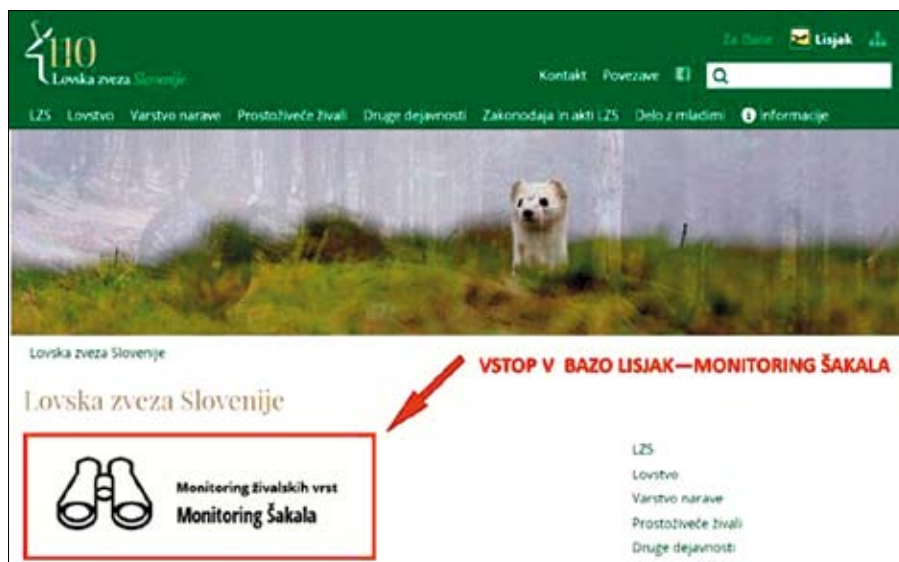

Foto: Hubert Poločnik

Slika 1: Dostop do baze Monitoring šakala (<http://www.lovska-zveza.si/>), ki je mogoč za vse člane LZS, omogoča vpis podatkov o opažanjih in izvajanju akustične metode ter tudi neposreden vpogled v vnesene podatke na kartah.

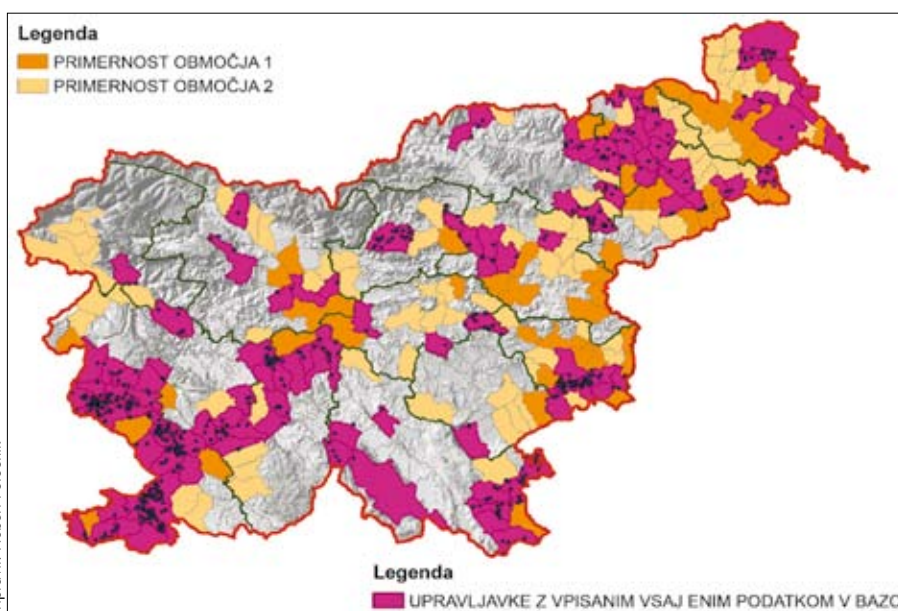
ske družine – LD; lovišča s posebnim namenom – LPN) oziroma njihove člane ne glede na udeležbo na izobraževalnih seminarjih; še posebno smo k aktivnemu sistematičnemu monitoringu s pomočjo akustične metode (tj. izzivanja tuljenja šakalov) pozvali upravljavce lovišč s prednostnega območja (**slika 2**). Tako so lovci in drugi, ki so se vključili v monitoring šakala, poleg beleženja opaženih osebkov ali njihovih trupel (kadavrov, predvsem povoženih živali) ali priložnostno zaznanih drugih znakov prisotnosti šakalov (npr. sledi, spontano oglašanje) v aprilu in novembru opravili tudi dva sistematična popisa teritorialnih (družin) šakalov z akustično metodo.

Dosedanji vpisi v bazo podatkov

Marca 2017 je bil vzpostavljen poseben modul v informacijskem sistemu **Lisjak**

Za čim boljše sistematično spremljanje (monitoringa) šakala smo v februarju 2017 na osmih lokacijah v Sloveniji, od Prekmurja do Primorske, organizirali izobraževanje za usposobljene izvajalce monitoringa šakala; izobraževanj se je udeležilo več kot 850 slušateljev.

Marca 2017 je bil vzpostavljen poseben modul v informacijskem sistemu Lisjak (Monitoring šakala), do katerega lahko neposredno dostopa vsak član na spletni strani Lovske zveze Slovenije (<http://www.lovska-zveza.si/>). Ustrezno podobo o prisotnosti oziroma razširjenosti šakala v Sloveniji je mogoče pridobiti zgolj na podlagi v bazo vpisanih podatkov.

Pripravi: Hubert Poločnik

Slika 2: Lovišča z vpisi podatkov v bazo monitoringa šakala do 28. 2. 2018. Označena so lovišča z vpisanimi podatki (roza barva) in lovišča, kjer bi bil monitoring nujen (temno oranžna barva) oz. zaželen (svetlo oranžna barva).

(Monitoring šakala), do katerega lahko neposredno dostopa vsak član na spletni strani LZS (<http://www.lovska-zveza.si/>). Dostop je enak kot do članskega dela spletne podstrani: s številko vaše članske izkaznice (ser. št.) in identifikacijsko številko (ID člana) ali pa z vašim uporabniškim imenom in geslom iz Lisjaka (**slika 1**).

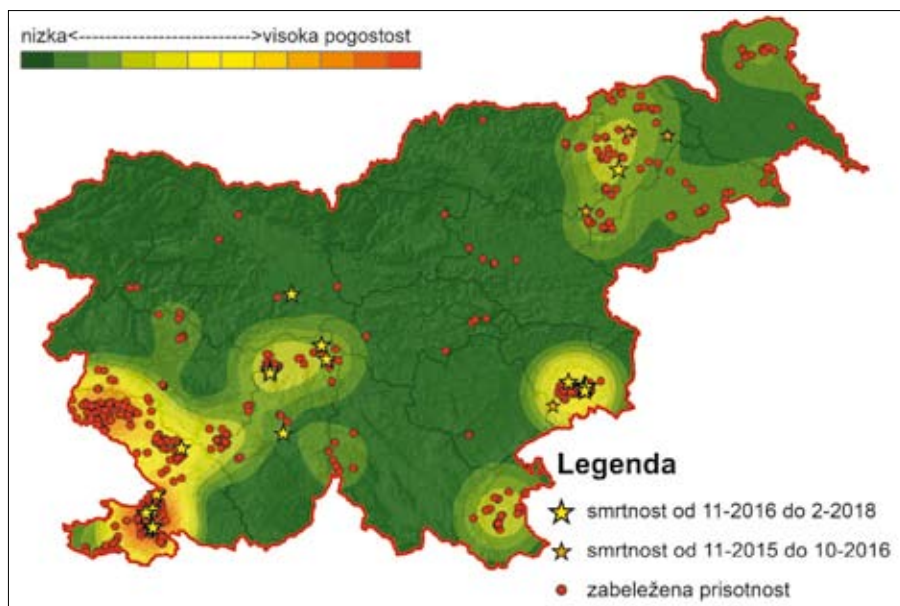
Od vzpostavitve modula je bilo v bazo vpisanih **911 podatkov** o prisotnosti šakalov oziroma monitoringu v 114 loviščih v Sloveniji. **Prisotnost šakalov je bila zabeležena v 630 zapisih v 99-ih loviščih** (**slika 4**). V skladu s pričakovanji in predhodnim poznavanjem populacije šakala v Sloveniji je bilo daleč največ (45 %) vseh podatkov vpisanih v Primorskem lovskoupravljavskem območju (LUO),

sledijo Posavsko, Kočevsko-Belokranjsko, Notranjsko in Slovenskogoriško LUO, v katerih je bil delež vpisov od 6 do 9 %. Pričakovano je bilo v Gorenjskem in Triglavskem LUO le malo zaznanih znakov prisotnosti šakala, a zanesljivi podatki (kategorija C1) jasno potrjujejo njihovo prisotnost tudi v teh območjih. Presenetljivo je bila prisotnost šakala v Novomeškem LUO zaznana le na območju Dolenjskih Toplic, kjer je bila domnevno zaznana prisotnost enega teritorialnega para.

V nadaljevanju navajamo rezultate monitoringa, ki se nanašajo na obdobje od novembra 2016 do februarja 2018 (izvajalci monitoringa so namreč nekaj podatkov posredovali tudi za nazaj, predvsem za povožene šakale), torej za obdobje 16 mesecev. V tem času je bilo v Sloveniji zabeleženih 20 mrtvih šakalov (**slika 3**). Velika večina smrtnosti (70 %) je bila zaradi povoza na cestah oziroma

avtocestah, šest živali je bilo odstreljenih po posebni odločbi (na vojaškem letališču Cerklje). Vpisov z dodanimi fotografijami s fotopasti oziroma drugim slikovnim gradivom je bilo 38 v 74 slikovnih datotekah. Vpisov o neposrednih opažanjih šakalov je bilo 199, drugih manj zanesljivih podatkov (posredni viri, sledi, nepotrjeni genetski vzorci) pa 105. Vpisov podatkov, ki kažejo na prisotnost

Od vzpostavitve modula je bilo v bazo vpisanih 911 podatkov o prisotnosti šakalov oziroma o monitoringu v 114 loviščih v Sloveniji. Prisotnost šakalov je bila zabeležena v 630 zapisih v 99-ih loviščih.

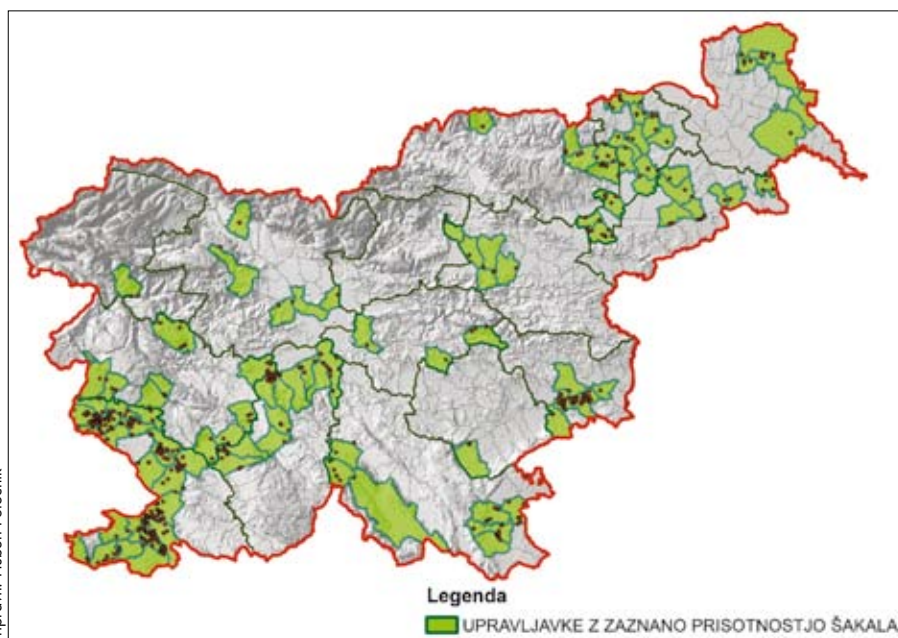
Pripravi: Hubert Potočnik

Slika 3: Gostota opažanja znakov šakalove prisotnosti, zabeležena smrtnost in lokacije zaznane prisotnosti šakalov

teritorialnih živali oziroma teritorialnih skupin šakalov – oglašanje – je bilo 266, in sicer so jih 188 zabeležili kot spontana oglašanja (tj. brez izzivanja), 80 pa kot izzvana. V spomladanskem in jesenskem sistematičnem popisu šakalov s t. i. bioakustično metodo so popisovalci v letu 2017 predvajali posnetke šakaljega oglašanja na 362 lokacijah v 62-ih loviščih (LD, LPN), tj. v 28 % izmed 222 lovišč, ki so opredeljena kot lovišča v prednostnem območju, kjer je verjetnost pojavljanja šakala večja. Delež pozitivnih odzivov šakalov je bil 22 %. Letos načrtujemo še dve izobraževalni delavnici, in sicer na

Daleč največ vseh podatkov (45 %) je bilo vpisanih v Primorskem lovskoupravljaljskem območju (LUO). Doslej zbrani podatki kažejo, da je šakal postal razmeroma pogosta vrsta na območju Primorske in širše okolice Krasa, reproduktivne populacije pa so vzpostavljene ali se vzpostavljajo tudi v večjem delu nižin v severovzhodni in jugovzhodni Sloveniji, vzdolž meje s Hrvaško in Madžarsko.

Povprečna telesna masa štirinajstih zabeleženih mrtvih šakalov (pet samic in devet samcev) je bila 11,5 kg; telesna masa samic je bila 9,8 kg, masa samcev pa 12,4 kg. Glede na datum smrti in razvitosti zobovja ocenjujemo, da nobena žival ni bila mlajša od osem mesecev. Najlažja je bila samica, ki je poginila 31. decembra (tehtala je 6,9 kg), najtežji pa samec, odzvet 3. decembra (13,3 kg). Za primerjavo: povprečna masa angleškega koker španjela je 13–15 kg, bavarskega barvarja pa 25–30 kg.

Pripravi: Hubert Potočnik

Slika 4: Zaznana (v bazo vpisana) prisotnost šakalov v Sloveniji od novembra 2016 do februarja 2018. Prikazane so lokacije beležen prisotnosti in lovišča, kjer so se pojavljali šakali.

Gorenjskem in Koroškem, kjer jih lani ni bilo. Prepričani smo, da se bo tudi zato v letu 2018 še povečalo število sodelujočih popisovalcev in vključenih lovišč.

Pregled pojavljanja šakalov v Sloveniji

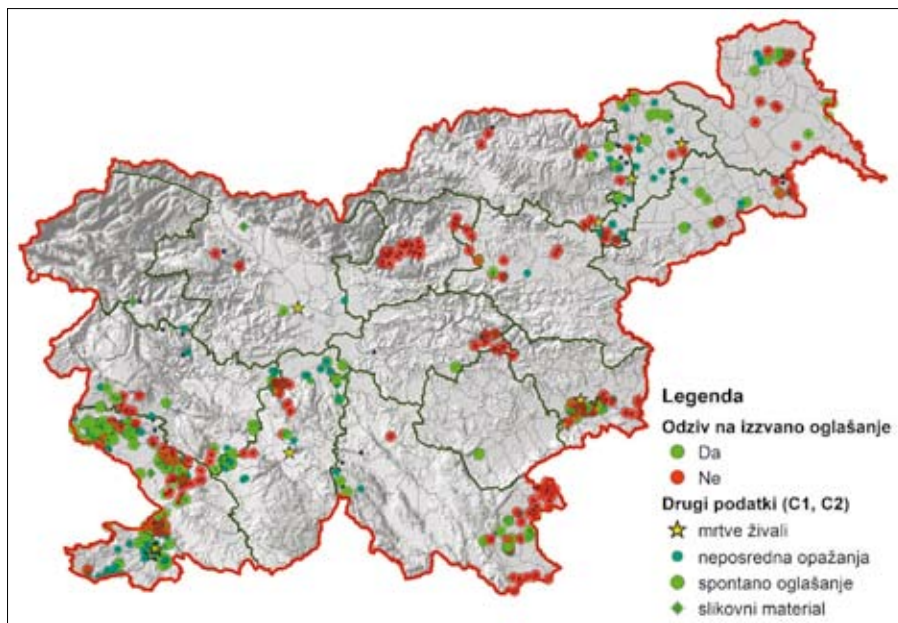
Pregled zaznane prisotnosti šakalov v Sloveniji v letu 2017 jasno kaže, da je bila največja pogostost njihove prisotnosti na obalno-kraškem območju in v spodnji Vipavski dolini (slika 3). Največji zgostitvi pojavljanja sta na zahodnem delu Krasa (med Komnom in Kostanjevico na Krasu) ter med Kozino in kraškim robom (Podgorski kras). Za omenjeno območje bi, glede na prostorsko razporeditev podatkov o teritorialnih odzivih šakalov,

lahko ocenili, da je tam najmanj 20–25 šakaljih družin. Pri tem je zanimivo, da skoraj ni podatkov o pojavljanju šakala na območju severne Primorske, torej Soške doline, zlasti širše okolice Bovca, kjer je bilo npr. v letih 2010 in 2011 zabeleženih 40 napadov na drobnico, ki jih je domnevno povzročil šakal (Mihelič in Krofel, 2012). V navedenem obdobju sta bila tam povožena dva šakala, njihovo prisotnost pa so potrdili tudi s pomočjo fotopasti ter drugega slikovnega gradiva. Razlog za odsotnost podatkov o prisotnosti šakala v minulem letu na tamkajšnjem območju bi zato lahko pripisali tudi manjši intenzivnosti izvajanja monitoringa na omenjenem območju. Dopusčamo pa možnost, da na tamkajšnjem območju dejansko niso zaznali prisotnosti šakalov.

Prisotnost teritorialnih šakalov so zaznali tudi na območju Postojnske kotline, posamezne živali pa tudi na območju

spodnje Pivške doline. Podobno velja tudi za območje Cerkniškega polja, južnega roba Logaške planote in Planinskega polja, kjer so na treh lokacijah zabeležili odzive teritorialnih šakalov. Julija 2017 je bila na Marofu pri Cerknici povožena reproduktivna samica.

Širše območje Ljubljanskega barja je območje, kjer so bile prvič v Sloveniji potrjene teritorialne družine šakalov (Krofel, 2009). Kljub temu je bilo v letu 2017 na omenjenem območju zabeleženih razmeroma malo teritorialnih odzivov šakalov: glede na njihovo razporeditev bi lahko sklepali, da gre za tri družine. Med zabeleženimi znaki so na Ljubljanskem barju najpogosteje zabeležili opažanja šakalov. Tam so bili tudi povoženi trije osebk; dve šakalki (šakalji samic) sta bili

Slika 5: Pregled zaznavanja/nezaznavanja teritorialnega oglašanja šakalov v Sloveniji od novembra 2016 do februarja 2018 ter drugi zanesljivejši podatki o njihovem pojavljanju

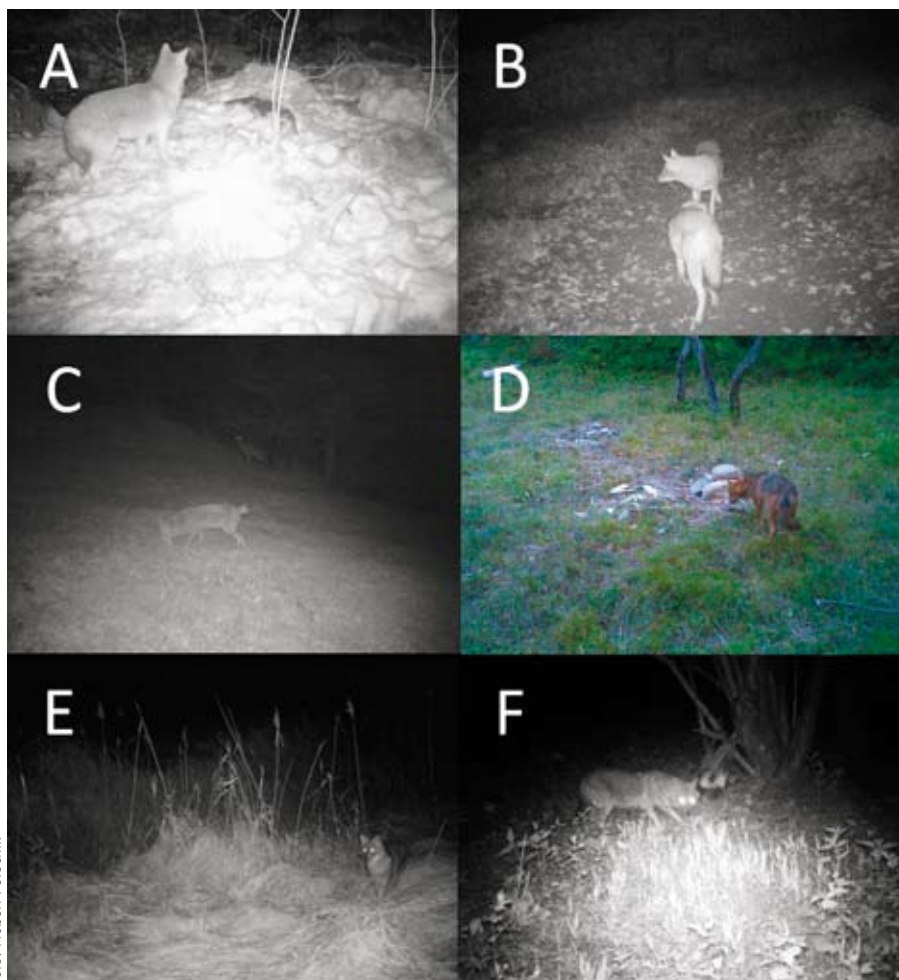
Dravski dolini zabeležili nekje do Ruš. Čeprav s tamkajšnjega območja nismo dobili slikovnega gradiva šakalov s fotopasti, so od konca leta 2015 do konca leta 2017 tam zabeležili štiri povožene šakale, od tega tri na avtocesti, kar nedvoumno dokazuje njihovo prisotnost. Drugo območje pojavljanja teritorialnih šakalov v severovzhodni Sloveniji je v Pomurju, in sicer večinoma na območju Goriškega, med Mačkovci in Domanjševci. Pričakovali smo, da bodo šakali v Pomurju prednostno poselili obrežne in poplavalne gozdove vzdolž Mure, a lani z omenjenega območja ni bilo nobenega zabeleženega podatka o pojavljanju šakalov.

V preostalih območjih Slovenije je bilo pojavljanje šakalov oziroma znakov njihove prisotnosti posamično (*slika 5*). Med znaki so tudi neposredni dokazi (mrtve živali, npr. Šmarna gora) ali pa drugi zelo zanesljivi podatki o pojavljanju, kot so fotografije s fotopasti (npr.

povoženi na skoraj istem mestu, v neposredni bližini gradu Bistra pri Vrhniki. Tudi za tamkajšnje območje velja omeniti, da na »tradicionalnem« območju prisotnosti šakala (LD Brezovica) v letu 2017 ni bilo zabeleženega nobenega znaka prisotnosti šakala, kar je po našem mnenju najverjetneje odraz neizvajanja monitoringa v omenjenem lovišču.

V jugovzhodni Sloveniji se na podlagi znakov pojavljanja teritorialnih skupin jasno kažejo dve reproduktivni območji šakalov – v Beli krajini (v širši okolici Črnomlja) in v Posavju (v okolici Cerklje ob Krki, predvsem južno od avtoceste Ljubljana–Zagreb). V letu 2016 se je šakalja družina začela zadrževati v ograjenem delu vojaškega letališča, zaradi česar je Ministrstvo za obrambo za zagotavljanje varnosti pilotov in opreme zaprosilo za izredni odvzem šakalov na območju letališča. Tako so 3. decembra 2017 lovci LD Cerklje ob Krki v skladu z odločbo Agencije RS za okolje (ARSO) organizirali skupinski lov, v katerem so odstrelili šest šakalov (vsi so bili samci).

V severovzhodni Sloveniji lahko pojavljanje šakalov razdelimo v dve območji. Razpršeni znaki pojavljanja šakalov, predvsem znaki, ki kažejo na prisotnost teritorialnih živali (oglašanje), potrjujejo, da so le-te prisotne na širšem območju Podravja: od Slovenskih Konjic in Ormoža na jugu do Slovenskih goric na severu. Proti zahodu so pojavljanje šakalov v

Slika 6: Uporaba fotopasti je lahko izjemno pomembna in vse bolj uveljavljena metoda spremljanja prostoživečih živali, kar se je potrdilo tudi v primeru spremljanja populacije šakala v Sloveniji. A – pomemben dokaz pojavljanja šakalov na novih območjih (Gorenjska – LD Begunjščica); B – pojavljanje dveh ali več šakalov na posnetku je znak za oblikovanje teritorialne družine (para) na območju; C – šakal z delno manjkajočim repom, v ozadju srna na paši; D – šakali pogosto obiskujejo krmišča in mrhovišča, kjer se lahko hranijo z vso hrano, ki jo polagajo za jelenjad, divje prašiče in zveri; E – značilna, nekoliko koničasta šakalja glava, sorazmerno manjša kot pri volku, svetel ovratnik na prsih; F – značilna telesna šakalja drža ob previdnem preiskovanju prostora – spodvit rep, spuščena drža v vihru, pripravljenost na pobeg

Vir: Fotografije, posredovane v bazo Monitoring šakala, s strani registriranih lovcev – popisovalcev

Spremljanje šakalje populacije v Sloveniji se nadaljuje letos. To pomeni, da k vpisovanju znakov prisotnosti te vrste ponovno vabimo vse upravljavce z lovišči, popisovalce, lovce, ne glede na opravljeno izobraževanje.

LD Begunjščica). Prav v primerih, ko spremljamo širjenje vrste v prostoru, se kaže monitoring s pomočjo fotopasti (*slika 6*) kot pomembna metoda spremljanja prostoživečih živali.

Poudariti želimo, da je mogoče ustrezno podobo o prisotnosti oziroma razširjenosti šakala v Sloveniji pridobiti zgolj na podlagi v bazo vpisanih podatkov! Prav tako na intenzivnost aktivnega monitoringa (akustična metoda – izzivanje) kažejo le vpisani podatki o poskusih izzivanja, ki bodo ključni pri pripravi upravljalških izhodišč za upravljanje s šakalom tako na državni ravni kot tudi na ravni območij (LUO). Doslej zbrani podatki kažejo, da je šakal postal razmeroma pogosta vrsta na območju Primorske in širše okolice Krasa, reproduktivne populacije pa so vzpostavljene ali se vzpostavljajo tudi v večjem delu nižin v severovzhodni in jugovzhodni Sloveniji, vzdolž meje s Hrvaško in Madžarsko. Za populacije šakalov na omenjenih območjih je še vedno značilno, da so praviloma sestavljene iz manjšega števila teritorialnih družin oziroma skupin. Od tam se posamezne živali odseljujejo v druga območja v Sloveniji, kjer se večinoma pojavljajo samotarske teritorialne ali pa klateške živali. S stalnim priseljevanjem takšnih živali lahko pričakujemo, da se bo reproduktivno območje šakala v Sloveniji še povečevalo. Kakšne populacijske gostote se bodo vzpostavile na posameznih območjih, je težko napovedovati. Glede na pričakovane življenjske razmere v Sloveniji ne pričakujemo tolikšnih gostot, kot so znane na

nekaterih območjih v sosednji Hrvaški ali na Madžarskem. Pri nas bo na razširjenost in populacijske gostote šakala zagotovo vplivalo tudi upravljanje z vrsto, ki ga bodo morale v prihodnje določiti za to pristojne institucije. Tudi zato bi bilo prav, da bi o šakalu in njegovem vplivu na druge vrste zvedeli čim več. Brez ustreznega znanja, podatkov in dokazov je nesmiselno, neprimerno in nestrokovno kazati na šakala kot na »dežurnega krivca« za negativne učinke, ki jih zaznavamo v okolju (npr. pogosto tudi za povsem zgrešena mnenja o zmanjšanju številčnosti srnjadi in najpomembnejšem vzroku za to).

Monitoring šakala v letu 2018 ter spomladanski popis z bioakustično metodo

V Sloveniji spremljanje šakalje populacije nadaljujemo tudi letos. To pomeni, da k vpisovanju znakov prisotnosti te vrste ponovno vabimo vse upravljalce z lovišči, popisovalce, lovce – ne glede na opravljeno izobraževanje. Prav tako vas vabimo, da se udeležite aktivnih sistematičnih popisov z bioakustično metodo z izzivanjem teritorialnega oglašanja šakalov v pomladanskem in jesenskem obdobju. V skladu z načrtom bo pomladanski popis potekal od druge polovice aprila do začetka maja (okvirno 20. april – 6. maj). Takšen monitoring je mogoč v vseh loviščih v Sloveniji, najpomembneje pa je, da čim boljše »pokritost« zagotovimo na prednostnem območju, kjer je prostor za šakala oziroma za njegovo širjenje najprimernejši. Seznam lovišč s priporočenim prednostnim aktivnim monitoringom in vsemi potrebnimi navodili za izvajanje akustične metode in beleženje podatkov ter druge informacije o monitoringu lahko dobite pri tajnikih vaših lovskih družin, skupaj s karto pa je dostopen tudi na spletni strani projekta:

<http://sakal.gozdis.si/monitoring-sakala>.

Glede na predvideni prostorski obseg, ki ga dosežemo z izzivanjem oglašanja (s predvajanjem posnetka), pričakujemo, da je v posameznem lovišču (LD) oz. v revirju znotraj LPN za hkratno pokritje primerne prostora potrebnih od tri do sedem klicnih točk. Zato upravljavcem lovišč predlagamo, da posamezna večerna izzivanja opravijo koordinirano z manj popisovalci, v nekaterih primerih sta dovolj že dva ali trije, seveda pa je samo izvajanje metode lažje, če sta na posamezni klicni točki dva ali trije popisovalci hkrati. Prav tako predlagamo, da v primeru, ko bo izzivanje potekalo v bližini meje sosednjih lovišč, o tem le-te obvestite oziroma se z njimi dogovorite za prostorsko in časovno usklajeno akcijo.

Akcija sistematičnega popisa teritorialnih šakalov je zahtevna tako z vidika organizacije kot izvedbe, zato se vnaprej zahvaljujemo vsem upravljavcem lovišč in izvajalcem monitoringa za zavzet in strokoven pristop. Kakovosten, strokoven monitoring je namreč ključnega pomena za ustrezno načrtovanje upravljanja s šakalom v Sloveniji v prihodnje. Ob tem se zahvaljujemo tudi vsem, ki ste se v minulem letu aktivno vključili v monitoring populacije šakala in ste prispevali podatke, ki omogočajo vse boljši vpogled v stanje in dinamiko te vrste pri nas. Prav tako se iskreno zahvaljujemo tudi vsem vodstvom območnih zvez in združenj, da so pomagali pri organizaciji izobraževalnih seminarjev v letu 2017.

Dr. Hubert Potočnik

(Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani (Oddelek za biologijo),

dr. Boštjan Pokorny

(Gozdarski inštitut Slovenije, Visoka šola za varstvo okolja),

dr. Katarina Flajšman

(Gozdarski inštitut Slovenije),

dr. Ivan Kos

(Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani (Oddelek za biologijo))

Seznam virov je na voljo pri avtorjih prispevka.

Lovska zveza Slovenije

Univerza
v Ljubljani

Biotehniška
fakulteta

GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE
SLOVENIAN FORESTRY INSTITUTE

VISOKA ŠOLA
za varstvo okolja

Podatke o odvzetih šakalih je treba zabeležiti tudi v Evidenčno knjigo odvzema male divjadi in v sistem Lisjak (zavihek mala divjad)! Odgovorne predstavnike lovišč ponovno prosimo, da informacije o vsakem najdenem mrtvem šakalu takoj sporočijo projektni skupini (Hubert Potočnik: 031/794-100; Ivan Kos: 041/765-857), da jih bomo lahko ustrezno proučili (prehrana, biološki vzorci, biometrične meritve, patološke in anatomske preiskave) ter tako postopno dodatno prispevali v mozaik znanja o vrsti in njenih vplivih.

O rezultatih projekta vas bomo še naprej obveščali v glasilu *Lovec*. Najbolj aktualne informacije lahko najdete na spletni strani <http://sakal.gozdis.si/>. Vsi, ki bi želeli o raziskavi izvedeti kaj več ali dobiti dodatne informacije glede sodelovanja, to lahko sporočite avtorjem tega prispevka na elektronski naslov sakal.crp@gmail.com.

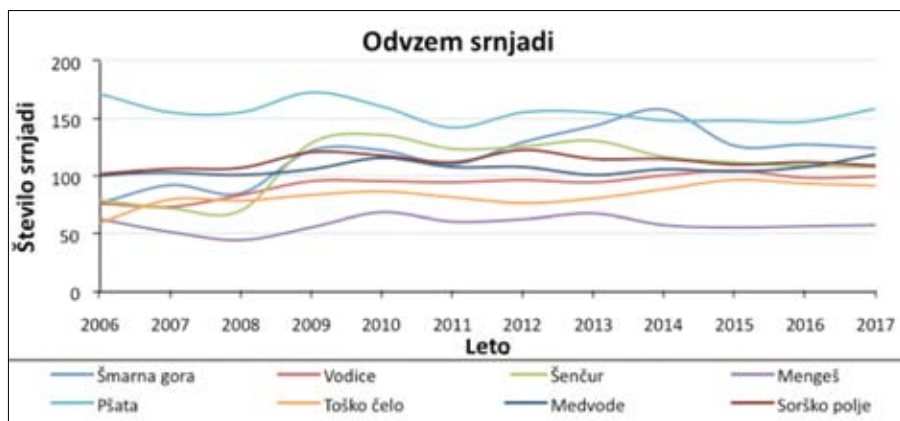
Primerjava odvzema srnjadi v LD Šmarna gora in njenih sosednjih lovskih družinah

V Evropi živi srna (*Capreolus capreolus* L.), ki je najmlajši predstavnik jelenov. Živi na celotnem območju Evrope, v Sloveniji pa je razširjena od nižinskega sveta do zgornje gozdne meje. Do druge polovice 19. stoletja je bila na slovenskem ozemlju maloštevilna in je bilo približno stokrat manj kot dandanes. Pogostejša je začela postajati z obsežnim izsekavanjem gozdov in razraščanjem grmišč ter z redčenjem velikih zveri. Največje širjenje je doživela v zadnjih šestdesetih letih: poselila je celotno Primorsko skupaj z zaraščajočim se Krasom. Pred drugo svetovno vojno srnjadi ni bilo tudi v izrazito poljskih okoliših, tj. v večjem delu Prekmurja ter na Ptujskem in Dravskem polju. Zdaj so vsa našeta območja že gosto poseljena s srnjadjo.

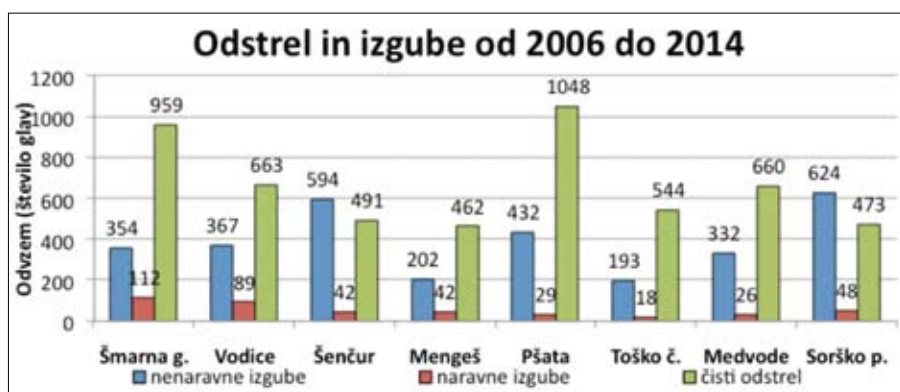
V raziskavo, v kateri smo želeli prikazati gostoto populacije v posameznih loviščih, po obdobjih in upravljanje z njimi, smo vključili LD Šmarna gora in sosednje lovske družine: LD Vodice, LD Šenčur, LD Mengeš, LD Pštata, LD Toško Čelo, LD Medvode in LD Sorško polje. Te

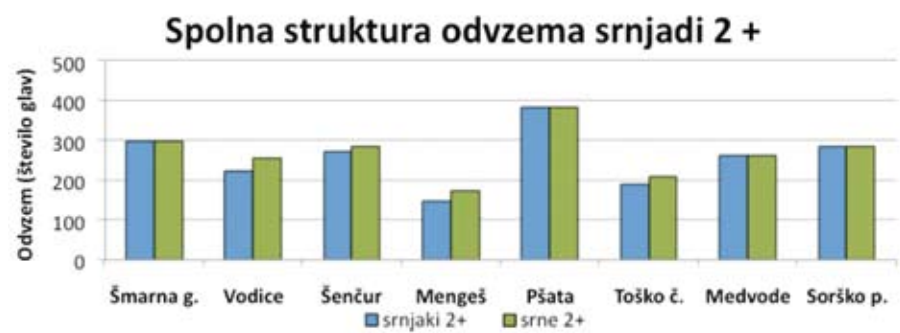
Ekološke enote v Gorenjskem LUO

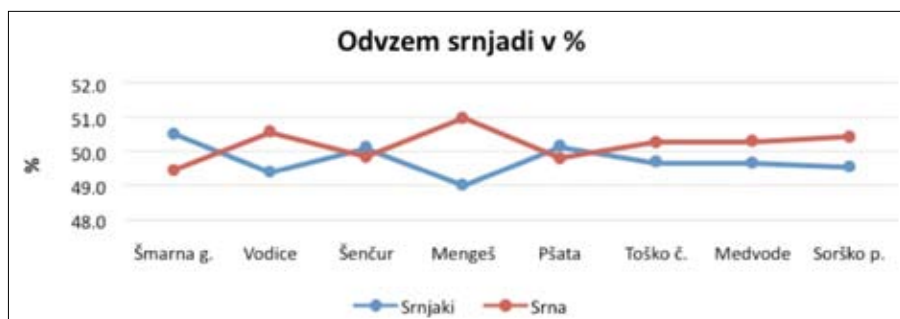
Graf 1: Odvzem srnjadi iz lovišč

Graf 2: Odstrel in izgube v loviščih

Graf 3: Spolna struktura odvzema srnjadi 2+ v loviščih

Graf 4: Odvzem srnjadi v loviščih

Odvzem srnjadi je sestavljen iz odstrela in izgub.

Dinamika odvzema srnjadi je pri vsaki lovski družini različna, kar pomeni, da s srnjadjo upravljajo različno. V LD Šmarna gora, LD Vodice, LD Šenčur, LD Toško Čelo in LD Medvode lahko sklepamo, da upravljajo z namenom povečevanja populacij. Pri spolni strukturi odvzema pa je razvidno, da v LD Vodice, LD Mengeš, LD Toško Čelo, LD Medvode in LD Sorško polje preveč posegajo v populacijo srn 2+, kar pa ne bo pripomoglo k povečanju številčnosti srnjadi v njihovih loviščih.

Graf prikazuje razlike med lovskimi družinami med odstrelom in izgubami. V LD Šmarna gora je čistega odstrela bistveno več kot izgub. Prav tako v LD Vodice, LD Mengeš, LD Pšata, LD Toško

Foto: lojzi Avenik

Čelo in LD Medvode. LD Šenčur in LD Sorško polje pa imata težave pri nenaravnih izgubah.

V obdobju od leta 2006 do 2017 je bila srnjad v odvzemu v vseh proučevanih lovskih družinah (LD Šmarna gora, LD Vodice, LD Šenčur, LD Mengeš, LD Pšata, LD Toško Čelo, LD Medvode in LD Sorško polje). Kazalniki populacije srnjadi se med območji lovskih družin bistveno ne razlikujejo glede povprečne starosti odvzema niti ne v spolni in starostni strukturi. Razlikujejo se le po prisotnosti srnjadi v posameznem lovišču. V odvzemu srnjadi v celotnem zajetem območju od leta 2006 do 2017 prevladujejo srne 2+ z 50,1 % (razlika je 29 osebkov). Med lovskimi družinami se spolna struktura odvzema spreminja.

V vseh zajetih lovskih družinah je raz-

lovske družine delujejo že več kot 70 let in vse so vključene v Gorenjsko lovsko-upravljalno območje in dve ekološki enoti ter skupaj obsegajo 28.830 ha lovne površine. Delali smo kabineto: urejali pridobljene podatke, brskali po strokovni literaturi in analizirali zbrane podatke. Pri

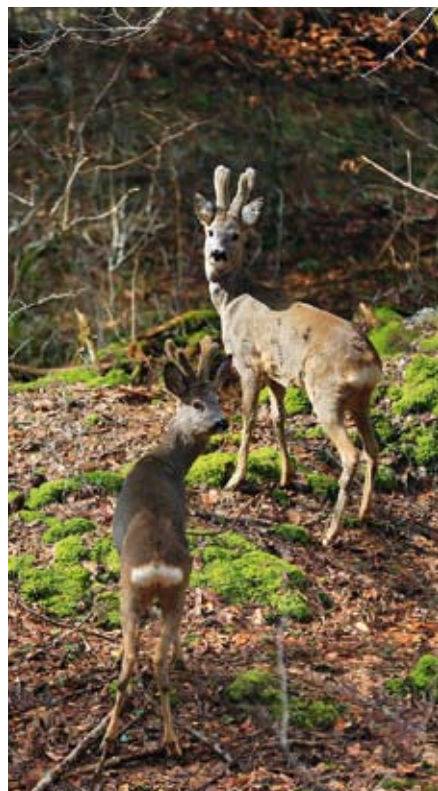
delu smo uporabljali kontrolno metodo upravljanja z divjadjo.

Podatke za proučevano obdobje od leta 2006 do vključno leta 2017 smo pridobili na spletni strani Lavske zveze Slovenije pod rubriko člani. To so letni podatki o odvzemu srnjadi v proučevanem območju.

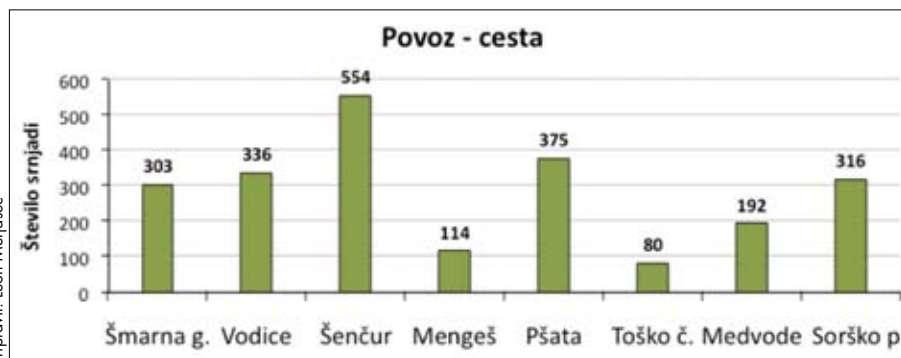
vidno, da ni večjih razlik odvzema srnjadi iz lovišč. Za povečanje števila srnjadi pa bi bilo v LD Vodice, LD Šenčur, LD Mengeš in LD Toško Čelo potrebno manjše poseganje v kategorijo srn 2+.

V lovišču LD Šmarna gora je odvzem srnjakov za 1 % večji kot odvzem srn. Obratno je v lovišču LD Vodice, kjer so odvzeli za 1 % več srn kot srnjakov. Majhna razlika je pri odvzemih v LD Šenčur, v kateri so odvzeli za 0,2 % več srnjakov. Kar za 2 % več srn so odvzeli v LD Mengeš, v LD Pšata pa so odvzeli za 0,4 % več srnjakov. Z enako višino odvzema srnjadi se soočata LD Toško Čelo in LD Medvode, kjer so z 0,6 % razlike odvzeli več srn. Odvzem srn za 1 % več kot srnjakov je v lovišču LD Sorško polje.

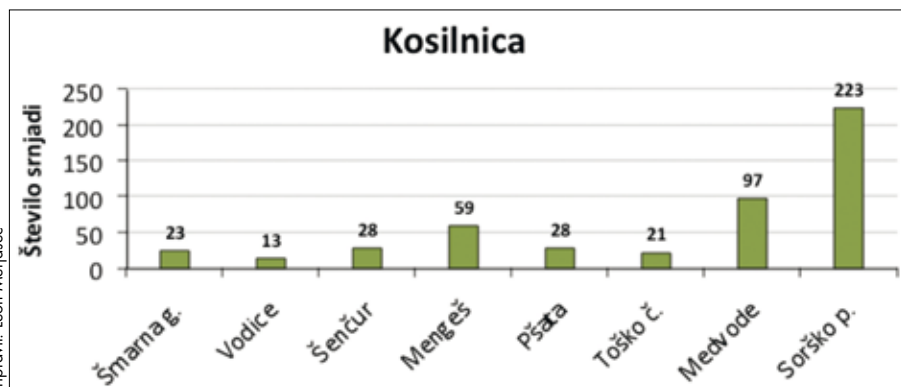
Same izgube v lovskih družinah so

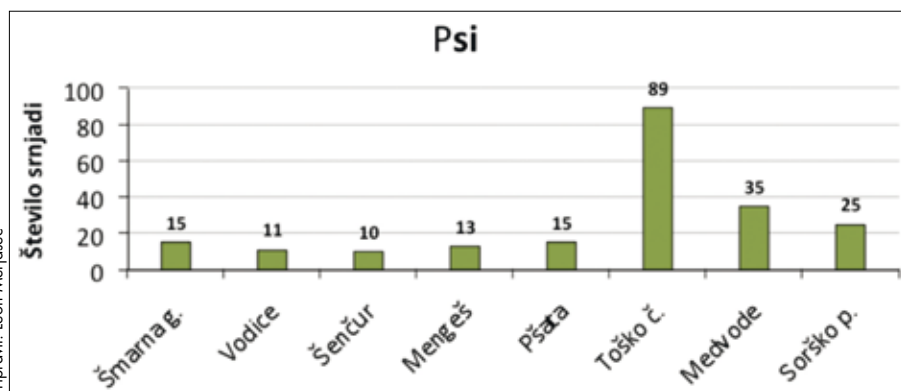
Graf 5: Vzroki izgub v loviščih

Graf 6: Povozi srnjadi v posameznih loviščih

Graf 7: Izgube zaradi kosilnic v posameznih loviščih

Graf 8: Izgube zaradi psov v loviščih

različne in dokaj velike in tudi vplivajo na dinamiko srnjadi. Največje izgube so bile v LD Šenčur (49,2 %) in LD Sorško polje (49,8 %), najmanjše pa v LD Toško Čelo (21,0 %) in LD Pšata (24,5 %). Skupne izgube je bilo za 34,9 %.

Vzrok za največ izgub so še vedno povoz srnjadi. Od leta 2006 do 2017 je bilo vseh izgub 3.514, od tega 2.270 osebkov srnjadi, kar je 64,6 % vseh izgub. Največ izgub zaradi povoza imajo LD Šenčur, LD Vodice in LD Pšata. Največ izgub zaradi kosilnice imajo v LD Sorško polje. Od skupno 492 izgub zaradi kosilnice jih ima LD Sorško polje kar 223 ali 45,3 %. Največ izgub, ki so jih povzročili spuščeni psi, so zabeležili v LD Toško Čelo (89

primerov ali 41,8 % vseh izgub, nastalih zaradi psov).

K uspešnemu vzdrževanju populacije srnjadi v proučevanih loviščih so pripomogli ugodni naravni dejavniki in ustrezen način upravljanja. Sam trend populacije

srnjadi v LD Mengeš, LD Pšata in LD Sorško polje pa nakazuje, da je na točki preloma, kar pomeni, da se v teh loviščih lahko zmanjša število srnjadi.

Leon Merjasec,
inženir gozdarstva in lovstva

HIT Show obiskalo več kot 40.000 obiskovalcev

Sejem HIT Show, ki je potekal od 10. do 12. februarja 2018 v kraju Fiera di Vicenza v Italiji, je v treh dneh obiskalo več kot 40.000 obiskovalcev, kar je štiri odstotke več kot leto po-

prej. Osrednja predstavljena področja na sejmu so bila kot po navadi lov, osebna zaščita in strelski šport. Letošnji razstaveni prostor so organizatorji povečali kar za četrtnino. Na 41.000 m² je svojo ponud-

V treh dneh je sejem obiskalo več kot 40.000 obiskovalcev.

Foto: PR HIT Show

V okviru HIT Dog Show so predstavili več kot 1.500 psov različnih pasem.

bo predstavilo 380 podjetij, sodelovalo pa je tudi veliko različnih trgovskih posrednikov. Promovirali so predvsem najboljše italijanske izdelke za lov in strelstvo, na sejmu pa so bili tudi drugi mednarodni proizvajalci. Razstavljalci, ki so prišli iz 24 držav in s štirih celin, so bili zelo zadovoljni z velikim številom obiskovalcev,

ki so se zanimali za različne izdelke in se navduševali nad predstavljenimi novostmi. V okviru sejma je bil tudi zelo priljubljen dogodek HIT Dog Show za lovske pse, ki se ga je udeležilo več kot 1.500 psov različnih pasem. Potekale so tudi različne konference, izobraževanja in praktični tečaji.

Jasna Kovačič Siuka

Uspeh slovenskih oponašalcev jelenjega rukanja na sejmu FeHoVa v Budimpešti

V Budimpešti je med 15. in 18. februarjem 2018 potekal jubilejni, 25. mednarodni sejem FeHoVa. V okviru sejma je madžarsko lovsko društvo 17. februarja 2018 organiziralo VII. Mednarodno tekmovanje v oponašanju jelenjega ruka za pokal sejma FeHoVa.

Tekmovanja se je udeležilo 19 tekmovalcev v posamičnem oponašanju jelenjega ruka iz Slovaške, Madžarske in Slovenije. V slovenski ekipi so sodelovali: **Jožef Gril, Martin Frančeskin, Urban Košir** in **Simon Ferlinc** ter **Ernest Kerčmar** kot uveljavljeni mednarodni sodnik. Kot vodja ekipe je tekmovalce spremljal **Ludvik Rituper**. Za varen prevoz slovenske ekipe v Budimpešto in domov je poskrbel **Robert Peras**.

Naši tekmovalci so v oponašanju jelenjega ruka zasedli odlična mesta, saj je Košir osvojil prvo mesto med 19. tekmovalci in tako pokal FeHoVa,

Gril je bil tretji, Ferlinc osmi, Frančeskin pa 14. Košir je prvo mesto zasedel tudi med petimi mladinci in tako osvojil še en pokal FeHoVa.

Na sejmu FeHoVa je bila sobota namenjena lovski kulturi. Najprej je bil festival rogistov, nato tekmovanje v igranju roga mladincev, sledila je razstava uporabnih lovskih psov in prikaz novejšje lovske mode, na koncu pa je bil sprejem za osnovnošolce, ki so bili uspešni

v prvem nacionalnem spletnem kvizu na temo za lov in na lov. V paviljonu Madžarskega lovskokulturnega društva nas je sprejel tudi predsednik društva Oláh Csaba. Predstavil nam je razvoj sejma FeHoVa, ki na tej lokaciji deluje že 25 let. Državno lovskokulturno društvo je bilo ustanovljeno leta 1991, prioriteta društva je razvoj madžarske lovske kulture s poudarkom prenosa kulture na mlajši rod.

Foto: Robert Peras

Sprejem v paviljonu Madžarskega lovskokulturnega društva

Sejem orožja, ribištva in lovstva FeHoVa se je iz lokalnega sejma razvil v mednarodni sejem, ki je eden od večjih v tem delu Evrope – Karpatskem bazenu. Letošnji sejem se je razprostiral na 30.000 km², na njem je razstavljal 310 razstavljalcev iz 18 držav, obiskalo ga je več kot 55.000 obiskovalcev. Letošnja FeHoVa je poleg običajnih programov obiskovalcem ponudila številne nove zanimivosti. Veliko zanimanje je bilo za dioramo madžarskih lovskih arktičnih trofej, predstavo s slavnimi madžarskimi raziskovalci, neobičajen medenjak, svet ovac in nekatere druge razstave.

Na Madžarskem se že intenzivno pripravljajo na svetovno lovsko razstavo, ki bo leta 2021 v Budimpešti na lokaciji sejma FeHoVa v Hungarexpu. Na tej razstavi bodo vzporedno tudi tekmovanja s kulturnega področja in lovstva. Določeno je že, da bo hkrati tudi svetovno prvenstvo v oponašanju jelenjega rukanja. Madžarska je svetovno lovsko razstavo gostila že leta 1971.

Ludvik Rituper

Trideseti lovsko-ribiški sejem Die Hohe Jagd & Fischerei 2018 v Salzburgu presegel vse rekorde

Sami presežki v številu obiskovalcev, razstavljalcev, razstavnih površin, strokovnosti in vsestranski kakovosti

Tradicionalni salzburški lovsko-ribiški sejem je potekal od 22. do 25. marca 2018 in zabeležil vsestranske presežke v primerjavi s prejšnjimi leti: obiskalo ga je 45.248 obiskovalcev. No, toliko je bilo vseh prodanih

Na tridesetem lovsko-ribiškem sejmu Die Hohe Jagd & Fischerei 2018 v Salzburgu so prodali 45.248 vstopnic, obisk za mlade do dvanajstega leta je bil brezplačen.

tradicionalno razpoznavnimi gravurami boroveljske puškarške šole. Prav umetelne lovske gravure so tako kot ročno izdelana lovska puška ogledalo lovca, ki ceni in spoštuje lovsko tradicijo in preteklost z okraski na puški, ki segajo vse do antike. Špendal je zelo pozitivno ocenil sejem lovstva v Salzburgu. Menim pa, da je bil zadovoljen tudi z naročili, saj je bilo lovcev in lovk, ki so se zanimali za lahke »damske« puške, videti na njegovem prostoru kar nekaj.

Lovni turizem, trofeje brez lastnika, stare lovske knjige, koče in krzno

Sejem v Salzburgu ima zanesljivo že tradicionalno utrjeno in bogato zastopano svetovno ponudbo lovnega turizma. Na sejmu je vedno več »trgovcev« prodaje odstrela divjadi iz vzhodnoevropskih držav, Azije, Afrike, Kanade ... Slovenskih ponudnikov, ki bi neposredno tržili lovni turizem, tam letos ni bilo, razen podjetja Hubertus Club **Lea Fabianija** iz Ljubljane, ki je predstavil lovni turizem za Slovenijo in Hrvaško. Kot je povedal Fabiani, je največ zanimanja

Velik napredek je opaziti na področju lovske optike, strelnih daljnogledov in tudi pri pripomočkih za dnevno in nočno opazovanje. Prav t. i. nočna optika je v izjemnem tehnološkem razvoju in prodajnem povečanju.

vstopnic, za mlade navdušence nad lovom in ribištvom do dvanajstega leta pa je bil ogled sejma brezplačen. Vsak tretji obiskovalec je prišel zunaj salzburške dežele: z območij južne Nemčije, južne Tirolske, Švice in iz vzhodnoevropskih držav, kamor očitno vse pogoje uvrščajo tudi Slovenijo. 629 razstavljalcev je prav tako doseglo svoj rekord, saj so zapolnili vsak razpoložljiv kotiček razstavnega prostora (skupno 35.000 m²). Ob tem je zanimiv in pomemben ekonomski podatek o zadovoljstvu nastopajočih in sodelujočih razstavljalcev, ki so s prodajo

in sklenjenimi poslovnimi naročili zabeležili za več kot 25 milijonov evrov prometa.

Na sejmu se je nadaljevala tradicionalna predstavitev novih izdelkov za namene in potrebe lovcev, to je najsoodobnejšega strelnega orožja znanih svetovnih znamk tovarnih in puškarskih delavnic; enak napredek je opaziti na področju lovske optike, strelnih daljnogledov in tudi pri pripomočkih za dnevna in nočna opazovanja. Prav t. i. nočna optika je očitno v izjemnem tehnološkem razvoju in prodajnem povečanju. Nekako pa ni razumljivo, da so ekološki

neosvinčeni lovski naboji, ki so okolju prijazni, še vedno za dobrih 10 % dražji od standardnih z vsebnostjo svinca. Namesto da bi bila njihova cena enaka ali celo nižja, da bi pospeševala nakup neosvinčenega lovskega streliva, je ravno obratno.

Med razstavljalci orožja je blestel tudi naš slovenski puškar, izdelovalec prestižnega ročno izdelanega in unikatnega orožja **Aleš Špendal**, ki ohranja nekdanjo izvirnost, tj. nastajanje lovske puške, izdelane po naročilu s kar največjo oblikovno in tehnično natančnostjo in tudi s smiselnimi lovskimi, skozi stoletja

Slovenski puškar Aleš Špendal je predstavil svoje vrhunske ročno narejene izdelke lovskega orožja.

V Salzburgu je ponudbo svojega podjetja Hubertus Club predstavil tudi Leo Fabiani, ki je promoviral lovni turizem za Slovenijo in Hrvaško.

za lov na alpskega (slovenskega) gamsa in drugo divjad, vedno bolj pa tudi za skupne lovske pogone na divje prašiče in jelenjad. Podjetje Mistral z Dunaja prav tako slovi po svoji zanesljivosti in kakovostni ponudbi, v kateri ima še vedno tudi lov na gamsa v Sloveniji. Cena za lov na trofejnega gamsa je od drugih ponudnikov (Avstrija, Romunija, Hrvaška) najnižja v Sloveniji: 1.795 evrov (90–95 CIC-točk), skupaj s karto in tremi dnevi lova.

Za srčne lovce je pogled na paviljon, v katerem poteka razprodaja »starih«, nerabnih trofej (beri brez lastnika), kar nekoliko stresen, kajti videti je bilo mogoče množico nametanih trofej, ki jih razprodajajo po grozljivo nizkih cenah. To je opomin za vsakega lovca, kaj se bo čez čas morda dogajalo z njegovimi trofejami, ki so povezane s toliko lepimi lovskimi doživetji in spomini. Na sejmu so pripravili tudi t.i. antikvariat starih lovskih knjig, za katere je bilo precej zanimanja. Vmes so bili dragoceni stoletni knjižni primerki, v katerih so opisani lov in lovska doživetja v preteklosti. Poleg prizadevanja, da bi ohranili vsaj del lovske književnosti, je bilo aktivno prisotno tudi kakovostno lovsko slikarstvo, rezbarije v lesu in roževini; vse z lovsko tematiko. Opazne so bile tudi gravure na nožih in puškah. Ob vsem pa je bilo precejšnje zanimanje za rabljeno lovsko orožje in tudi

za starejše, unikatne primerke orožja za zbiralce.

Iz leta v leto se vse bolj razvija in utrjuje ponudba izvirnih lovsko razpoznavnih oblačil, staromodnih oblačil iz »irhovine«. Vse bolj se spet uveljavlja kožno-krznarska konfekcija. Vendar pa je podatek na nadzoru, da so vsi izdelki iz kož in kožuhovalne zakonito pridobljeni. Tako so na prestižni modni reviji – za nagrado Red Fox krznarskih izdelkov – prvo mesto osvojili krznarji iz Spodnje Avstrije, drugo dunajski krznarji in tudi tretje je pripadlo Dunajčanom. Na tem sejmu veliko pozornosti namenjajo tudi lovčevi osebni zaščitni opremi; torej

paratorjev (po letu 2008 in 2012, ko sta v Salzburgu potekali svetovni prvenstvi, razstavi in ocenjevanje preparatorskih izdelkov). Tekmovanja se je s svojimi izdelki udeležilo veliko preparatorjev, od katerih je strokovna žirija po strogo določenih pravilih in na podlagi kakovostnih meril izbrala 25 mojstrov preparatorjev iz 33 držav s 350 preparati. Ob ogledu je bilo mogoče opaziti izjemno kakovost visoko profesionalnih preparatorjev, ki imajo svoje delovno in poklicno okolje v najrazličnejših prirodoslovnih muzejih. Prav taki preparatorji so brezkompromisno dvignili raven in merila za ocenjevanje. Preparate je

najvišjem razredu (*Master Division*) z dvema prepariranimi živalima: v celoti prepariranim rjavim medvedom ter s preparirano glavo in vratnim delom oprsja divjega prašiča. Žal se ni uvrstil med najboljše, kar lahko posameznik doseže šele z doseženimi 90–100 točkami. Z divjim prašičem je dosegel 84 točk od možnih 100, kar je zelo dobra uvrstitev, in je bil zato nagrajen z *rdečo pentljo*. V tem najvišjem razredu so postavljena res visoka merila, višja kot v razredu *Professional Division*.

Vsako leto se na sejmišču ohranja in postaja tudi vedno bolj pestro *Mednarodno tekmovalstvo v oponašanju jelenjega rukanja*. Na letošnjem so prvo mesto osvojili domačini, drugi so bili Čehi in tretji spet Avstrijci iz Goldega.

V okviru sejma je potekala še množica strokovnih predavanj s področja lovstva, gozdarstva, ekologije in naravovarstva. Tudi lovski kinologiji je bilo namenjeno veliko pozornosti. Predavali so predstavniki različnih lovskih, naravovarstvenih in gozdarskih institucij. Prav tako celovito kot za področje lovstva je bilo poskrbljeno tudi za področje ribištva.

Organizatorji so tudi letos na sejmišču opravili anketo – zbirali so mnenja in vtise o sejmu: 45 % obiskovalcev je menilo, da so po vsem, kar so videli, upravičili ogled sejma, 25 % je na sejmišču načrtoval konkreten nakup, 96 % jih bo ogled sejma priporočilo tudi drugim, kar 87 % je bilo družinskih obiskov, povprečna starost obiskovalcev je bila 44 let, sejem so si ogledovali v poprečju 5,77 ure.

Ocenjujem, da je bil letošnji ogled sejmišča, ki si ga vsako leto ogleda tudi veliko slovenskih lovcev in ribičev, vsekakor upravičen. Če si obiskovalec smiselno in strokovno kritično ogleda sejem, dobi informacije o novostih in si osveži staro znanje. Sejem obiskovalcu da tudi občutek, da je lovstvo še vedno vrednota in sestavni del človekove in narodove kulturne dediščine.

France Ekar

Vse foto: France Ekar

629 razstavljalcev je zapolnilo vsak razpoložljiv kotiček razstavnega prostora (skupno 35.000 m²).

za zdravo in varno gibanje v naravnem okolju, lovišču: oblačilom, obutvi, pokrivalom, maskirnim oblačilom in tistim z dobro vidnimi signalnimi predeli, »trakovi«, ki so pomembni za varnost na pogonih.

Evropsko tekmovanje preparatorjev, Mednarodno tekmovanje v oponašanju jelenjega rukanja

Na letošnjem jubilejnem, 30., sejmu je na skoraj 4.000 m² ponovno potekalo t.i. *Evropsko tekmovanje pre-*

ocenjevala strokovna komisija, sestavljena iz visoko strokovno usposobljenih oseb te dejavnosti. Preparati za ocenjevanje so bili razvrščeni v 21 podskupin; izdelke so ocenjevali od 0 do 100 točk. Razvrstili in upoštevali so le tiste preparate, ki so prejeli oceno 90 točk in več. Zmagovalci evropskega preparatorskega prvenstva so bili: v kategoriji ptičev Madžari, v kategoriji sesalcev Nemci, v kategoriji rib Islandci, v kategoriji plazilcev Nemci, v kategoriji kombiniranih modelov Švedi, v kategoriji okostij pa Madžari. Od naših preparatorjev je tekmoval **Dejan Poljanšek** iz Podsmreke pri Ljubljani. Sodeloval je pri ocenjevanju preparatorjev v

Mednarodno tekmovanje v oponašanju jelenjega rukanja v Salzburgu

V okviru lovsko-ribiškega sejma v Salzburgu je potekalo tudi Mednarodno tekmovanje v oponašanju jelenjega rukanja. V Društvu za ohranjanje lovske kulture Črna so se odločili, da se bodo prireditve udeležili. Ekipo so sestavljali **Franc Hirm, Damjan Zdovc** in **Blaž Šuler**. Imeli so tudi možnost izbrati vodjo ekipe in sodnika. Po dobrem premisleku so za vodjo ekipe in sodnika določili starostu slovenskega lovstva **Maksa Konečnika**.

Tekmovanje je bilo razdeljeno v tri discipline: mlad jelen, ki išče košuto, jelen s košutami na rukališču in dvoboj enakovrednih jelenov.

Blaž Šuler, Damjan Zdovc, Franc Hirm in Maks Konečnik

Tekmovanje je bilo razdeljeno v tri discipline: *mlad jelen, ki išče košuto, jelen s košutami na rukališču in dvoboj enakovrednih jelenov*. Rezervna disciplina je bil *jelen po končanem roku*. Sodelovalo je 20 tekmovalcev iz osmih ekip, in sicer iz Avstrije, Slovenije, Madžarske, Češke in Nemčije. Sodnikov je bilo pet, po dva iz Slovenije in Avstrije ter eden s Češke. Med ekipami se je ekipa rukačev iz Črne uvrstila na drugo mesto za domačini iz Avstrije, tretja je bila ekipa Češke. Med posamezniki je bil Hirm kot debitant 12., Zdovc 7., Šulerju pa je do zmagovalnega odra manjkala le ena točka.

Rezultati iz Salzburga so dali tekmovalcem še dodatni zagon, zato še naprej pridno vadijo.

Poleg zgodbe o jelenjem rukanju nastajajo izpod rok **Stanka Grla** vedno nove zgodbe o življenju lisice, gozdnega jereba, ruševca ... V Društvu za ohranjanje lovske kulture Črna se trudijo, da bo vedno več takšnih zgodb prišlo v širši krog ljudi, še posebno do mladih, in da bo pogled na lovce vedno bolj pozitiven.

V Sloveniji jelenjad živi praktično v vseh pokrajinah, različna je le številčnost in s tem silovitost rukanja. Tako je tudi na Koroškem. Od nekdanj divjad živi v koroških goz-

dovih, na jasah ali njivah. Že pred dobrimi 500 leti je **David Ungnand** zapisal, da na Peci in Smrekovcu živi veliko srn, jelenov, gamsov in medvedov. Koroškim lovcom je jelenjad še kako ljuba divjad. V zadnjih letih se je namnožila do takšne mere, da jo je mogoče vsakodnevno opaziti v gozdovih, na njivah in tudi nad gozdno mejo na Olševi, Peci

ali Raduhi. Marsikje si prostor deli z gamsom.

Tudi Korošci so začeli oponašati rukajoče jelene. Sprva so to počeli za pomoč pri lovu, kasneje tudi za zabavo in tekmovanje. Začetnik oponašanja v tekmovalne namene je bil Zdovc, ki je kasneje pritegnil še Šulerja. Na njuno pobudo so v Črni na Koroškem pred dvema letoma organizirali mednarodno in državno prvenstvo v oponašanju jelenjega rukanja. Navdušen je ostalo. Zdovc in Šuler sta z zgodbo o jelenjem rukanju navdušila marsikatero obiskovalca lovske prireditve; največkrat so bili to občni zbori ali obletnice lovskih društev. Kmalu jima je uspelo navdušiti še Hirma, znanega zamejskega lovca iz Kluba prijateljev lova Celovec.

Janez Švab,
predsednik

Društva za ohranjanje
lovske kulture Črna

Zgodba o jelenjem rukanju

Poletje se preveša v jesen. Drevje v gozdu dobiva tople, pravljичne barve. Prvi listi na tleh so blede zeleni, pa rumeni, kasneje žametno rdeči. Nad njimi je vedno več jutranjih meglic, ki tem barvam dodajo še skrivnostnost in čar pričakovanja. Takrat se jelen začne zavedati svojega poslanstva in okrog sebe zbirati svoja dekleta, košute. Vedno manj je pazljiv, a istočasno glasnejši. Iz dneva v dan se manj zaveda svojih sovražnikov, a istočasno mu narašča več in samozavest. S svojim glasom bi rad k sebi priklical več košut in ko ima te zbrane, bi rad tekmelec povedal, da se jih ne boji in da lahko vsakega odžene. Okrog tropa košut, ki ostajajo pazljive, je le en, najmočnejši. Drugi se bojijo približati ali se približajo, pa morajo bežati. Zgodi se, da se tropu približa jelen, ki je enakovreden temu mogočnejši in prične se boj. Rogovi pokajo, glasovi ruka so vedno močnejši in nekateri si pomagajo še z nogami in zobmi. A le junak, zmagovalec, ostane in to pove s svojim zmagoslavnim krikom tekmelec in še kakšni košuti, ki je oddaljena od tropa. Mine mesec, dva in strast počasi pojenja. Košute so pripravljene za svoje poslanstvo, nadaljevanje rodu.

Lovci že od nekdanj poslušajo to pesem, ki jim je pomagala odkriti kraj zadrževanja in lažje približanje tropu jelenov. Nekaterim to ni dalo miru in odločili so se, da bodo to svojevrstno pesem oponašali in se skozi tekmovanje preizkušali med seboj.

Na kratko iz tujega tiska ...

Afrika: Z afriške celine prihajajo številne vesti, katerih glavna tematika je boj proti krivolovu in z njim povezane vsebine. Tako naj bi se krivolov na slone in nosoroge v Namibiji zmanjševal; za letos pristojne oblasti napovedujejo celo 50 % zmanjšanje krivolova. Od januarja do oktobra minulega leta so divji lovci v Namibiji ustrelili 27 nosorogov in 20 slonov. Leta 2016 so ustrelili 60 nosorogov, leta 2015 95 in leta 2014 56, pri slonih pa: 101 žival v letu 2016, 49 v letu 2015 in 78 v letu 2014. Po doslej zbranih podatkih so letos našli tri ostanke krivolova nosorogov. V zadnjem času se pojavlja nov trend krivolova, in sicer s pomočjo konj – krivolovce na konjih naj bi bilo še posebno težko zasledovati in loviti. V Tanzaniji so v neposredni bližini narodnega parka Ruaha v enem tednu našli šest zastrupljenih levov in 75 gologlavih jastrebov. Razlog za zastrupitev je bil kadaver krave, v katerem je bil nastavljen strup. Domnevajo, da so kmetje našli truplo krave, ki so jo ulovili levi, zato so se želeli znebiti plenilcev, ki jim delajo škodo, tako, da so v truplo nastavili sicer precej pogost insekticid. V tej državi je to sicer zelo pogost način zmanjševanja številčnosti levov, ki je prepovedan in kazniv. So pa v Keniji v bližini svetovno znanega Krügerjevega narodnega parka našli truplo krivolovca, ki so ga ubili levi. Kot poročajo pristojne oblasti, so trije krivolovci verjetno prišli v bližino plena, s katerim so se prehranjevali levi. Eden od krivolovcev ni uspel pobegniti levom, ki so jih napadli. Je pa v Kamerunu, v največjem narodnem parku Ndjidda, skupina krivolovcev iz Sudana streljala na vojake, ki so želeli preprečiti krivolov, in pri tem ubila šest vojakov in dva civilista, ki sta pomagala pri akciji. Zaradi podobnih razlogov so tudi britanske oblasti ponudile svojo pomoč in bodo napolnile svoje vojake in vojaške inštruktorje v Malawi, kjer naj bi v posebnem tečaju ravnanja z orožjem, preživetja v naravi, prepoznavanja sledi in analize informacij izurilo 120 domačih nadzornikov za boj proti krivolovu.

(Jagen Weltweit internet, Wild und Hund internet)

Foto: Michael Wilgus

Nemčija: V tej državi poteka intenzivna priprava na prihajajočo afriško prašičjo kugo (APK), katere najbolj zahodna mesta pojava so zaenkrat nekje na sredini Poljske in vzhodu Češke. Nekatere od načrtovanih ukrepov smo omenili že v prejšnjih številkih našega glasila, sedaj pa poročajo še o novih. Tako so v zvezni deželi Baden-Württemberg pripravili strategijo, ki je sestavljena iz dvanajstih glavnih točk. Za lovce je pomembno zlasti dovoljenje za časovno omejeno uporabo nočne optike, ki je sicer prepovedana, v primeru, če bodo lovske organizacije zaprosile zanjo. Prav tako bodo poskusno začeli z lovom divjih prašičev v pasti. Letos so ukinili lovopust na vse kategorije divjih prašičev, torej tudi na svinje, ki vodijo še progaste mladiče, pri čemer posebej poudarjajo, da gre za časovno omejen ukrep. Uvajajo in dovoljujejo dodatna krmišča za divje prašiče, vse z namenom čim večjega odstrlela in zmanjšanja številčnosti te vrste. Uvajajo olajšave za lažje in cenejše lovljenje za lovce, ki sicer nimajo svojih revirjev. Prav tako bodo letos od 31. oktobra naprej na podlagi vloge dovolili pogone na divje prašiče tudi na zavarovanih območjih, kjer je bil lov sicer prepovedan. Ministrstvo bo finančno podprlo prodajo in

trženje mesa uplenjenih divjih prašičev, prav tako pa tudi nabavo in organizacijo mobilnih enot za transport ter izkoževanje uplenjenih divjih prašičev, s čimer bo olajšano tudi zbiranje vzorcev in zagotavljanje varnosti potrošnikov. Uvajajo tudi 153 novih mest za oddajo uplenjene divjadi, pa tudi nekatere druge finančne vzpodbude, npr. za oddajo vzorcev za pregled na prisotnost *Trihinelle spiralis* ... Na drugi strani zvezna dežela Spodnja Saška s spremembo lovske zakonodaje uvaja oz. dovoljuje lov divjih prašičev v pasti, ne dovoljuje pa uporabe nočne optike za lov. Prav tako ukinjajo lovno dobo pri kategoriji merjascev in starejših svinj. Letos bodo namenili štiri milijone evrov za finančne vzpodbude lovcev za čim večji odstrel divjih prašičev, sofinancirali bodo uporabo lovskih psov na pogonih. Prav tako bo del sredstev namenjen za nagrade pri iskanju in obveščanju glede odlagališč odpadkov, še posebno v bližini glavnih cest, kjer je največ transporta, ki je v resnici največja grožnja širjenju prej omenjene APK, pa tudi za uspešnejše trženje in prodajo mesa uplenjenih divjih prašičev.

(Deutsche Jagd Zeitung internet, Wild und Hund internet)

Francija: Pristojne oblasti so pripravile načrt upravljanja z volkom, ki za letos med drugim predvideva tudi odstrel do 40 volkov. Omenjeni načrt upravljanja s to vrsto naj bi veljal do leta 2023, pripravljen pa je bil na podlagi znanstvenih dognanj. Načrt sicer predvideva, da bo do leta 2023 v Franciji živelo do 500 volkov, čeprav naj bi predvidena kvota odstrela znašala do 10 % populacije. Po aktualnih podatkih naj bi v tej državi trenutno živelo od 250 do 400 volkov.

(Wild und Hund internet)

Avstrija: V bližini kraja Klosternburg se je 38-letna lastnica, tako kot pogosto že prej, sprehajala s svojim buldogom, ko ju je nenadoma napadel divji prašič. Omenjena lastnica psa in še nekaj drugih sprehajalcev je uspelo pobegniti, medtem ko je divji prašič napadel psa in ga tako poškodoval, da je kasneje kljub veterinarski pomoči poginil. O podobnem primeru poročajo tudi iz Švice, kjer pa je merjasec psa samo poškodoval.

(Deutsche Jagd Zeitung internet)

Pripravil:
mag. Janko Mehle

Včasih, ko sem bil še mlad in neumen, je bila jelenjad v naših krajih redka. Če so se kdaj le pojavile stopenje, ki jih je v mehki zemlji pustil večji jelen, je staro in mlado drlo v gozdove, tako da, kot je lepo povedal starejši lovec: "Še na malo potrebo ne moreš v grmovje, ne da bi koga poškrpil!" Mrzlica je zajela tudi tiste najstarejše, ki so le še poredko dvignili puško. V dolgih zimskih večerih so pogledovali proti svojim zbirkam trofej in sanjarili o dnevih, ko so jim kosti zdržale cele noči zunaj in se mišice niso pritoževale že po poldrugi uri sedenja na preži. Za jelena se pač splača malo potrpeti.

Sam dolgo nisem videl jelenjadi. Na brakadah so se okrog mene redno vrteli mufloni, že ko sem bil še pripravnik. Tudi tako blizu so mi prišli, da sem

družine, ki je imela kar zmerne težave z izpolnjevanjem načrta odstrela pri jelenjadi.

Naj se na tem mestu opravičim, ker ne bom izdal imena lovske družine. Pa ne zaradi razlogov, ki, verjamem, mnogim rojijo po glavi. Ne, moj razlog je povsem sebičen in nerazumski oziroma je razumski, ker bi z veseljem še kdaj šel v tisto lovsko družino na lov in se družil s primorskimi lovci. A če bodo kdaj izvedeli, kako grobo sem kršil navodila gospodarja in vodje lova, verjamem, da se bodo moji lovski podvigi v tistem delu Slovenije končali.

Zbrali smo se v jasnem, a zelo mrzlem decembrskem jutru pred njihovim lovskim domom, kot je to pri njih v navadi. V kuhinji se je že grel kotel čaja, pa tudi nekaj ruma je bilo na voljo, seveda le za tiste najbolj premražene. S pogretnimi prsti in želodci smo se postrojili v tri vrste in poslušali nago-

Narislal: Igor Pičulin

Včasih sem bil mlad **MITJA HRIBAR**

ovnom videl barvo oči. A jelenjad je vztrajno bežala v vse mogoče smeri, stran od mene. Če je bila lovska sreča, sem opazoval košuto ali tele na pozdravu lovini, a to ni isto, kajne?

Šele kasneje, ko je sodobni čas vzel vrednost lisičjemu kožuhu in je lov na lisice s pomočjo avtomobila postal skoraj norma, sem nekoč na zasneženem pobočju, v mesečini, opazil štiri zame nenavadne sence. Vrhnja plast snega je malce pomrznila in pripomogla k čarobnosti tistega pravljичnega trenutka, ko sem spoznal, da opazujem jelenjad v njenem naravnem okolju. A ko sem se, štor največji, kakršen sem, skušal udobneje namestiti na avtomobilskem sedelu, sem v iskanju naslona za komolec stisnil hupo in, seveda, splašil živali, na katere sem čakal leta. "Čisto drugače tečejo kot srnjad," se spominjam, da sem rekel samemu sebi.

Dolga leta so minila do naslednjega srečanja, pa ne zaradi pomanjkanja moje ga zanosa in vztrajnosti. Marsikatero klop na preži sem ogulil in prenekateri par čevljev je odslužil svoj namen, preden sem se zopet srečal s temi čislanimi bitji ...

Povečanje lovskogojitvenih načrtov pri jelenjadi je mnogim lovcem odprlo možnosti lova v primorskih lovskih družinah. Nekega dne sem si tudi jaz izprosil povabilo na skupni lov ene take

vor lovovodje, starešine in gospodarja. "Košut nam manjka," je resnobno začel, "zato bi prosil, da ne čakate na velikega jelena, ampak nam pomagajte pri izpolnjevanju načrta odstrela. Gostje od jelenov lahko uplenijo le šilarja." Seveda je opozoril na previdnost – da ne bi obležala vodnica ali vodeča košuta! "Saj nismo mesarji," se je posmejal.

Skupina lovcev se je začela polglasno pogovarjati. Vlekel sem na ušesa, kolikor sem mogel, saj se mi je zazdelo, da je nekomu ušla beseda 'jeleni'. Zaradi vetra je bilo težko razumeti vse besede, a smisel sem vendarle ujel: sledili so en večji trop jelenjadi in enega manjšega, ki sta se ponoči zatekla v gozdiče v revirju, kjer bomo lovili. Utrip sem mi

Narislal: Igor Pičulin

je povečal že ob sami misli, da obstaja možnost bližnjega srečanja z njimi. Bil sem ves na trnih in skoraj zamudil odhod, ko sem zasanjan stal ob ograji in zrl v meglice v dolini.

‘Linijo smrti’, kot so nas poimenovali v smehu, je domači lovec odpeljal na stojišča. Takoj mi je dal vedeti, da bom dobil eno bolj oddaljenih stojišč, saj sem bil med najmlajšimi v skupini. Seveda sem se strinjal in si mislil, da me lahko pelje peš na Hrvaško, če mi bo le zagotovil srečanje z jeleni. ‘Vidiš tisto smreko tam? Tjakaj se postavi,’ je dejal, mi zaželel dober pogled in me opomnil, naj vendar pazim na vodnice in vodeče košute. Vsemu sem prikimal, čeravno nisem videl nobene smreke v goščavi. Jo bom že našel, saj sem odrastel v gorenjskih gozdovih.

Mislite, da sem našel tisto smreko? Niti slučajno ni bilo nobene v tistem delu gozda. Kasneje mi je kolega lovec, ki je izkušen lovski gost, povedal, da v tistem delu naše dežele boru rečejo tudi smreka. ‘No,’ sem si mislil, ‘to bi mi pa lahko prej zaupal.’

A sem se znašel pred novo težavo: kam se postaviti, da ne bom preveč naprej, preveč nazaj, pregloboko v dolini in na poti brakirjem. Nazadnje sem izbral najdebelejši bor, očistil stojišče ob njem in napolnil puško. Sledilo je sladko pričakovanje ...

Oddaljeno oglašanje lovskih psov in značilni ‘eeee!’ sta naznanila začetek lova. Pogon se je pomikal po dolini z moje leve proti desni. In povem vam, na levi je vse tekalo, šelestelo, lajalo, skakalo in tudi pokalo. A glej ga, zlomka, do mene se ni izgubila niti dlaka! Nekaj je sicer šlo skozi robidovje, a v tisti meter visoki džungli nisem razpoznal oblike divjadi. Vedel sem, da je nekaj tam, a lahko bi bil tudi pes. Bog ne daj, da bi ga tako pokronal! Nato pa je odvršalo naprej in na drugi strani griča je dvakrat počilo. ‘Očitno ni bil pes,’ sem kislo pomislil, a se pomiril in čakal naprej.

Skoraj tri ure sem že stal tam in pogon se je približeval, s tem pa tudi konec lova. V nekem čudnem trenutku je vse potihnilo: brakirji, psi, gozd. Priznam, da sem užival v nenadejanem in redkem trenutku miru in tišine na skupnem lovu. Slišal sem le avtomobile z lokalne ceste.

Takrat pa – vrnitev v resničnost. Je za menoj počila vejica? Tlesk! Še ena ... Z nadčloveškim naporom sem se obvladal, da nisem pokukal okoli bora in se prepričal o prišleku. Stisnil sem puško in čakal, ko se je tiho šelestenje zlagoma približevalo. Trenutki so se vleкли kot melasa in skoraj me je že

prevzel obup, ker je šelestenje potihnilo. Preklet sem svojo neumnost, saj sem bil prepričan, da sem se zaradi napačnega in površnega razumevanja postavil na napačno mesto. Če bi bil tam, kjer mi je namenil lovec, bi zagotovo videl, kaj je bilo.

In potem – odrešenje! Iz grmovja je pokukal smrček, ki mu je sledila zmereno velika, a vitka glava, med ušesi pa

pobledeli. Čutil sem nabijanje srca v sencih in slišal škrtanje zob.

Odločitev sama, ko sem jo sprejel, ni bila težka. Sprostil sem se in se nasmešnil. ‘Vrag naj pocitra načrt odstrela in tistega, ki se ga je spomnil,’ sem si rekel in lepotico primorskih gozdov pustil, da je mirno nadaljevala svojo pot. In glej, kot za nagrado mi je Diana poslala še starejšega jelena! Preden sem

Narisal: Igor Pičulin

za kako podlaket dolgi veji s po tremi parožki – jelen šilar! Stopil je na malo čistino kakih petnajst metrov od mene, jaz pa sem se skrival za borom, da ne bi pokvaril veličine trenutka. Premaknil se je naprej, počasi, in za njim je prišla košuta. ‘Košute potrebujemo,’ mi je odzvanjalo v ušesih. In tam je stala, na istem mestu kot prej jelen, in čakala. Tako je bila lepa! Tiste elegantne linije po vratu in telesu so mi, z neznanjem o ocenjevanju jelenov dobro podkovanemu lovcu, nakazovale, da je mlada. ‘Košute rabimo,’ sem slišal še enkrat, kot bi mi gospodar šepnil na uho. Stisnil sem puško, da so mi členki

videl rogovje, sem videl temno grivo in glavo, na katero bi bil ponosen še bik. Stal je tam v vsej svoji veličini s svojimi štirinajstimi parožki. ‘Še križ mu manjka med rogmi, pa bi bil kot na Jägermeistru,’ sem se nasmešnil. In tudi veliki ata se je mirno odpravil naprej, za seboj pa pustil lovca, ki še ob največji in najmogočnejši trofeji ne bi mogel biti bolj zadovoljen in nasmejan.

Nato pa me je streslo spoznanje: ‘Naravnost v pogon gredo!’ Nervoza me je prevzela, roke so se mi tresle in pot me je oblil po telesu. ‘Pa ja jih ne bodo ...,’ sem pomislil z grozo, v naslednjem trenutku pa sem še pomi-

slil: 'Gospodar je izrecno prosil, naj pomagamo pri izpolnjevanju načrta odstrela košut. Kaj če me je kdo videl, da nisem streljal? Kaj če bodo domači lovci, mojstri teh gozdov in doktorji steza ugotovili, da je prišla mimo mene košuta, pa nisem ukrepal? Kaj če jo kdo upleni?'

Iz smeri, kamor so se umaknili košuta in jelena, se je po dolini razlegel pok. V trenutku me je napolnil s praznino in cmok se mi je naredil vrh grla. 'Pa ja niso ...' Groza me je bilo. 'Frdamani lovski plan!' sem glasno rekel in obesil puško na ramo. Za tisti dan sem imel zadosti.

Vendar je imel gozd zame drugačen načrt ...

Če bi moral izbirati, kje je preplet robidovja, podrasti in drugega grmičevja najgostejši, bi si izbral točko kakih trideset metrov od mene, malce višje po pobočju. In ravno tam je z vso silo pri lomastil veliki ata, prav tisti, ki mi je naklonil pogled za bogove le malo poprej. Neprehodno goščavo je odprl na stežaj, s svojim rogovjem pa je za seboj potegnil za kak kubični meter stelje v obliki sroboti in listja. Za njim je pritalcal manjši jelenček, tisti, ki se mi je prej pokazal prvi. Zadržal sem dih. 'Kje si?' sem si rekel in kot bi me slišala, se je pojavila iz goščave še ona, pogledala proti meni, zastrigla z ušesi, izvabila moj nasmeh in izginila za svojima spremljevalcema v širjave primorskih gozdov ...

Kako naprej? Kako se bom zagovarjal na zboru? Vsaj uro hoda je še do tja, tako da sem imel na pretek časa premlevati vrsto obramb in zagovorov, zakaj nisem sprožil, zakaj nisem opravil lovske dolžnosti, zakaj vendar nisem pomagal pri gojitvi. Izgovori, ki jih je napletal moj mozeg, so bili še meni smešni in popolnoma jasno mi je bilo, da mi ne bo nihče verjel. Globoko v sebi sem se pripravljaj na javno smejenje in ogorčenje.

Na zbornem mestu je bilo slišati pogovore, smeh, pa tudi nekaj hudih besed. Izkazalo se je, da tista pojava, ki je švignila skozi robidovje mimo mene, res ni bila pes, ampak svinja lanščakinja. Vik in krik pa je bil posledica pomanjkanja strelnih lukenj v svinjki. A dobrodušni Primorci so se vendarle sporazumeli in srečni uplenitelj je navzoče prešerno povabil na kozarček.

Ob pozdravu lovini je gospodar z obžalovanjem poročal o mnogih oddanih streljih in nadaljeval z nizko številko uspešnih zadetkov. Potem je vsakega gosta posebej vprašal o poteku lova, kako je šlo, če je kaj videl in če je zadovoljen. Držal sem se v ozadju in se živčno grizel v ustnico.

'Pa ti, si kaj videl?' me je končno pobaral. – Pogledal sem ga in rekel: 'Nič. Čisto nič.' – 'Pa naslednjo nedeljo,' je dejal, se obrnil in odkorakal proti vhodu v lovski dom, kjer je vino že gredo premražene ude in notranje organe. 'Ob osmih, prav tule na terasi. Pa nikar ne bodi pozen!' je zavpil skozi vrata.

Med dolgo vožnjo proti domu se mi je resen obraz, ki sem si ga nadel za družbo, počasi razlezel v nasmeh. In ko sem zapeljal iz šentviškega predora, sem se že zahvaljeval dejstvu, da imam ušesa, saj bi se mi sicer nasmeh razpočegnil krog in krog glave.

Tisto nedeljo je bil urok zlomljen. Jelene sem potem videl še večkrat,

predvsem na Primorskem, kamor grem še vedno izredno rad. Tudi velike jelen sem še videl. Res je eden najlepših prizorov, ko mogočni samec pridrvi po pobočju, ko se kotali kamenje in se vse glave obračajo v smer mogočnega trušča. Zanimivo! Zadnje čase se vedno ustavijo pri meni. Tako kot so se me prej izogibali, se zdaj lepijo name. Tudi uplenil sem že nepravilnega deseteraka in tudi šilarja. Tudi teleta sem imel srečo upleniti, ampak košute, še vedno pod vplivom tistega prvega srečanja, vsaj tako se mi zdi, še nisem uplenil.

Saj veste, včasih sem bil mlad in neumen. Pa lep. Lep sem bil tudi. Zdaj? Zdaj sem pa samo še lep ...

Uredniški odbor Založništva LZS

razpisuje

JAVNI NATEČAJ ZA LITERARNA BESEDILA Z LOVSKO TEMATIKO V LETU 2018

Uredniški odbor Založništva LZS za leto 2018 razpisuje javni natečaj za literarna besedila z lovsko tematiko.

Tričlanska žirija uredniškega odbora Založništva LZS, ki jo imenuje Uredniški odbor Založništva LZS, bo izbrala tri, po oceni komisije najboljše besedila z lovsko tematiko, ki bodo nagrajena. Če nobeno od poslanih besedil (po mnenju komisije) ne bo dovolj kakovostno, lahko prve nagrade ne bomo podelili. Dve enakovredni besedili (enako število zbranih točk) si bosta nagrado lahko delili.

Ubesejena naj bodo **pristna lovška doživetja**, prepletena z **domišljijo, razmišljanji o lovu, doživljanji in opisi narave**. Dobrodošli so tudi v besedila vtanki etnološki elementi. Dejanja in razmišljanja oseb naj bodo **psihološko čim bolj utemeljena**. Besedila so lahko satirična in obarvana z zdravim humorjem, lahko so tudi zgodovinsko in geografsko lokalno prepoznavna. Jezikovno naj bodo živa, do prave mere obogatena z narečji.

Navodila in razpisni pogoji

Poslano besedilo ne sme biti prej nikjer objavljeno!

Poslano naj bo po elektronski pošti (pod Zadeva napišite: LITERARNI NATEČAJ 2018), dolgo naj bo največ **do deset tipkanih strani** (30 vrstic na stran z 1,5-vrstičnim razmakom). Pisci lahko sodelujejo z več avtorskimi deli. Natečaj je **anonimen**, zato naj bo avtor na koncu besedila podpisan s **psevdonomom**, ki ni bil uporabljen pri prejšnjih natečajih. V elektronski pošti navedite pravo ime in priimek avtorja, naslov, številko transakcijskega računa, matično in davčno številko. Pripnite skenirano podpisano izjavo, da je besedilo vaše avtorsko delo in da ni bilo še nikjer objavljeno (če nimate skenerja, lahko izjavo pošljete po navadni pošti). Komisija bo prispela besedila dobila v oceno brez osebnih podatkov avtorjev, videla bo samo psevdonime.

Rok in nagrade:

Javni natečaj se začne 1. aprilom 2018, konča pa se bo konec oktobra 2018. Rezultati in kratka obrazložitev odločitve žirije bodo objavljeni v našem glasilu.

1. nagrada: 1.500 €

2. nagrada: 1.000 €

3. nagrada: 500 €

Nagrajena in tudi druga dobra besedila bodo postopoma objavljena v Lovcu.

Elektronski naslov uredništva: lovec@lovska-zveza.si. Prejeli boste povratno sporočilo o prejeti pošti.

Podpisane izjave lahko pošljete tudi po navadni pošti: **Lovska zveza Slovenije, Uredništvo Lovca, Župančičeva 9, 1000 Ljubljana.**

Uredniški odbor Založništva LZS

Jubilejno druženje in lov sokolarjev v Beltincih

Na dvorišču beltinskega gradu se je v soboto, 4. novembra 2017, zbrala imenitna družčina sokolarjev iz Avstrije, Hrvaške, Italije in Slovenije na 10. jubilejnim lovu s sokoli. Organizatorji prireditve so bili **Zavod za turizem in kulturo Beltinci** v sodelovanju z **Sokolarskim društvom Pomurja in Slovensko zvezo za sokolarstvo in zaščito ptic ujed** (SZSZPU). Obiskovalci prireditve so uživali v lepem vremenu v družbi čudovitih ptic ujed v neverjetnem okolju beltinskega parka.

Uvodni pozdrav in imenu prirediteljev je udeležencem namenila **Ela Horvat**, direktorica Zavoda za turizem in kulturo Beltinci, ki je nazorno opisala pomen že desete tradicionalne prireditve v Občini

Beltinci. **Vilma Alina Šoba**, predsednica SZSZPU, je izpostavila tradicionalne vrednote, vračanje na zdrava pota telesa in duha, na sobivanje v okolju z biološko pestrostjo, ki ga vzpostavljajo in ohranjajo prav sokolarji. »Naša primarna strategija zavrača sokolarstvo kot masovni hobi in prav tako ne pozna dobičkonosnosti; nasprotno – upočasniti želi moderni tempo življenja in se vrniti na tradicionalni zdrav in razumski način sobivanja,« je poudarila. V svojem izčrpnem govoru je ošvrknila kapital, ki brezobzirno narekuje tempo življenja in dodala: »Slovenski sokolarji ne bomo tega nikoli sprejeli.« Govornica se je še posebej zahvalila organizatorjem za njihovo gostoljubnost, ki že od samega začetka veje iz prekmurskih ravníc.

Med gosti prireditve je bil tudi predsednik Lovske zveze Slovenije mag. **Lado Bradač**, ki je ob tej priložnosti pouda-

ril pomen sokolarstva, začetek obujanja te dejavnosti in ustrezno ureditev zakonodaje na tem področju. »Lov je bil, je in bo,« je povedal, izpostavil pa je tudi sodobni pomen sokolarjev v mestih za uravnavanje populacije vran, za katero so primerne samo ptice ujed s svojimi gospodarji. Obiskovalce prireditve je pozdravil tudi posebni gost **Gary Timbrell**, direktor Mednarodne zveze za sokolarstvo in zaščito

ce in njihove ptice. »Kragulji so univerzalni lovci, sokoli selci pa so nekakšna klasika pri lovu in so najbolj atraktivne ptice, ki se dvigajo v višine in v strmoglavih akrobacijah izvajajo prave vragolije, včasih uspešne, vedno pa tudi ne,« je še povedal.

V kulturnem delu programa so se predstavili rogisti **ZLD Prekmurja** in **Gallenberg Vaganti** s srednjeveško glasbo z domačinom **Vladekom Poredošem** in

Foto: Peter Novak

Gary Timbrell, direktor Mednarodne zveze za sokolarstvo (IAF), v družbi predsednice SZSZPU **Vilme Aline Šoba** na beltinškem gradu, kjer je potekala prireditev.

Foto: Peter Novak

S svojo sovo uharico je bil še posebno zanimiv Hari Herek iz Istre.

ptic ujed (IAF). Oba visoka gosta sta izrekla pohvalo prirediteljem in zaželela uspešno nadaljevanje s popoldanskim lovom.

Na ogled je bilo okrog 30 sokolov in kraguljev, med vsemi pa je izstopal gost **Hari Herek** iz Istre s svojim orlom in veliko sovo uharico. **Dragan Zemljič**, predsednik Sokolarskega društva Pomurja, je predstavil posameznike - lov-

sinovi. Arhaična glasba med grajskimi zidovi je dala prireditvi poseben pečat. Obiskovalci so lahko uživali v okusu fazanove juhe in beltinskega langaša. Popoldan je bil živahen na beltinskih poljih, kjer so imeli sokolarji in sokoli priložnost prikazati veščine najstarejšega lova, ki je po novem tudi pri nas v vzponu.

Peter Novak

Šest desetletij sodelovanja med LZM in KPLC

Martinova sobota 2017 je bila v znamenju že 60. srečanja članov **Lovske zveze Maribor (LZM)** in članov **Kluba prijateljev lova Celovec (KPLC)**. Zjutraj smo se zbrali pred lovskim domom **LD Polskava**, kjer sta vse prisotne sprejela in pozdravila **Jože Mogu** iz LD Polskava in **Marjan Gselman** iz LZM. Po krajšem pozdravnem nagovoru so gostitelji, lovci iz LD Polskava, prisotne povabili v obnovljen lovski dom na zajtrk.

Po okrepčilni štajerski kisljuhi in obvezni jutranji kavici smo se odpravili v lovišče LD Polskava, da bi lovili malo divjad. Lovovodje so organizirali štiri krajše pogone, na katerih smo bili deležni lovsko-kinoloških užitkov. Tudi **Diana** nam je bila naklonjena, saj smo ob pozdravu lovinu lahko položili kar veliko uplenjenih fazanov.

Srečanje smo nadaljevali v lovskem domu ob okusni Martinovi pojedini in štajerski kapljici ter tako tudi obeležili god sv. Martina. Med kosilom in po njem je bil čas za klepet in obujanje spominov na minula srečanja. V šestih desetletjih so med člani LZM in KPLC nastala tudi osebna prijateljstva in tako kar nekaj članov KPLC redno

Foto: Marjan Gselman

LZM in KPLC že 60. skupaj na lovu. Diana nam je bila naklonjena.

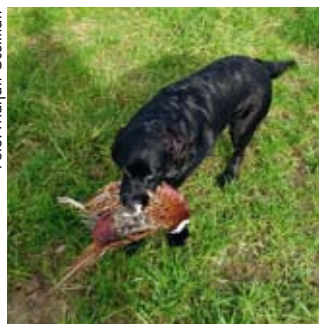

Foto: Marjan Gselman

Lovovodje so organizirali štiri krajše pogone, ki so nam postregli z obilo lovsko-kinoloških užitkov.

prihaja na organizirane skupinske love v lovske družine LZM, kjer so vedno dobrodošli gostje.

Med slavnostnim nagovorom je predsednik KPLC **Mirko Kumer** namenil nekaj besed začetku sodelovanja med lovci LZM in KPLC davnega leta 1957. Poudaril je, da v vseh letih ni izostalo nobeno srečanje med LZM in KPLC, le nekaj so jih zaradi takšnih ali drugačnih razlogov prestavili, a srečanje je bilo vsako leto. Prav tako se je zahvalil LZM za povabilo, skrbno organiziran lov ter dobro in sproščujoče vzdušje na zadnjem pogo-

nu. Tudi predsednik LZM **Marjan Gselman** se je v svojem nagovoru osredotočil na že 60-letno dobro in uspešno sodelovanje z obljubo, da se bodo druženja nadaljevala tudi v prihodnje.

Po nagovorih se je družini pridružil harmonikar in zadonela je tudi domača slovenska pesem, ki jo še kako cenijo lovci onkraj meja. V prijetnem in sproščnem vzdušju smo se pozno popoldan poslovili z obljubo na 61. snidenje.

Marjan Gselman,
Lovska zveza Maribor

Sekcija oponašalcev jelenjega rukanja in novo vodstvo

Po uspešnem nastopu Slovenije v letu 2017 na **XIX. Evropskem prvenstvu v oponašanju jelenjega rukanja** v Franciji, ko smo postali ekipni evropski prvaki (o tekmovalstvu ste v reviji Lovec že lahko brali), je **Komisija za lovsko kulturo in odnose z javnostmi (KLKOJ)** 13. novembra 2017 pripravila sprejem za vse udeležence omenjenega tekmovanja. Predsednik komisije **Milan Tepej** je v pozdravnem nagovoru čestital ekipi (tekmovalcem **Urbanu Koširju**, **Janezu Podkrižniku** in **Simonu Ferlincu**, mednarodnemu sodniku **Ernestu Kerčmarju** in vodji delegacije **Marku Petretiču**) za izjemne dosežke v ekipni in tudi v posamezni uvrstitvi naših tekmovalcev (Košir je postal viceevropski prvak, Podkrižnik je zasedel tretje mesto, Simon Ferlinc pa je bil 17.) ter se zahva-

lil za tako odmeven nastop naše ekipe med 36 nastopajočimi iz 12 evropskih držav.

Petretič je povedal nekaj o dogodkih na prvenstvu, prireditvenem prostoru, nastanitvi ekip ter poteku tekmovanja in razglasitvi rezultatov. Pohvalil je nastanitev, pogostitev in logistiko ter navedel nekaj pomanjkljivosti pri izpeljavi tekmovalnega dela.

Bilo je preveč nedorečenega in sprotnege reševanja določenih zadev, ki bi si jih organizator lahko že pred tekmovaljem sam določil (izbor tekmovalnih disciplin, potek tekmovanja in razglasitev rezultatov, na katero je bilo treba čakati kar uro in pol!). Vse pomanjkljivosti pa so bile nepomembne ob misli, da je »mala Slovenija« dosegla tak

uspeh in tudi 850 km dolga pot domov je bila »prava šala«.

Predsednik **KLKOJ Tepej** je po koncu razprave in obujanju spomina na dogodke prešel k skupščini **Sekcije oponašalcev jelenjega rukanja (SSOJR)**. Po sprejetem dnevnem redu ter poročanju o delu in delovanju SSOJR smo prišli do izvolitve novega vodstva. Dosedanjemu predsedniku **Martinu Frančeskinu** in **Jožetu Grilu**, ki je od vsega začetka strokovno vodil vse aktivnosti od izobraževanja do izbora tekmovalcev, so prisotni izrazili iskreno zahvalo za minulo delo. Sledila je razrešitev dosedanjega predsednika in podan je bil predlog za novega predsednika SSOJR. Kandidat je bil **Simon Ferlinc**. Pred glasovanjem je dobil možnost predstavitve. Povedal je, da kot dolgoletni član in tudi tekmovalec (bil je prvi državni prvak Slovenije, op. p.) oponašanje jelenjega rukanja vidi kot promocijo lovstva. Poudaril je pomen različnih tekmovanj in dodal, da sodelovanje na njih vidi kot

Foto: Janina Žagar

Novi predsednik SSOJR je postal Simon Ferlinc.

priložnost za navezovanje novih stikov in spoznavanje različnih organizacijskih vzorcev. Povedal je še, da pričakuje sodelovanje Lovske zveze Slovenije in da je pomembno tudi izobraževanje, pri čemer je kot primer navedel šolo

oponašanja jelenjega rukanja. Po njegovem mnenju bi bilo dobro, da bi SSOJR dobila svoje mesto v Lisjaku, kot ga imajo lovski pevski zbori in rogisti. Končal je z besedami, ki ji h je povzel iz knjige Jelenjad: »Obvladovanje

oponašanja jelenjega rukanja je in ostaja največja umetnost lovsko pravičnih lovcev na jelenjad.«

Po končanem nagovoru je skupščina soglasno sprejela sklep, da Ferlinca potrdi za predsednika SSOJR. Ob sodelovanju članov

SSOJR in podpori odgovornih pri Lovski zvezi Slovenije se torej ni treba bati za prihodnost SSOJR. Ciljev je še veliko, upajmo in želimo, da bi jih vsi sodelujoči tudi čim več dosegli.

Marko Petretič

Kategorizacija uplenjene divjadi 2017 v Slovenskogoriškem LUO

Na podlagi programa Izvršnega odbora Slovenskogoriškega območja združenj upravljavcev lovišč (OZUL) je Komisija za pregled in oceno odstrela in izgub divjadi za Slovenskogoriško lovskoupravljavsko območje (LUO) 13. januarja 2018 opravila komisijski pregled odstrela in izgub divjadi v letu 2017. Kategorizacija je potekala v prostorih Lovske zveze Maribor. Člani komisije so bili Dušan Rosenfeld, Alojz Kosjek, Otmar Lavuger, Marjan Vernik, Nino Kirbiš, Robert Kapun, Franc Oman, Miran Rojko, Igor Pahor in Jure Toš. Pregleda so se udeležili predstavniki vseh lovskih družin Slovenskogoriškega OZUL-a.

Če pogledamo uresničitev odvzema male divjadi v letu 2017 v Slovenskogoriškem LUO, lahko ugotovimo, da se le-ta kljub velikim naporom in finančnim izdatkom lovskih družin (urejanje primerne naravnega okolja, vlaganje divjadi, zmanjšanje odstrela) za povečanje številčnosti iz leta v leto zmanjšuje. Razlog lahko iščemo predvsem v prevelikem

Foto: Marjan Gselman

Srnjad je najštevilčnejša parkljasta divjad v Slovenskogoriškem LUO, (102 % odvzem v letu 2017 (2690/2762); preostali odvzem oziroma izgube: 605 osebkov).

številu plenilcev in neupoštevanju Zakona o divjadi in lovstvu glede omejitve pri posegih v okolje divjadi lastnikov ali najemnikov zemljišč. V takšnih okoliščinah so upravljavci nemočni, žal pa je za dokaj boren izplen vloženega veliko truda in denarja.

Uresničitev odvzema načrtovane divjadi za leto 2017 je bila naslednja: lisica 116 %, poljski zajec 67 %, jazbec 79 %, fazan 62 %, kuna zlatica 100 %, poljska jerebica 0 %, kuna belica 82 %,

mlakarica 65 %, pižmovka 43 % in siva vrana 108 %. Srnjad je najštevilčnejša parkljasta divjad v Slovenskogoriškem LUO (102 % odvzem v letu 2017 (2690/2762); preostali odvzem oziroma izgube: 605 osebkov), pri tej divjadi beležimo velike izgube in s težavo zmanjšujemo izgube v prometu. Še vedno so težave zaradi izgub glede na spol srnjadi, saj so ponekod le-te veliko večje pri ženskem spolu kot pri moškem. Posebna težava je tudi neugodna dinamika

odstrela srn in mladičev, ki je za polovico prepočasna, kot je določeno do konca oktobra, kar je še posebno izrazito prav v loviščih, kjer beležijo največje izgube.

V letu 2017 smo odvzeli še naslednjo veliko divjad: štiri osebkke jelenjadi, pet damjakov in kar 88 divjih prašičev! Po nekoliko natančnejšem pregledu odvzema divjega prašiča je zaznati, da se številčnost te vrste povečuje, kar je lahko skrb vzbujajoče za lovišča omenjenega LUO, ki so neprimerna za to vrsto divjadi. Obstaja resna grožnja za nastanek škode na tem območju. Tudi širitev šakala v Slovenskogoriško LUO bo lahko kmalu resna težava za vse upravljavke lovišč.

OZUL sestavlja 23 upravljavk lovišč, dobra polovica je mestnih oziroma primestnih. Glede na vso sodobno infrastrukturo v našem lovišču lahko rečemo le, da zavzeto skrbimo, da divjadi v tem urbanem okolju predvsem olajšamo življenje med betonom in asfaltom. Dandanes je veliko težje upravljati z divjadjo, kot je bilo nekoč, ko je bil človekov vpliv na naravo skoraj neznamen. Človek je že zelo posegel v okolje in sedaj skuša v lovstvu ohraniti in vzdrževati tisto, kar je že zdavnaj porušil sam.

Marjan Gselman,
Slovenskogoriški OZUL

Lovska »žetev« v LD Prosenjakovci

Tudi v Prekmurju, ki je še kako prepoznavno po številnih in z divjadjo bogatih loviščih, so tamkajšnji lovci z januarskim pregledom, oceno odstrela in izgub divjadi v Prekmurskem lovskoupravljavskem območju (LUO) opravili lovsko inventuro za leto 2017. Tako so tudi v največji dvojezični prekmurski lovski družini LD Prosenjakovci, kjer 54 lovcev in ena lovka upravljajo s kar 5.298 ha lovne površine, od katerih je 2.507 ha gozda, ponosno potegnili črto pod lansko zelo uspešno lovsko leto. Prizadevni prekmurski lovec Ludvik Rituper, ki je na čelu prosenjakovskega lovstva že ne-

kaj mandatom in tudi predsednik Zveze lovskih družin Prekmurje ter član Upravnega odbora Lovske

Foto: Ludvik Rituper

Mitja Pivar in njegov »zlati« jelen

zveze Slovenije, je zagotovo dober poznavalec slovenskega lovstva. Povedal je, da je bilo minulo leto za prosenjakovske lovce posebno pomembno: »Na področju izvajanja lova in lovске družabnosti je bilo kar pestro. Pred lovskim domom, kjer se sploh radi družimo z domačini, sosednjimi lovci, številnimi našimi prijatelji od blizu in daleč ter s predstavniki lokalne in občinske skupnosti, smo najprej pod streho spravili tradicionalni lovski Tabor mladih ZLD Prekmurje, ki ga je naša lovska družina pred desetimi leti sploh prva organizirala v Sloveniji. Poseben lovski pečat smo lani dali tudi 70-letnici uspešnega delovanja naše lovské družine, na katero smo sila navezani in ponosni.«

A tamkajšnji lovci so največ

odgovornega in strokovnega dela morali opraviti v lovišču, zlasti pri uresnitvi ne tako majhnega načrta odvzema parkljaste divjadi. Lanski načrt odvzema srnjadi je znašal 91,11 % (180 glav), jelenjadi pa 109,23 % (65 glav). Še uspešnejši so bili pri uresnitvi načrta odstrela 34 divjih prašičev (185 %). Da je v prosenjakovskem lovišču še vedno veliko trofejno močne divjadi z »zlatim, srebrnim in bronastim« rogovjem jelenov in srnjakov, ni nobena skrivnost. Dokaz za to je prejšnje leto, ko je bila boginja lova spet radodarna. Posebno naklonjena je bila domačemu lovcu Mitji Pivarju, ki je tudi izvrsten lovski kuhar. Septembra je namreč uplenil osemletnega jelena, katerega trup (iztrebljen) je tehtal kar 218 kg, njegovo rogovje, ki

je tehtalo 9,30 kg, pa je strokovna komisija **Prekumrskega območnega združenja upravljavcev lovišč** (OZUL) neuradno ocenila s kar 216,48 CIC točke. **Zdravko Kovač** je uplenil šestletnega jelena, katerega rogovje je tehtalo 7,90 kg in bilo ocenjeno z 201,98 točke. **Jani Gibičar** je uplenil sedemletnega jelena, ki je tehtal 150 kg, njegovo rogovje 7,50 kg, ocenjeno pa je bilo s 196,93 točke. **Hans Liebenwein** je uplenil leto mlajšega jelena, ki je tehtal 187 kg, rogovje pa 6,6 kg in je dobilo oceno 191,11 točke. **Ludvik Novak** je 29. decembra 2017 uplenil petletnega jelena, katerega trup je tehtal 175 kg in rogovje 5,40 kg; ocenili so ga s 176,65 točke.

Tamkajšnja lovska družina je lahko nadvse zadovoljna z odstrelom močnih srnjakov. Tudi ponosna je lahko, saj s parkljesto divjadjo upravlja odgovorno in skrbno. Lani so bili uspešni uple-

Foto Franc Rotar

Jožef Korunič, ponosni uplenitelj srne z nastavkom roga

nitelji močnih srnjakov: **Leopold Gemeiner** je uplenil srnjaka, ki ga je krasilo rogovje, težko 423 gramov, z oceno 125,14 točke. Pri lovu na srnjaka je bila boginja lova naklonjena tudi **Rudiju Dvorniku**, ki je uplenil srnjaka s težo rogovja 434 gramov, oce-

njeno pa s 123,4 točke. **Janku Zakeršniku** bo lanski lov na srnjaka prav tako ostal v lepem spominu, saj je uplenil takega, katerega rogovje je tehtalo 420 gramov, ocenili pa so ga s 120,23 točke. Med lanske strelce močnega srnjaka se je vpisal tudi **Jure Pavlin**, ki je uplenil srnjaka s težo rogovja 390 gramov, ocenjeno s 113,75 točke. Prvi lanski uplenitelj močnega srnjaka v prosenjakovski lovski družini je bil **Boris Komac**, saj je srnjaka, težkega 20 kg, uplenil že 1. maja 2017. Rogovje je tehtalo 390 gramov in je dobilo oceno 105,35 točke.

Lani je bila lovska sreča posebej naklonjena tudi prosenjakovskemu lovcu **Jožefu Koruniču**, ki je lovec od leta 1986. Kar osem let je bil referent za lovni turizem, sedaj pa je pomočnik referenta in tudi vodja revirja Selo. Dodobra pozna vseh osem tamkajšnjih revirjev, v katerih je mnoge lovske goste pripeljal do

uplenitve močnih jelenov, srnjakov in divjih prašičev. Lanski 17. oktober bo tudi njemu ostal v lepem spominu. »Okoli 18. ure zvečer sem v daljavi opazil srno brez mladičev. Ko sem ocenil, da je starejša, zagotovo stara okrog deset let, sem se odločil za strel, padla je v ognju. Ko sem prišel do srne, da jo iztrebim, pa kar nisem mogel verjeti, da se je tudi meni zgodil izredno redek lovski dogodek. Na čelnici je namreč imela nekaj centimetrov visoko rožnico – nastavek roga,« je ponosno povedal Korunič. Ker ima tamkajšnji lovec **Ludvik Nagy - Lajči** res dober spomin, je dodal, da je Koruničeva rogata srna že druga uplenjena v Prosenjakovcih. Pred dobrimi dvajsetimi leti je namreč prvo uplenil **Branko Verren**. Nagy je še dodal: »Naš lovski dom že nekaj let krasi tudi povsem belična srna, nagačena v naravni velikosti.«

Franc Rotar

Upravljanje z jelenjadjo v primorskem delu Triglavskega LUO

Iz pregleda odvzema jelenjadi v primorskem delu **Triglavskega lovskega upravljaljskega območja** (LUO) v letu 2017 je razvidno, da se odvzem še vedno povečuje, vendar je večanje številčnosti populacije najverjetneje že ustavljeno, kar je tudi cilj upravljanja z jelenjadjo na tem območju. Le-to zajema 97.172 ha površin, med katerimi so največja lovišča Bovec, Kobarid in primorski del Triglava.

Iz poročila za leto 2017 izhaja, da je bil odstrel od leta 2001 do lani povečan kar za petkrat. V letu 2001, ko se je začelo bolj sistematično spremljanje odvzema jelenjadi, je bilo število uplenitev 84, v letu 2017 pa se je povečalo na 443. Od tega sta številčnost in uplenitev največji na območju od Otavnika preko Planote in Podbrda, kjer so tudi najboljše

Foto: Silvo Jelinič

Komisija Triglavskega OZUL-a je ugotovila, da jelenjad vedno bolj izpodriva in tako zmanjšuje populacijo srnjadi, pa tudi gamsu ni prizaneseno.

razmere za jelenjad. Proti zahodu se gostota odvzema zmanjšuje. Najmanj uplenitev so zabeležili v Bovcu, Logu pod Mangartom, Tolminu, Poreznu in primorskem delu Triglava. Razlog je v goratem in skalnatem lovišču, kjer

pa prevladuje populacija gamsa. Upravljanje z jelenjadjo je trenutno usmerjeno v povečano izločitev košut od dveh let in več, ki najbolj prispevajo k povečevanju prirastka. V primerjavi z načrtom odvzema za leto 2017 lahko ugo-

tovimo, da je bil načrt dosežen v višini 88 %. Največ odvzema jelenjadi (kar 79) je bilo na območju Podbrda, sledili so Kobarid (56), Planota (44), Otavnik (35), LPN Triglav (32) itn.

Vsakoletno kategorizacijo in ocenitev trofeje je konec januarja opravila komisija **Triglavskega območnega združenja upravljalcev lovišč** (OZUL). Iz ocene izhaja, da je trofeja **Zdravka Mazore** iz LD Kobarid dosegla 210,08 točke. To je na omenjenem območju prva zlata medalja uplenjenih jelenov od leta 2003, odkar poteka ocenjevanje trofeje. Podeljeni sta bili dve srebrni medalji in trinajst bronastih. Lovci so pri lovu naleteli na poškodovano jelenjad zaradi udara z železniško lokomotivo ali avtom, pa tudi zaradi poškodb v roku in po padcu s previsov. Komisija je ugotovila še, da jelenjad vedno bolj izpodriva in tako zmanjšuje populacijo srnjadi, pa tudi gamsu ni prizaneseno.

Vojko Hobič

Ustanovna seja Komisije LZS za lovskočuvajsko službo

Na zadnjem Občnem zboru Lovske zveze Slovenije (LZS) smo sprejeli sklep o spremembi 35. člena *Pravil LZS* in

tako ustanovili novo komisijo Upravnega odbora (UO) LZS, in sicer **Komisijo LZS za lovskočuvajsko službo**. Tako smo naredili korak naprej in lahko rečemo, da smo lovci in s tem tudi naša krovna organizacija LZS spoznali, kako pomemben del v lovskem sistemu je lovskočuvajska služba.

Po letu 2008, ko smo po pomoru ponovno začeli z usposabljanjem lovskih čuvajev, smo ustanovili tudi **Komisijo za lovskočuvajske izpite**, ki so jo sestavljali člani različnih fakultet, ministrstev, zavodov in tudi LZS. Ta komisija je bila ustanovljena s podpisom ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Kot taka

ima opredeljene naloge, ki se v glavnem nanašajo na izvedbo lovskočuvajskih izpitov, kar je večini lovskih čuvajev že znano. Ista komisija je imela pomembno vlogo pri spremembi podzakonskih aktov, ki se nanašajo na delo lovskih čuvajev in ta vpliv bo ostal tudi v prihodnje.

Na podlagi spremenjenih Pravil

Foto: Gregor Bolčina

Predsednik LZS mag. Lado Bradač je 22. 2. 2018 sklical ustanovno sejo nove Komisije LZS za lovskočuvajsko službo. Od leve: mag. Zdenko Založnik, Igor Volk, Vedran Prodan, Miran Zupančič, mag. Lado Bradač, mag. Aleš Klemenc, dr. Srečko Felix Krobe, Barbara Ložar.

LZS smo lani objavili razpis za prijavo oziroma oddajo kandidatur za sestavo Komisije LZS za lovskočuvajsko službo. Javilo se je kar nekaj kandidatov. UO LZS je zatem na svoji redni 15. seji 27. januarja 2018 imenoval člane komisije. Na podlagi imenovanja je predsednik LZS mag. **Lado Bradač** 22. februarja 2018 sklical *ustanovno sejo članov novoustanovljene komisije*. Komisijo LZS za lovskočuvajsko službo sestavljajo dr. **Srečko Felix Krobe** (predsednik), LD Vinski vrhovi in Boč na Kozjaku, **Miran Zupančič** (podpredsednik), LD Vodice, **Vedran Prodan**, LD Koper, **Igor Volk**, LD Šmartno pri Litiji, mag. **Zdenko Založnik**, LD Mislinja, in **Barbara Ložar**, LD Tomišelj.

Že na ustanovni seji smo spre-

jeli nekatere dogovore in sklepe. Predvsem je pomembno, da smo takoj razmejili področja dela Komisije LZS za lovskočuvajsko službo in področja dela Komisije za lovskočuvajske izpite. Komisijo za lovskočuvajske izpite imenuje minister, pristojen za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, in se od svoje ustanovitve v glavnem ukvarja z lovskočuvajskimi izpiti. Do nedavnega je ta komisija skrbela tudi za obnovitveno usposabljanje lovskih čuvajev in spremembe zakonodaje. V skladu z ustanovitvenim aktom navedene naloge ostajajo tej komisiji, Komisija LZS za lovskočuvajsko službo pa bo sodelovala zlasti pri določanju terminov in tem za obnovitveno usposabljanje ter bo odločala na podlagi razpisnih določil o izboru usposobljene čla-

Komisija LZS za lovskočuvajsko službo

14. 2. 2017: Upravni odbor LZS je potrdil predlog sprememb Pravil LZS.

6. 6. 2017: Občni zbor LZS je potrdil predlagane spremembe.

27. 1. 2018: Upravni odbor je imenoval člane komisije.

22. 2. 2018: Ustanovna seja nove komisije.

Predsednik komisije: dr. Srečko Felix Krobe

Podpredsednik komisije: Miran Zupančič

Foto: Gregor Bolčina

Vodenje komisije je prevzel dr. Srečko Felix Krobe, ki je lovcem znan tudi kot predsednik LZS v dveh zaporednih mandatih (2008–2016). Od leve: mag. Aleš Klemenc, podpredsednik LZS, zadolžen za delovanje komisij, dr. Srečko Felix Krobe, predsednik nove komisije, Barbara Ložar, članica komisije.

nice za letno izvedbo tečajev za lovске čuvaje. To bo vzajemno sodelovanje med obema komisijama, da bi zagotovili usposobljene lovске čuvaje in njihovo delovanje v okviru upravljavk lovišč. V letu 2018 bo tečaj za lovске čuvaje organizirala **Zveza lovskih družin Novo mesto**.

Z ustanovitvijo Komisije za lovskočuvajsko službo bo del

nalog, ki jih je s področja izobraževanja za lovске čuvaje imela Komisija LZS za izobraževanje, prenesen na Komisijo LZS za lovskočuvajsko službo. Člani nove komisije pričakujemo sodelovanje članic in članov pri prizadevanjih za večjo kakovost dela lovskih čuvajev in razumevanje lovskih družin glede svojih obveznosti.

Dr. Srečko Felix Krobe

Usposabljanje predavateljev

Komisija za izobraževanje pri Lovski zvezi Slovenije (LZS) je že konec leta 2017 sprejela sklep, da bo v začetku leta 2018 organizirala andragoško usposabljanje za člane predavateljskih aktivov. Za strokovno izvedbo tega usposabljanja se je komisija ponovno obrnila na doc. dr. **Alenko Polak** s Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani.

Usposabljanje je potekalo v soboto, 24. februarja 2018, v prostorih Gozdarskega inštituta Slovenije. Kljub zimskim voznim razmeram in sezoni viroz, ki je bila kriva za nekaj udeležencev manj, se je zbralo kar 61 zainteresiranih predavateljev. O resno-

Foto: Gregor Bolčina

Doc. dr. Alenka Polak (skrajno desno) je v prvem delu predavala o teoriji poučevanja, v drugem pa o metodah vrednotenja znanja.

sti posameznih predavateljev in uporabnosti pridobljenega znanja nesporno priča dejstvo, da se je marsikateri od predavateljev tega usposabljanja udeležil že drugič, nekateri celo tretjič.

Usposabljanje je bilo razdeljeno na dva triurna dela: prvi z naslovom *Kako predavati* je bil namenjen teoriji poučevanja in drugi z naslovom *Kako ocenjevati* pa metodam vrednotenja znanja. Tradicija enotnega strokovnega usposabljanja predavateljskega kadra pri LZS sega v začetek leta 2000, ko smo na pobudo takratnega predsednika Komisije LZS za izobraževanje prof. **Branka Vase** organizirali prvo andragoško usposabljanje za predavatelje. Že takrat je LZS za pomoč pri strokovni izvedbi tega

usposabljanja povabila (takrat še) mag. Polakovo, sicer univerzitetno diplomirano psihologinjo. Pozitivni odzivi udeležencev in predavateljčino poznavanje

lovške miselnosti so botrovali nekajkratnim ponovitvam tega usposabljanja v izvedbi Komisije LZS za izobraževanje.

Predzadnje tovrstno usposab-

ljanje predavateljev je bilo pred več kot šestimi leti – decembra leta 2011. Glede na dober odziv slušateljev in sprotno pomlajevanje predavateljskih aktivov

lahko predvidevamo, da bomo tovrstno izobraževanje ponovili čez nekaj let.

Gregor Bolčina

Praznik lovske kulture

»*Zgodovina narodove kulture je zgodovina naroda samega,*« je misel **Ivana Cankarja**, ki je še vedno aktualna in še kako primerna ob **45., jubilejnem Srečanju lovskih pevskih zborov in rogistov**.

Če so se prvega srečanja udeležili štirje zbori – **LPZ Globoko, LPZ Dekani, LPZ Podgorje in Lovski oktet iz Sodražice** –, pa je ideja pionirjev srečanj **Franca Keneta** in pokojnega **Toneta Harapina** prerasla v vseslovensko in mednarodno srečanje, ki

sicer glede organizacije in tudi izvedbe. Komisija za lovsko kulturo in odnose z javnostmi (KLKOJ), ki prispeva glavno sredstvo za izvedbo prireditve, je odgovorna, da prireditev doseže svoj namen oziroma cilje. KLKOJ se je jasno opredelila do glavnih ciljev tovrstnih srečanj, ki temeljijo na: druženju in izmenjavi mnenj ter izkušnji vseh deležnikov na pri-

co. Univox bo v sodelovanju s Službo za odnose z javnostmi Lovske zveze Slovenije in ZLD Kočevje poleg osrednje prireditve organiziral še naslednje dogodke: intervjuje z lovci in člani lovskih kulturnih skupin, radijsko kontaktno oddajo o lovski kulturi in lovstvu na radiu Univox, likovno in fotografsko razstavo, sodelovanje z medijskimi hišami

potekali na isti lokaciji oziroma glavnem odru. Tovrstna srečanja velja razumeti kot promocijo lovske kulture na vseslovenskem nivoju, zato je glavni namen na osrednjo prireditev pritegniti občinstvo.

Pomemben korak je bil storjen tudi v smeri koordinacije in nadzora prireditve. Člani KLKOJ smo se odločili, da je treba postaviti

Foto: Jasna Kovačič Štuka

Foto: Jasna Kovačič Štuka

Srečanje lovskih pevskih zborov in rogistov je z leti preraslo v vseslovensko in mednarodno srečanje, ki povezuje ljubitelje glasbe in druge ljubitelje kulture v vrstah zelene bratovščine.

povezuje ljubitelje glasbe in druge ljubitelje kulture v vrstah zelene bratovščine. Vsi, ki so aktivni v lovski kulturi, svoje ustvarjanje in poustvarjanje sprejemajo kot poslanstvo ter so kot del nacionalne kulture in kulturne dediščine tudi ambasadorji slovenskega lovstva, slovenske lovske kulture in države Slovenije.

Nenehne družbene spremembe so posledično vplivale tudi na odnos družbenega okolja do lovstva in hkrati do lovske kulture. Kar nekaj zadnjih srečanj, predvsem zadnje srečanje lovskih pevskih zborov in rogistov pa je pokazatelj, da so potrebne spremembe v konceptu tovrstne prireditve, in

Komisija LZS za lovsko kulturo in odnose z javnostmi se je pri organizaciji 45. Srečanja odločila za korenite organizacijske in programske spremembe.

reditvi, promociji lovske kulture in lovstva, predstavitvi dosežkov lovske kulture in izvedbi združenega nastopa vseh lovskih pevskih zborov in rogistov kot osrednjega vodila prireditve. Hkrati se je KLKOJ odločila, da na srečanju predstavi lovsko kulturo v vsej njeni raznolikosti in bogastvu: rukače, oponašalce ptičjega petja, likovnike, fotografe, literate in dramske umetnike.

Pomembna organizacijska novost je zunanji izvajalec s področja organizacije kulturnih prireditev oziroma koncertov. Tokratno organizacijo je, v sodelovanju z **Zvezo lovskih druženj (ZLD) Kočevje**, prevzel **UNIVOX, d.o.o.**, ki poleg že omenjenih dejavnosti s svojimi radijskimi valovi pokriva jugovzhodni del Slovenije in Ljubljano z okoli-

in predstavitev – promocijo prireditve in lovske kulture.

KLKOJ se je odločil tudi za programske spremembe. Skupni nastop bo časovno skrajšan vsaj za tretjino, na predvidoma uro in pol. Izbor skladb, ki jih izvajajo lovski pevski zbori in rogisti na skupnem nastopu, temelji na skladbah, ki so znane vsem nastopajočim oziroma jih večina redno izvaja. Na tak način bo dosežena dolgoletna želja vseh, da bodo skupine izvedle skladbe brez not in bodo sledile dirigentom, posledično pa bodo skladbe izvedli kakovostno. Osrednja točka oziroma glavna točka tovrstnih srečanj je zagotovo skupni – združen nastop lovskih pevskih zborov in rogistov. Posamezne nastope bodo tokrat izvedli na lastno željo skupin, in sicer po osrednji prireditvi in bodo

standarde oziroma smernice, ki organizatorju omogočajo uspešno izvedbo prireditve. Smernice oziroma standardi bodo popotnica vsem naslednjim organizatorjem srečanj in bodo za vse prireditelje vedno enake. Sredstva za izvedbo tovrstnih prireditev (glavnino) zagotavlja KLKOJ, zato je odločitev, da se aktivno vključi v proces organizacije in izvedbe, razumljiva in logična. KLKOJ na tak način tudi prevzema odgovornost pri izvedbi srečanj.

To so prvi postopni koraki k spremembam, k novemu, boljšemu. Po izvedbi 45. srečanja bo potrebna podrobna analiza. Na podlagi ugotovitev bomo lahko nov koncept dopolnjevali in ga spreminjali. Na izkušnjah in napakah se učimo.

Mag. Jani Šalamon

Dober pogled, oddaja o lovstvu

Prvo oddajo o lovstvu so predvajali pred skoraj dvajsetimi leti. Takrat je oddaja nastajala v produkciji TV Primorka pod naslovom Zelena bratovščina. V podjetju Video pro, ki ga vodita zakonca Erika in Jure Škrlep, pa oddajo pripravljajo od marca 2012 pod novim naslovom Dober pogled, oddaja o lovstvu. Vsako leto nastane osem novih oddaj.

Nam lahko poveste nekaj več o sami oddaji?

Erika: Začetki oddaje Dober pogled segajo daleč nazaj, ko je takratni direktor in odgovorni urednik TV Primorka Anton Vencelj, velik ljubitelj narave, dal idejo skupini lovcev, naj začnejo pripravljati svojo oddajo, oddajo o lovstvu. Lovci so povabilo z veseljem sprejeli in oktobra 1999 je TV Primorka prvič predvajala oddajo pod imenom Zelena bratovščina. Najprej je bila to studijska pogovorna oddaja, kmalu zatem pa so jo začeli pripravljati na terenu. Dokler so oddajo predvajali le na TV Primorka, je stroške zanjo krila ZLD Gorica, kasneje, ko so jo začele predvajati tudi druge lokalne in regionalne televizije po Sloveniji, pa je stroške za pripravo prevzela Lovska zveza Slovenije, ki ima vsa ta leta velik posluh za oddaje, za kar se z Juretom še posebno zahvaljujeva. Leta 2012 smo oddajo začeli pripravljati v podjetju Video pro pod novim imenom Dober pogled. Vse do leta 2015 je za vsebino oddaje skrbel zelo dejaven lovec Edvard Krašna, od leta 2015 pa za vsebine oddaj skrbim jaz.

V katerih mesecih so na ogled oddaje Dober pogled in na ka-

Foto: Jure Škrlep

Jure in Erika Škrlep v montaži med pripravo oddaje Dober pogled

terih televizijskih postajah jih lahko gledalci vidijo?

Jure: Vsako leto pripravimo osem oddaj: štiri v terminu od marca do junija in štiri v terminu od septembra do decembra. Predvajajo jih zadnji teden v mesecu na ATM Kranjska Gora, GTV – Gorenjska televizija, Vaš kanal Novo mesto, VTV Velenje, TV IDEA Murska Sobota in TV Ptuj.

Kako poteka priprava oddaje in kako je razdeljeno delo?

Erika: Pred snemanjem je treba opraviti veliko stvari. Spremljati je treba dogodke, iskati kontakte, se dogovarjati za snemanje ... Šele nato greva z Juretom na teren, kjer oddajo posnameva. Jaz skrbim za priprave in oddajo tudi vodim.

Jure: Jaz pa oddajo posnamem in montiram.

Katere teme v oddaji najpogostejše predstavljata?

Jure: Oddaja je sestavljena iz različnih tem. V vsaki predstavimo

eno od lovskih družin, pripravimo prispevek s področja lovske kulture, v katerem predstavljamo lovce umetnike, razstave, lovske seže in navade, pevske zборе in rogiste ... Skamero se udeležujeva različnih akcij, ki jih organizirajo lovske družine, spremljava strelske tekme, lovske kinologije, izobraževanja lovcev ...

Erika: ... Pa tudi recepte za jedi iz divjačine predstaviva kdaj (se nasmehne).

Zakaj je oddaja o lovstvu pomembna za lovce in širšo javnost ter kakšni so odzivi nanjo?

Erika: Glede na to, da ima oddaja zelo veliko gledanost ne samo lovcev, ampak tudi ostale javnosti, sem prepričana, da ima za predstavljanje lovstva širši javnosti velik pomen. Menim, da ljudje še veliko premalo vedo o samem delu in organiziranosti lovcev ter o tem, koliko neplačanega dela opravijo člani lovskih družin v korist divjadi. Za same lovce je oddaja pomembna iz vidika spoznavanja dela ostalih lovskih družin po Sloveniji in pa seveda kot samopredstavitel.

Koliko materiala po navadi posnameta za približno 30 minut oddaje?

Ustvarjalca oddaje Dober pogled lahko obvestite o dogodkih, ki jih pripravljate, po elektronski pošti info@video-pro.si.

Arhiv oddaj Dober pogled najdete na spletni strani Lovske zveze Slovenije: http://www.lovska-zveza.si/lzs/lovstvo/dobrer_pogled_oddaja_o_lovstvu

Jure: To vam pa težko odgovorim. Ker sva tudi sama velika ljubitelja narave in živali, naju velikokrat zanese in ostaneva na terenu veliko več časa, kot bi bilo potrebno. Takrat nastane tudi veliko takih posnetkov, ki jih običajno zaradi hitenja ne moremo posneti. Ja, veliko potrpljenja in vztrajnosti je potrebnega za dober posnetek živali v naravi. A ker to rada počneva, nama je delo na terenu, čeprav se včasih zelo zavleče, v veselje.

Kaj se vama je pri pripravi oddaje najbolj vtisnilo v spomin?

Jure: Težko izpostaviva prav poseben dogodek, vendar pa lahko povem, da na vsakem snemanju spoznava ogromno krasnih lovcev in stkeva tudi veliko novih prijateljev. Ko končava snemanje in pospravim kamero, jih šele dobro spoznava. Lahko rečem, da so lovci zelo prijazni, delavni in veseli ljudje. Rada se vračava mednje.

Kako sta začela dojemati lovstvo, odkar pripravljata oddajo?

Erika: Preden sem začela delati oddajo o lovstvu, nisem veliko vedela o organiziranosti lovstva pri nas. Odkar pripravljam oddajo, pa sem spoznala, kako pomembno vlogo ima lovstvo pri skrbi za naravo in živali. Spoznala sem tudi, da je v zeleni bratovščini veliko takih lovcev, ki sploh ne uporabljajo puške. Lovstvo ni samo lov, zato me njihove zgodbe in razlogi za udejstvovanje v različnih sferah lovstva zelo pritegnejo. Moja žensko dušo vsakič znova navduši tudi spoznanje, kako dobro srčni in dobrodušni so lovci, kar dokazujejo s številnimi prireditvami, s katerimi se trudijo pomagati tistim, ki potrebujejo pomoč.

S kakšnimi težavami se soočata pri pripravi oddaj?

Erika: S posebnimi težavami se pri pripravi oddaje ne srečujemo. Mogoče bi si kdaj želela, da bi naju lovske družine same obvestile o dogodkih, ki jih pripravljajo. Tako bi nama olajšale delo pri izbiri tem, same pa bi se lahko predstavile v oddaji. Pišejo nama lahko na info@video-pro.si. Z Juretom bova vesela vsakega vabila.

Jasna Kovačič Siuka

Foto: Jasna Kovačič Siuka

Ustvarjalca oddaje Dober pogled za posnetke prepotujeta celotno državo in posnameta marsikaj zanimivega.

70 let delovanja LD Vinica

LD Vinica je 3. septembra 2016 praznovala svoj visoki jubilej – 70 let obstoja. Na prireditve so bili povabljeni – poleg domačih lovcev s soprogami – tudi lovci LD Adlešiči, LD Sinji vrh, LD Dragatuš, LD Črnomelj, LD Loka, LD Črnomelj, LD Gradac, LD Metlika, LD Suhor in LD Smuk - Semič, ki so članice ZLD Bele krajine. Prav tako so bili povabljeni lovci pobratene lovske družine LD Družac - Bosiljevo iz Hrvaške, katerih lovišče meji z našim in je naravno ločeno z mejno reko Kolpo. Povabili smo še predstavnike ZLD Bele krajine, LZS, lokalnih skupnosti, občine, Kinološkega društva ZLD Bele krajine, Prostovoljnega gasilskega društva Vinica, Lovski pevski zbor Bele krajine, Rogiste ZLD Bele krajine, župnika Antona Gnidovca in sponzorje.

Nastopajoči so nastopili pod novim nadstreškom, ki meri okoli 50 m². Zgradili smo ga za to obletnico ter prihodnje prireditve in pogostitve. Starešina lovske družine **Miran Lovrin** se je v svojem govoru najprej spomnil na lovce, ki jih sedaj ni več med nami in ki so v vsej zgodovini LD Vinica opravljali vsa zahtevana dela in naloge v mnogo težjih razmerah, pogosto brez jasnih smernic za lovstvo, in tako s svojim trudom prispevali, da lahko s ponosom praznujemo tako visok jubilej. V zahvalo in spomin jim je namenil minuto molka. Na kratko je opisal delovanje LD Vinica od njene povojne ustanovitve leta 1946. Poudaril je, da so bili tisto težki časi za vodenje lovske družine in tudi za lov. Predpisov, ki bi urejali slovensko lovstvo, ni bilo ali pa so bili pomanjkljivi in nenadzorovani.

Foto: Miran Lovrin

Skupinska fotografija članov LD Vinica ob 70-letnici

vani. Oddaja uplenjene divjadi ni bila obvezna, razen kožuhovalne, ki jo je potrebovala obubožana industrija. Lahko se pohvalimo, da smo delo svoji predhodnikov v marsičem nadgradili, upoštevajoč smernice krovne organizacije in predpise, ki urejajo lovstvo, ter s svojim marljivim in požrtvovalnim delom v javno korist obdržali delovanje lovske družine ter raznolikost in številčnost prostoživečih živali na nivoju, ki nam ga marsikdo zavida.

Poleg obveznih delovnih ur v lovišču za dobro vseh prostoživečih živali smo člani v tem kratkem desetletnem obdobju naredili veliko tudi za izboljšanje društvenih razmer. Glede na to, da se je legalizacija lovskega doma LD Vinica vlekla kot jara kača vse od leta 1975, je starešina **Miran Lovrin** ob izvolitvi obljubil in po treh letih leta 2013 obljubo tudi izpolnil, ko je pridobil

gradbeno dovoljenje za lovski dom in spremljajoče objekte. V svojem govoru starešina ni pozabil na uslužbenca **Občine Črnomelj** in **Upravne enote Črnomelj**, ki so mu stali ob strani pri pridobivanju dokumentacije do končne legalizacije. V LD Vinica smo naredili tudi novo hladilnico za sprejem uplenjene divjadi, ki se ponša s sodobnostjo in ustreza vsem zakonskim predpisom. S samo legalizacijo lovskega doma se nam je odprla možnost prekritja strehe lovskega doma, kar smo tudi storili. Kupili smo tudi sosednjo parcelo – travnik, ki jo ob vsakoletni prireditvi z veseljem izkoristimo, hkrati pa je tudi delno zazidljiva.

Med samo prireditvijo so se na govorniškem odru zvrstili povabljeni: najprej predstavnik LZS dr. **Srečko Felix Krobe**, ki je v svojem govoru opisal delovanje slovenskega lovstva nekoč in danes

ter obveznosti v prihodnje. Prav tako so s svojim govornim nastopom popestrili program predsednik ZLD Bele krajine in član UO LZS **Jani Pečarič**, starešina pobratene Lovske družine Družac - Bosiljevo **Zvonko Mustač** in podžupan Občine Črnomelj **Samer Khalil**. Rogisti in pevci ZLD Bele krajine so z več nastopi popestrili in dopolnili program.

Nato je sledilo podeljevanje priznanj in odlikovanj LZS, ZLD Bele krajine, družinskih priznanj in zahval sponzorjem. Pri podeljevanju sta starešini **Miranu Lovrinu** pomagala predstavnik LZS dr. **Srečko Felix Krobe** in predsednik ZLD Bele krajine **Jani Pečarič**.

V zaključnem govoru je starešina **Miran Lovrin** vsem lovcem LD Vinica zaželel veliko lepih trenutkov v naravi, pri druženju ter delu v lovišču in lovski koči.

Miran Lovrin

70 let LD Ruše - ruški lovci neradi pišejo o sebi

Na Štajerskem, ob vznožju severnega Pohorja, je bila že davnega leta 1946 ustanovljena LD Ruše. Kot mnoge slovenske lovske družine je tudi LD Ruše svoje okrogle jubileje dostojno praznovala s svojimi člani, predstavniki lokalne skupnosti, predstavniki Lovske zveze Slovenije (LZS), Lovske zveze Maribor (LZM) in številnimi podporniki ruškega lovstva. Ker so ruški lovci nadvse skromni, se je že drugič zgodilo, da skrbno organiziranih

Foto: Franc Rolar

Januarskega ruškega skupnega lova, ki je tradicionalno posvečen spominu na padli Pohorski bataljon, se je udeležilo 124 lovcev in lovk.

in dobro obiskanih jubilejnih lovskih proslavah, na katerih so najzaslužnejši lovci prejeli družinska lovska priznanja in odlikovanja LZS, niso dokumentirali za Lovca. Tako smo na našo pobudo o njihovi 60-letnici poročali šele leta 2010, čeprav so jo praznovali štiri leta prej. Tudi o 70. jubileju, ki so ga z bogatim kulturnim programom in v prešernem štajerskem lovskem vzdušju praznovali lani, z enoletnim zamikom poročamo šele sedaj.

Ruški lovci nemalo svojega prostega časa namenijo ohranjanju lovske družabnosti in pristne tovarišije. Začetek nove lovne sezone tradicionalno začnejo prvo

Foto: Franc Rotar

Starešina LD Ruše mag. Ivan Žižek

Prizadevni starešina mag. Ivo Žižek, ki je vodenje LD Ruše pred štirimi leti prevzel od **Bojana Urbančiča**, se je razgovoril o svoji lovski družini: »Tudi po 70 letih delovanja naše lovske družine trdim, da smo njeni člani kompaktna in homogena družina, ki se še kako zavedamo, kakšno je njeno in naše poslanstvo. LD Ruše danes šteje 86 članov, med katerimi sta dva častna člana, pet lovskih pripravnikov, tri lovke in lovstva pripravnica, povprečna starost članstva pa je 56 let. Zgledno upravljamo z divjadjo v skoraj 4.500 ha velikem lovišču. Večji del lovišča se nahaja ob vznožju in na severnem delu mariborskega in ruškega Pohorja, ki je sploh bogato z zavarovanimi pristoživečimi živalmi in divjadjo. Za leto 2018 načrtujemo, da bomo lovci opravili okrog 4.500 ur dela v lovišču in opravili podoben odvzem divjadi, kot je bil lani, ko smo odstrelili 147 glav srnjadi, 24 glav jelenjadi, 38 gamsov in 49 divjih prašičev. Poleg vzdrževanja lovskih naprav, lovskega bivača na Čandrovini, ki smo ga nedavno razširili v lovski dom, moderni obnovitvi zbiralnice in hladilnice za uplenjeno divjad, ki se nahaja na domačiji gospodarja **Stanislava Podlesnika**, vsako leto obdelamo tudi šest krmnih njiv, ki jih zasadimo in zasejemo s krmo za divjad. Vse imajo status odvračalnih njih. Z njimi zagotovo preprečimo večje škode od divjadi, ki so zlasti od divjih prašičev, manj od srnjadi. Lani je bilo ugotovljenih škod za tisoč evrov. Z oškodovanci smo se

dogovorili, da škode povrnemo s pridelki, ki so bili uničeni. Razrite travnate površine pa poravnamo in po potrebi tudi pognojimo. Seveda nekateri lastniki večjih zaokroženih gozdnih površin sicer trdijo, da jim divjad dela precejšnjo škodo in zato hočejo uveljaviti rentno odškodnino. Kar pa ne drži, saj škode ne presegajo slovenskega povprečja. V nekaterih primerih so zagotovo zametki želja po zasebnem gospodarjenju z divjadjo in ostalimi gozdnimi dobrinami (jagodičevje, gobarjenje, kostanj).«

Zanimalo nas je tudi, kako v LD Ruše rešujejo težave, ki jih imajo zaradi voženj v naravnem okolju, zaradi katerih gozdne živali na Pohorju že vrsto let nimajo pravega miru. Starešina je prikimal: »Ker naše lovišče obravnavamo kot primestno zaradi bližine Maribora, je tovrstnega vznemirjanja res veliko, kar opažamo tudi pri obnašanju divjadi. Ta namreč ne izstopa v času intenzivnega prehranjevanja, ampak se raje odmakne na pobočja, kjer ima več miru. Najbolj intenzivno vožnjo v naravnem okolju z motorji in štrikolesniki beležimo na pobočju med Bolfenkom, Ruško kočo, proti Cojzarici, Glažuto in Zgornjim Marinom, kar predstavlja eno petino lovišča. To pa je predvsem prostor, ki pripada gamsom in jelenjadi. Seveda beležimo vožnjo z motornimi vozili tudi v ostalem delu lovišča, predvsem na Smolniku in Lobnici. Vse bolj moteča postaja tudi vožnja s kolesi, saj se kolesarji ne vozijo samo po gozdnih cestah, ampak tudi po vlakih in celo tudi po bolj skritih lovskih stezah. Da se takšne vožnje in tudi tek rekreativcev odvijajo tudi v nočnem času, je splošno znano. Verjetno bi bilo treba tovrstno gibanje omejiti na določen dnevni čas, če ga že ne moremo preprečiti. Na Pohorju je vedno več voznikov motornih vozil iz Avstrije, ker je tam, kot vemo, to početje zelo kaznivo. Če bi se v Sloveniji vsaj delno zgledovali po severnih sosedih in uzakonili pravila gibanja v naravnem okolju tudi za tovrstne aktivnosti, voženj v naravnem okolju gotovo ne bi bilo v takšnem obsegu, kot je to danes. Mislim pa, da bi bilo treba tovrstno gibanje motornih vozil obdržati na zato določenih površinah.«

soboto v novem letu z osrednjim velikim lovom na divje prašiče. Letošnjega se je udeležilo največ lovcev doslej, kar 124 iz mnogih slovenskih krajev in tudi z avstrijske Štajerske. Med gosti je bilo kar nekaj znanih slovenskih lovcev, tudi stari/novi predsednik LZM in dopisnik Lovca **Marjan Gselman**, znan kot dober prijatelj ruških lovcev. Tam sem bil tudi podpisani, seveda oprtan z beležko, fotoaparatom in za vsak primer tudi s puško. Prva januarska sobota sploh ni bila zimska, bila je brez snega, sončna in prijetno topla. Tudi Ruško Pohorje, kjer je potekal lov, posvečen spominu na padli Pohorski bataljon, je bilo povsem brez snega. Le na pobočjih, ki jih ne obsije sonce, so bile manjše zaplate snega. Nekoliko več ga je bilo na Osankarici na Pohorju. Pri treh žeblih, kjer je pri spomeniku padlemu Pohorskemu bataljonu hkrati potekala vsakoletna spominska proslava. Poudariti velja, da organizacija tako velikega skupnega lova z več kot sto stojišči ni mačji kašelj! Na vsakem lovu je za varen potek lova izjemno pomembno varno ravnanje z lovskim orožjem, kar sta posebej poudarila starešina LD Ruše mag. **Ivan Žižek** in gospodar **Stanislav Podlesnik**, ki sta veliki lov vodila s svojimi pomočniki.

Začetek lova so naznanili rogisti LZM, katerim se je pridružil tudi prekmurski lovski

zahteven pogon na strmih pobočjih pohorskih globač. Le dvema lovcema je bila naklo-

sproščeno prijateljsko druženje na zadnjem pogonu v dvorani Kulturnega doma v Bistrici ob

Foto: Foto Čenič – arhiv LD Ruše

Člani in članice LD Ruše ob 70-letnici

rogist in član Komisije za lovsko kulturo in odnose z javnostmi pri LZS **Rudi Slogovič**. Vztrajni gonjači so opravili zelo

njena Diana, saj sta uplenila vsak svojega divjega prašiča. Vsem preostalim udeležencem pa bo ostalo v lepem spominu

Dravi, kjer so gostoljubni ruški lovci organizirali bogato lovsko malico.

Franc Rotar

Lovstvo se predstavi v učilnici

LD Jezersko je za učence jezerske podružnične šole OŠ Matije Valjavca 24. januarja 2018 pripravila t. i. lovsko šolsko učno uro, skoraj bi lahko rekli lovsko naravovarstveno »delavnico« o delu in vrednotah lovstva. Udeležilo se je vseh 31 učencev jezerske podružnične osnovne šole od prvega do petega razreda, ki so lovске vsebine z zanimanjem poslušali in postavili tudi številna vprašanja. Lovstvo sta predstavila lovca LD Jezersko **Davo Karničar**, ki je tudi lovski čuvaj, in **France Ekar**, starešina v omenjeni lovski družini.

Karničar je podrobno predstavil življenje v gozdu, vrste živalstva ter odnos do varovanja in ohranjanja narave. V pomoč mu je bil nov plakat Lovske zveze Slovenije, na katerem je predstavljena parkljasta divjad v Sloveniji. Za učence je bila še posebno zanimiva brošura *Stopinje in sledovi divjadi*, s pomočjo katere so se na preprost in nazoren način seznanili, stopinje katerih živali so vidne v snegu na poti v šolo ali na domačem vrtu.

Starešina LD Jezersko Ekar je

Foto: France Ekar

Davo Karničar je pripovedoval o živalstvu v gozdu.

opisal delo in obveznosti lovca kot člana lovske družine, ki mora delovati v korist prostoživečih

živali in narave. Za lovca je pomembno, da dobro pozna živalstvo in rastlinstvo, zavedati pa se mora tudi, da je njegova glavna skrb varovanje narave, je poudaril. Predstavil je tudi nekatere lovske običaje.

Lovca sta učencem predstavila različne pripomočke, ki so za lovce nepogrešljivi pri opazovanju narave. Da je lovska učna ura tako dobro uspela, je zanesljivo največja zasluga vodje podružnične OŠ Jezersko učiteljice Mije

Kuhar in sodelavke učiteljice **Irene Končan**, ki dobro razumeta, katere teme učence še posebno pritegnejo. Lovca sta se z učiteljicama in otroki dogovorila, da se bodo poleti podali na skupne pohode v gozd po lovskih stezah in stečinah ter obiskali lovsko kočo. Za učence so bile lovske teme tako zanimive, da je marsikateri med njimi izrazil željo, da bi o lovstvu poslušal vsaj do konca pouka tistega dne.

France Ekar

Foto: France Ekar

Za učence je bila še posebno zanimiva brošura Stopinje in sledovi divjadi.

Narisal: Vital Šuligoj

NAVADNI JELEN (*Cervus elaphus*)

PREVERI SVOJE ZNANJE.

Jelenjad je izrazito ...

- a) rastlinojeda divjad.
- b) mesojeda divjad.
- c) vsejeda divjad.

Koliko hrane dnevno potrebuje odrasel jelen?

- a) 1 kg.
- b) 8 kg.
- c) 20 kg.

Kakšne barve so pike oz. pege, ki so posejane po telesu mladičev v prvih šestih mesecih življenja?

- a) Temno rjave.
- b) Črne.
- c) Bele.

Kako se imenuje parjenje jelenjadi?

- a) Ruk.
- b) Prsk.
- c) Ženitvena svatba.

Kako odporna je jelenjad proti raznim boleznim in zajedavcem?

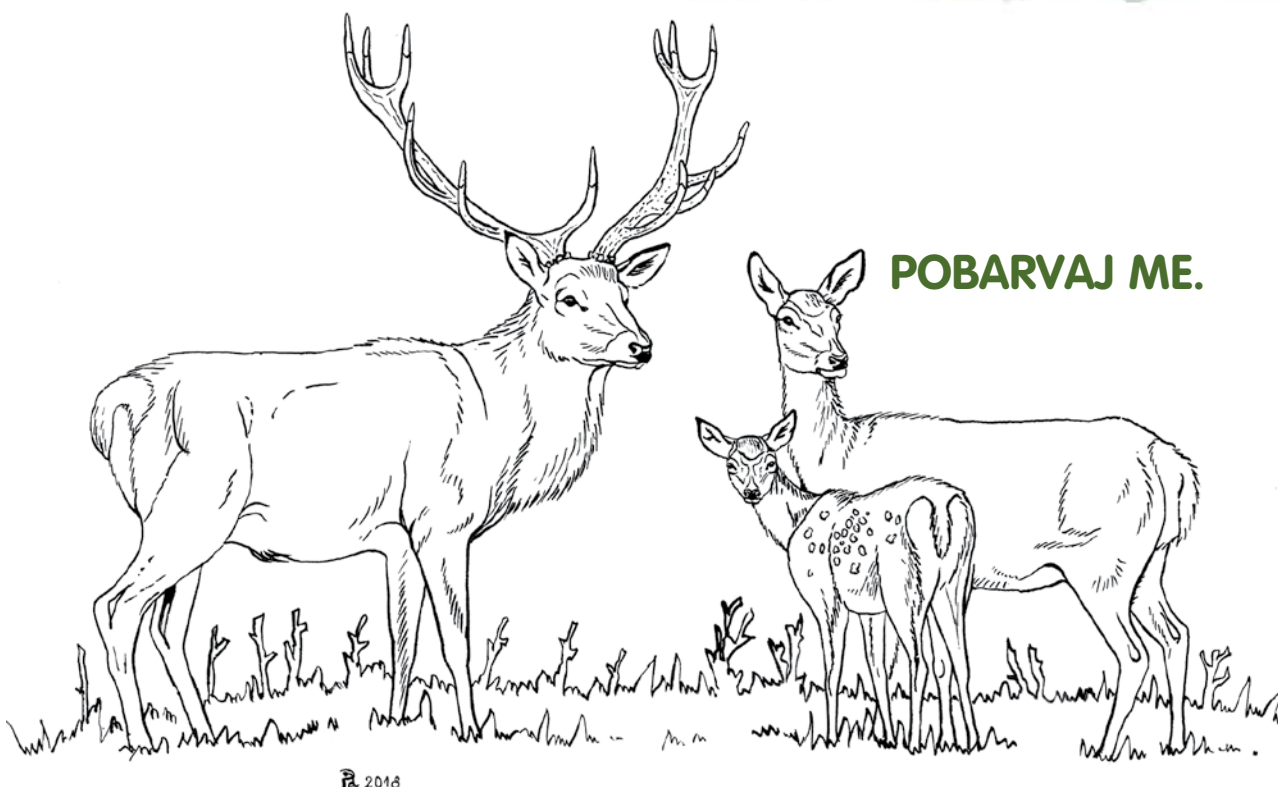
- a) Slabo odporna.
- b) Zelo odporna.
- c) Nikoli ne more zboleti.

Pravilni odgovori:
a, b, c, a, b

SPOZNAJ MOJO DRUŽINO.

POBARVAJ ME.

Pa 2018

Narisek: Milan Samar

Franc Kene se je rodil 3. decembra 1947, v LD Globoko pa je vstopil leta 1968 in bo letos dopolnil 50 let članstva. Nadaljuje lovsko tradicijo svoje družine, saj

je bil njegov oče ustanovni član LD Globoko, in lovskih vrstah pa je tudi starejši brat Ivan.

Odkar je član, aktivno deluje na različnih področjih LD Globoko, Zveze lovskih druženj (ZLD) Posavja in v širši družbeni skupnosti, aktiven je bil tudi v organih Lovske zveze Slovenije (LZS). V LD Globoko je opravljal delo tajnika, deloval je tudi v nadzornem odboru. V novem mandatu je član Upravnega odbora LD Globoko in je posebej zadolžen za lovni turizem. Vseskozi je aktiven tudi kot vodnik lovskega psa, trenutno vodi slovaškega kopova. Veliko let je bil aktiven tudi na področju lovskega strelstva kot stalni član ekipe svoje lovске družine, leta 1983 je postal tudi prvak Slovenije v streljanju z malokalibrsko puško.

V organih ZLD Posavja je bil veliko let član Komisije za izobraževanje in Komisije za lovsko kulturo. Bil je tudi predavatelj na tečajih lovskim pripravnikom, v tem mandatu pa je predsednik Nadzornega odbora ZLD Posavja. V organih LZS je deloval v Komisiji za lovsko kulturo in jo en mandat tudi vodil.

Franc je bil in še vedno je posebno dejaven na področju lovskega zborovskega petja. Davnega leta 1971 je sodeloval pri ustanovitvi Lovskega pevskega zbora (LPZ) LD Globoko in je v delujočem zboru še edini ustanovni član, od leta 1980 je tudi zborovodja. Kot dirigent je vodil še nekaj skupin v okolici, med drugim slovenski zbor v Zagrebu.

Na področju lovstva je od LZS prejel znak za lovske zasluge, red za lovske zasluge III., II., in I. stopnje, na področju lovské kulture pa leta 2011 ob 40-letnici LPZ LD Globoko plaketo za lovsko kulturo I. stopnje (zlati). Ob 70-letnici ZLD Posavja je bil med dobitniki najvišjega priznanja – plakete ZLD Posavja. Na področju kinologije je prejemnik srebrnega znaka Kinološke zveze Slovenije. Za delo v širši družbeni skupnosti mu je Občina Brežice ob občinskem prazniku leta 2011 podelila najvišje občinsko priznanje – oktobrsko nagrado.

Ob njegovem jubileju mu želimo še veliko uspešnih let.

D. L.

Naš cenjeni lovski tovariš **Feliks Tušar**, ki ga prijatelji kličejo Srečko, je v oktobru 2017 praznoval svojo 70-letnico. Srečko se je rodil 26. oktobra 1947 v

Spodnji Kanomlji, naselju na obrobju Spodnje Idrije. Po končani osnovni šoli je najprej končal poklicno gradbeno šolo, takoj za tem pa se je vpisal na srednjo gradbeno šolo v Ljubljani in pridobil naziv gradbenega tehnika. Sprva je delal v gradbenem podjetju Zidgrad v Idriji, nato pa vse do upokojitve kot uspešen zasebnik.

Član zelene bratovščine je postal leta 1983, ko je postal lovski pripravnik v LD Dole nad Idrijo, leta 1984 pa je v Idriji opravil lovski izpit. Poleg številnih drugih lovskih izobraževanj se je leta 2000 udeležil še tečaja za lovske čuvaje in po uspešno opravljenem izpitu postal tudi lovski čuvaj. V lovski organizaciji je vedno med najbolj aktivnimi člani, še posebno pa je treba poudariti njegovo aktivno delovanje v organih lovské družine in Zveze lovskih druženj (ZLD) Idrija. Tako je bil med letoma 1989 in 2001 kar 12 let starešina lovské družine. Po predaji starešinske funkcije se zdaleč ni bil neaktiven, saj je v lovski družini opravljal številne funkcije: od leta 2009 do 2013 je bil predsednik častnega razsodišča v lovski družini, med letoma 2000 in 2012 je bil aktiven lovski čuvaj, od leta 2014 pa je tudi revirni vodja. Leta 2013 je po soglasni izvolitvi ponovno prevzel vodenje lovské družine, ki jo uspešno vodi že drugi mandat.

Dejaven je tudi v organih ZLD Idrija; tako je bil med letoma 1994 in 1998 član Upravnega odbora ZLD Idrija in opravljal naloge tajnika, med letoma 2002 in 2006 je bil član častnega razsodišča, med letoma 2014 in 2018 pa je bil predsednik nadzornega odbora.

Srečko ni funkcionar samo zato, da ima funkcijo, temveč vse svoje zadolžitve jemlje nadvse resno in požrtvovalno. V času njegovega vodenja lovské družine smo temeljito obnovili lovsko koč in v Idriji skupaj z dvema sosednjima lovskima družinama zgradili novo stavbo, v kateri imamo sodobno zbiralnico uplenjene divjadi. Da je Srečko »ta pravi« član, potrjuje tudi dejstvo, da ni le organizator del, ampak je vedno tudi med prvimi, ko je treba zavijati rokave.

Tako kot pri delu zelo resno sodeluje tudi pri lovu. Zelo rad se poda v lovišče in vsako leto je deležen obilnega lovskega blagra. Nikoli ne manjka na nobenem skupnem lovu, saj sodi med lovce, ki se poleg pravic zavedajo tudi dolžnosti in nalog, ki jih mora lovská družina kot upravljavka lovišča opraviti stoodstotno. S svojo vedrino in družabnim značajem v lovsko družino vedno prinaša prijetno vzdušje in tudi zato je zelo priljubljen med člani lovské družine.

Za svoje delo v lovski organizaciji

je poleg lovskodružinskega priznanja dobil tudi priznanje ZLD Idrija, znak za lovske zasluge Lovské zveze Slovenije in red za lovske zasluge III. stopnje.

Srečko, lovci LD Dole nad Idrijo se ti za tvoje požrtvovalno delo iskreno zahvaljujemo in ti ob življenjskem jubileju iskreno čestitamo ter želimo čim več lovskih užikov, predvsem pa zdravja, da bi lahko še dolgo zahajal v družbo zelene bratovščine in nas razveseljeval s svojo družabnostjo in duhovitostjo.

LD Dole nad Idrijo – B. B.

V TEM MESECU PRAZNUJEJO* SVOJ ŽIVLJENJSKI JUBILEJ

95-letnik

Jožef Pavkovič, LD Krško

90-letnik

Franc Blažič, LD Otočec
Ivan Cvek, LD Krekove
Jožef Gregorič, LD Senožeče
Just Poropat, LD Ruše

85-letnik

Jožef Erhatic, LD Jože Lacko - Ptuj
Slavko Golorej, LD Šenčur
Martin Hribernik, LD Hrastnik
Emil Kamšek, LD Rakitna
Anton Kaplan, LD Studenec - Veliki Trn
Slavko Kržič, LD Begunje
Jožef Kutin, LD Tolmin
Jože Meserko, LD Litija
Alojz Saje, LD Bučka
Simo Stipanovič, LD Adlešiči
Peter Zorec, LD Jelovica - Ribno
Nikolaj Zupanič, LD Metlika
Janez Žnidar, LD Udenboršt

80-letnik

Eljko Bizjak, LD Krekove
Jožef Cuder, LD Soča
Friderik Drogenik, LD Rogaška Slatina
Janko Jordan, LD Janžev Vrh
Anton Raspet, LD Porezen
Jože Rozman, LD Jošt, Kranj
Jože Simonišek, LD Horjul
Cvetko Završki, LD Starše

75-letnik

Emil Čuk, LD Nanos
Jože Dvojmoč, LD Škocjan
Jožef Emih, LD Polskava
Albert Peter Fras, LD Podlehnik
Anton Furjan, LD Zavrč
Marko Hvala, LD Otavnik
Ignacij Jerovšek, LD Mira
Jurij Karin, LD Sinji Vrh
Anton Kirbiš, LD Rače
Rudi Kolarič, LD Prosenjakovci
Franc Kristanc, LD Jurkloster
Milan Kunstek, LD Gorjanci
Kristina Lazarini Stupica, LD Brezovica
Ivan Leskovar, LD Središče
Ignac Meglen, LD Lazina
Anton Petek, LD Dole pri Litiji
Drago Polc, LD Zgorje
Franc branko Renčof, LD Šentlambert
Jurij Rihtaršič, LD Poljane
Franc Senekovič, LD Benedikt

Danilo Stergulc, LD Log pod Mangrtom
Jože Škoberne, LD Bojansko - Štore
Stanislav Šlajpah, LD Velika Loka
Jože Štefancič, LD Bukovje
Franc Šuler, LD Strojna, Ravne na Koroškem
Jože Tomažič, LD Polhov Gradec
Franc Turšič, LD Borovnica
Anton Franc Verač, LD Dol pri Hrastniku
Ivan Zagorc, LD Kostanjevica na Krki

70-letnik

Ivan Ambrožič, LD Trebnje
Vladimir Babič, LD Krekove
Alfonz Baškovič, LD Suhor
Vlado Bogdanovič, LD Bojansko - Štore
Rudolf Borišek, LD Trbovlje
Branko Božič, LD Tomišelj
Stojan De Lucca, LD Senožeče
Alojz Dolinšek, LD Polšnik
Stanislav Drevenšek, LD Starše
Alojz Franc, LD Grad - Kuzma
Miroslav Istenič, LD Rakek
Boris Jerič, LD Dolce - Komen
Stanislav Kac, LD Zeleni Vrh Vuzenica
Zdenko Katern, LD Planina
Jurij Kobe, LD Sinji Vrh
Franc Kos, LD Vrhe
Zoran Kosmina, LD Koper
Jože Ložar, LD Banja Loka - Kostel
Janko Manfreda, LD Tabor Dornberk - Branik
Alojz Mirt, LD Raka
Bojan Mlečnik, LD Tabor Dornberk - Branik
Jože Mogu, LD Polskava
Jožef Muri, LD Jezersko
Peter Pečovnik, LD Luče
Milivoje Petrovič, LD Udenboršt
Stanislav Podlesnik, LD Ruše
Ladislav Posega, LD Črna jama
Avguštin Potokar, LD Polskava
Zmagoslav Požar, LD Gradišče Košana
Srečko Rusjan, LD Fajti Hrib Renče
Branko Semič, LD Brje - Erzelj
Darij Sever, LD Slavnik - Materija
Savo Skomina, LD Fajti hrib Renče
Franc Šantelj, LD Logatec
Anton Šestan, LD Kozlek
Alojz Tomšič, LD Gradišče Košana
Bernard Velikonja, LD Sovodenj
Janko Zakeršnik, LD Golavabuka
Jakob Zorko, LD Gornja Radgona

Vsem jubilarantom iskrene čestitke!

* Po podatkih iz LIS - Lisjaka

Foto: Jaroslav Pap

»Haupt« jagi pobratenih lovskih družin

Ob pripovedovanju **Vinka Dovnika**, po aktivnosti »staroste« **LD Šmartno na Pohorju**, sta bili leta 1957 prvič dve t. i. *haupt jagi* (op.: nem. *haupt – glaven*) lovskih družin LD Šmartno na Pohorju in **LD Polskava**, kar je veliko pred letom 1986, ko sta se lovski družini tudi uradno pobratili. Idejni očetje za takšna srečanja so bili: **Hinko Sernc** in **Mirko Sernc** iz LD Šmartno na Pohorju, iz LD Polskava pa **Ivan Pivec**, **Karel Ingolič**, **Anton Ferk** in **Franč Auer**.

Tudi lani smo se srečali na dveh »haupt« jagah. Prva je bila v lovišču LD Polskava 19. novembra 2017. Po nagovoru starešine **Antona Selinška** in navodilih gospodarja **Franca Ravnjaka** smo po jutranjem okrepčilu lovili malo divjad. Uplenili smo 21 fazanov in štiri lisice. Druženje v

našem lovskem domu smo popestrili z dvema lovskima krstoma lovcev **Stanka Lešnika** in **Jožeta Moguja**.

Pohorski lovski prijatelji iz LD Šmartno na Pohorju so nam gostoljubnost vrnili na drugi »haupt« jagi 10. decembra 2017. Po že utečenem jutranjem sprejemu z velikimi pladnji krofov in čajem nam je starešina in lovovodja gostitelj **Jože Fric** zaželel uspešen lov in dobro počutje v srcu pohorskih gozdov. Skupaj s pomočnikom **Jožetom Kapunom** sta nam pojasnila vse potrebno: v katerem revirju in kaj bomo lovili, koliko časa in iz katere smeri bo potekal pogon in, kar je najpomembnejše, opozorila sta na upoštevanje varnosti.

Diana nam ni bila naklonjena, zato smo bili prikrajšani za pozdrav lovini, ki je ena najlepših dolžnosti lovcev, nismo pa bili prikrajšani za zadnji pogon. V prijetnem okolju lovske kočice so nam lovski kuharski mojstri postregli odlično hrano. Na mizah je

bilo tudi vino, ki ga je ustekleničil njihov lovec **Vilko Furman**, na steklenicah pa je bila nalepka z napisom *Za lovske prijatelje*.

Ko je bilo razpoloženje in pripovedovanje lovskih doživljajev na vrhuncu, nam je vse pokvarilo

vreme. V trenutku je namreč po vsem Pohorju začel pihati orkanski veter in začel delati visoke snežne zamete. Predčasno smo zapustili lovsko kočico in se z veliko težavami prebili v dolino.

Stane Sušnik

Foto: Stane Sušnik

Druženje v koči LD Šmartno na Pohorju, preden je začel pihati orkanski veter in začel delati visoke snežne zamete.

Koroški dan v Goriških brdih

LD Sabotin v Goriških brdih je v nedeljo, 3. decembra 2017, gostila lovce **Kluba prijateljev lova Celovec** (KPLC). Skupnega lova so se udeležili tudi lovci iz različnih lovskih druženj v Sloveniji in nekaj lovcev iz Italije. Vseh skupaj se nas je zbralo 70. Za ta slavnostni dan je bil organiziran skupni lov na divje prašiče ter jelenjad in srnjad, če bi se pojavila v pogonu.

Zakaj Koroški dan v Brdih in kaj pomeni? Začetki družnega sodelovanja med KPLC in LD Sabotin segajo v leto 1993. Tedaj sta se predsednik ZLD Gorica **Bogdan Krivec** in predsednik KPLC **Mirko Kumer** dogovorila za organizacijo skupnega lova v Brdih. Prvič je tovrsten lov potekal 3. januarja 1993 v LD Gorica. Po prvih nekaj srečanjih so se v ZLD Gorica dogovorili, da bosta člani KPLC izmenično vsako leto gostili LD Dobrovo in LD Sabotin. Ker KPLC nima svojega lovišča, so briški lovci skupaj z vodstvom KPLC razmišljali o nadgradnji že dotlej dobrega sodelovanja, ki bi dalo koroškim lovcom občutek, da lovijo v svojem lovišču. Konec leta 2000 sta upravnna odbora v LD Sabotin in LD Dobrovo sprejela sklepa, da bosta za člani KPLC na

Foto: Janko Škrlič

Lovski uspeh koroškega dneva v Goriških brdih, ki je potekal v LD Sabotin. V enem pogonu je bilo uplenjenih 12 divjih prašičev in srnin mladič.

območju njunih lovišč vsako leto organizirali skupni lov, imenovan *Koroški dan*. Na občnem zboru LD Sabotin so leta 2001 sprejeli sklep, naj postane vsakoletni Koroški dan tradicionalen.

Vsi udeleženci smo se zbrali pred lovsko kočjo Sabotin. V lovskem zboru nas je pozdravil predsednik gostiteljske lovske družine **Gregor Simčič** in nam zaželel dobrodoščilo, dobro počutje v lovišču in dober pogled v

času lova. Posebno pozornost je namenil varnosti in spomnil na standardne napake pri ravnanju z orožjem, ki jih noben udeleženec ne sme zagrešiti. Za njim nas je nagovoril gospodar LD **Danilo Štekar**, ki je naštel, kaj bomo lahko lovili, in sicer: divje prašiče, razen vodeče svinje, jelenjad, srnjad, razen srnjakov, lisico in jazbeca. Povedal je, da bodo izvedli samo en pogon in naj se lovci zaradi varnosti ne

premikajo na stojiščih. Poudaril je previdnost pri ravnanju z orožjem.

Po lovu je bilo zborna mesto pred lovsko kočjo, kjer je bil tudi pozdrav lovini. Lov je bil neverjetno uspešen – lovci so uplenili 12 divjih prašičev in srninega mladiča. Predsednik LD Sabotin **Gregor Simčič** je pohvalil disciplino lovcev v času lova in bil vesel, ker se je lov končal brez poškodb.

Janko Škrlič

Loyski krst v Šentlambertu z rekordnim številom navzočih

V LD Šentlambert je bilo štefanovo znova v znamenju lovskega krsta, ki ga je spremljalo rekordno število obiskovalcev. Polnopravni status v lovski organizaciji je bil podeljen **Nacetu Klančičarju**, ki se mu je uspelo prebiti skozi labirint sodnih preizkušenj. Rabelj **Miloš Roglič** ga je večje ujel in prignal pred sodni senat, ki mu je načeloval starešina LD Šentlambert **Darko Juvan** ob pomoči prisodnikov **Davida Kneza** in **Boža Rogliča**. Ko je sodna naveza ugotovila, da je obdolženec pravi, je sledil obvezni zdravniški pregled. Doktorica **Anja Ocepek** je postavila diagnozo splošne oslabelosti, zato ga ni prepustila krutosti zaslišanja, dokler mu ni namestila infuzije, po kateri je stekla mešanica antibiotikov in elektrolitov. Tako opremljen je prisluhnil težkim besedam iz ust tožilca **Francija Trebušaka**. Glavni Klančičarjev

Foto: Boštjan Grošelj

Starešina LD Šentlambert Darko Juvan med krstnim obredom

»greh« je bilo preveč temeljito čiščenje divjadi. Ob redni »jagi« naj bi se ukvarjal še z divjo, zdesetkal naj bi kakovost trofeje. Posledično naj bi bila matična LD prisiljena zaprositi za zmanjšanje obsega odstrela. Trebušak ni videl druge rešitve, kot da »prestopniku« trajno onemogočijo rovarjenje v lovišču in ga drastično kaznujejo. Predlagal ni nič manj kot smrtno kazen.

Obdolženec je že požiral grenko slino, a je vendarle še videl luč na koncu predora. Oprijel se je zadnje rešilne bilke, zagovornika **Boštjana Ocepka**, ki je upravičil svojo vlogo s trdnimi protiargumenti. Dejal je, da je namigovanje na pretiran odstrel iz trte izvito. Klančičar naj bi streljal divjad samo v predpisanih lovnihih dobah. Uplenil naj bi veliko šibkih in bolnih živali in tako prispeval k zdravju v lovišču in večji kakovosti staleža divjadi. Sodni senat je po posvetovanju sprostil psihični pritisk na obtoženca, saj nad njim ni več visela smrtna obsodba. Z relativno zadovoljivim odgovarjanjem na lovske uganke je dosegel omilitev kazni. Leči je moral na mokro klop

in glavo položiti na lisico, sveže uplenjeno na skupnem lovu pred krstom. Juvan ga je v skladu z običajem trikrat polil z žlahtno krstno vodico in mu vsakič namenil en udarec s palico, vredno svojega imena. Po en udarec so mu zatem namenili še vsi navzoči lovci.

Klančičar je dostojanstveno preстал muke. Juvan mu je v spomin na dan, neprecenljiv za vsakega lovca, izročil »mučilno« palico, na katero so se poprej podpisali solovci. Zaželel mu je, naj ga v lovski karieri krasi »poštenost do sebe, divjadi, so-

lovcev, psov in narave«. Nato je sledil lovski ropot, ki je bil uvod v veselo druženje, katerega ritem so narekovali zvoki harmonik, za kar sta poskrbela novokrščenec in **Anže Gospeti**. Praznovanja se je udeležilo 48 lovcev, med njimi 23 gostov, kar je največ doslej.

Pred začetkom krsta je bil kratek kulturni program – **Boštjan Grošelj** je predstavil svojo pesem *Pod divjim praščem* v čast vsem graditeljem lovskega doma v Šentlambertu.

Boštjan Grošelj

Lovci pozimi ne poznajo samo lova

Praznični december v letu 2017 je bil tudi v Zrečah izredno pester. Občina Zreče je v sodelovanju z **Večgeneracijskim centrom (VGC)**, **LTO Rogla - Zreče** (gospodarsko interesno združenje za pospeševanje turizma) ter **turističnima društvoma Zreče in Skomarje** organizirala tridnevno praznovanje.

V soboto, 16. 12. 2017, je potekala *Pohorska zimska pravljica* pred VGC v starih Zrečah. K sodelovanju so povabili vsa društva in posameznike v občini, med njimi tudi **LD Zreče**. Med približno trinajstimi stojnicami smo lovci razstavili nekaj lo-

Zanimivost naše stojnice sta bila lesena »šporheta«, ki se ju je posluževalo staro in mlado pri peki hrenovk in klobas, ob njima pa se je bilo mogoče tudi ogreti.

vske opreme, trofej in lovske literature. Obiskovalcem smo ponudili divjačinski golaž, nekaj

za poplakniti in proti večeru, ko se je precej ohladilo, tudi kuhančka.

Zanimivost naše stojnice sta bila lesena »šporheta«, ki se ju je posluževalo staro in mlado pri peki hrenovk in klobas in kjer se je bilo mogoče ogreti. Ob 17. uri so prižgali lučke na jelki. Lovska stojnica je bila ves čas dobro obiskana, tako da sva se morala z lovskim tovarišem **Tonetom** dobro potruditi.

Naslednji dan so pred VGC taborniki roda Zelena Rogla podeljevali lučke miru, 31. decembra 2017 pa so dopoldne organizirali silvestrovanje za otroke pred poslopjem Občine Zreče in nato še od 22.30 naprej do jutranjih ur. Prireditev je izredno uspela in naj bi postala tradicionalna. Lovci bomo sodelovali tudi v prihodnje.

Franc Klajne
LD Zreče

Lovci podarili predpasnike

Že deseto leto smo lovci **LD Dolenja vas** organizirali tradicionalni skupni lov s svojimi bližnjimi. Tudi tokrat so se v lepem torkovem jutru 26. decembra 2017, na štefanovo, na zbornem mestu pred lovskim domom LD Dolenja vas zbrali lovci in njihovi povabljeni.

Vse udeležence lova je pozdravil starešina **Branko Dejak**, ki je bil tudi vodja lova. Po napotkih, kako in kaj bomo lovili, je sledilo še opozorilo glede varnosti pri ravnanju z orožjem in obnašanju na stojiščih ter žrebanje stojišč. Po eni uri in pol dolgem prvem pogonu smo se zbrali v lovskem domu na malici, nato pa je bil še drugi pogon. Po končanem drugem pogonu v naravi je sledil še tretji pogon v lovskem domu z vsemi udeleženci in ansamblom **Trio Šuštar**, ki je poskrbel za dobro glasbo, prijetno družbo, veselje in zabavo.

Za presenečenje dneva so poskrbeli lovci, ki so ženam, prijateljicam, prijatelju in strežnemu osebju podarili predpasnike z motivom LD Dolenja vas in se tako nekoliko oddolžili za vse lovske grehe in morebitne napake.

Za presenečenje dneva so poskrbeli lovci, ki so ženam, prijateljicam, prijatelju in strežnemu osebju podarili predpasnike z motivom LD Dolenja vas.

Zabava je v prijetnem vzdušju trajala pozno v noč z obljubo, da se bomo prihodnje leto zopet srečali na istem mestu in na isti dan.

Posebno se moramo zahvaliti našemu uradnemu fotografu **Branku Miheliču**, ki je naredil čudovite fotografske

posnetke dogajanja v tistem dnevu.

Branko Dejak,
starešina LD Dolenja vas

Čakali smo 40 let

V Sloveniji se najboljšežnejši del Dinarskega krasa razprostira od Postojnskih vrat do Mašuna in Leskove doline. Širok je od 5 do 15 km in dolg okrog 20 km na nadmorski višini od 600 do skoraj 1300 m. Kraška planota, imenovana **Javorniki**, ki se spušča z ene strani v Cerkniško jezero, z druge pa v Pivško kotlino, je porasla pretežno z bukovimi gozdovi in zgrajena iz krednih apnencev. Po žledolomu in napadu podlubnika je skoraj povsem izginilo še tistih nekaj »zaplat« iglastega gozda. Glede na ime Javorniki bi lahko sklepali, da je tod v preteklosti uspeval tudi ali predvsem javor, še zlasti, ker je še vedno mogoče najti veliko primerkov te drevesne vrste s premerom več kot 50 cm. Na nadmorski višini okoli 1.000 m se razprostirajo manjše ravnine, ki se vzdolž celotnih Javornikov prepletajo z globokimi kraškimi dolinami, vrtačami, brezni in jamami. Tod pade na leto 2.000–3.000 mm padavin, ki se stekajo v Cerkniško jezero in Pivško kotlino.

Glede na opisano lahko ugotovimo, da je območje Javornikov raj za veliko vrst živali in rastlin. In res: tod domujejo jelenjad, srnjad, divji prašič, gams, medved,

Foto: Branko Peterneš

Boginja Diana je bila naklonjena lovcem v lovišču LD Javorniki - Postojna z uplenitvijo volka in volkulje. V tem lovišču so volka nazadnje uplenili pred 40 leti.

volk, ris, lisica, jazbec, obe kuni, včasih je živel tudi divji petelin. Zlasti po žledolomu in napadu podlubnika so se temni predeli pod iglastim gozdom, ki ga skoraj ni več, zarasli predvsem s podrastjo listavcev vseh vrst. V naslednjih nekaj letih bo omenjena podrast nudila divjadi veliko več kritja in primernih mikrolokacij za poleganje, vzgojo mladičev ter prehrano. V **LD Javorniki - Postojna** v zadnjih letih opažamo povečano prisotnost zlasti velikih zveri (medveda in volka

ter v nižinskem predelu okrog reke Pivke šakala), ki imajo tod hrane v izobilju. Zato pa smo v zadnjih letih zaznali številčno zmanjšanje srnjadi, kar v naši lovski družini pripisujemo prisotnosti šakala.

V Javornikih je trop volkov tudi letos; našli smo ostanke velike divjadi, sledi v snegu, v sosednji lovski družini so uplenili volka, posamezne primerke pa smo videli tudi v našem lovišču. V soboto, 20. januarja 2018, je naša lovka družina organizirala skupni lov v predelu Javornikov, imenovanem

Matijev vrh. Že kmalu po začetku pogona je bilo slišati nekaj strellov. Pomislil sem, da so gonjači dvignili divje prašiče. Toda kmalu sem izvedel, da so bili volkovi in so bili strelji »namenjeni« njim. Padel naj bi eden, ki ga je srečni uplenitelj – gost **Roman Privec** iz LD Gornje Jezero – pripeljal na zborna mesto; bila je mlajša volkulja. Presenečenje je bilo toliko večje, ko je na zborna mesto prišla še zadnja skupina lovcev in pripeljala še enega mlajšega samca, ki ga je uplenil naš častni član **Stanislav Slejko**. Ocenjena teža za oba volka je bila od 35 do 40 kg. Največji in najstarejši opaženi volk pa se je srečno izmuznil med strelci na stojiščih. Vodja gonjačev je na dveh mestih opazil »stopicanje« večjega volka ali morda volkulje in sledi 4–5 majhnih primerkov – verjetno letošnjih mladičev. Mati volkulja je izbrala pravo smer, da se je varno izognila vsem stojiščem in bo do jeseni svoje naslednike lahko naučila še kakšne »lovске ukane«.

V našem lovišču nam je bila boginja Diana naklonjena z uplenitvijo dveh volkov po skoraj 40 letih. Takrat se je sreča nasmehnila našemu že pokojnemu članu Leopoldu Grilu.

Dr. Branko Peterneš

Lovstvo združil z umetnostjo

Robert Jenko, član LD Trnovo, je velik ljubitelj narave, ki je svojo ljubezen do živalskega in rastlinskega sveta znal prenesti v prav posebno umetnost, izdelavo pirhov.

»Navdih za to sem dobil pred dvajsetimi leti, ko se je nekega dne sin vrnil iz šole in me prosil, da mu pomagam izdelati pirh za verouk,« je povedal Robert, ko smo ga obiskali na njegovem domu v Topolcu pri Ilirski Bistrici. Pirh sta s sinom naredila, on pa ni ostal samo pri tem, ampak je z ustvarja-

Foto: Jure Škrlep

Robert Jenko, član LD Trnovo, je velik ljubitelj narave, ki je svojo ljubezen do živalskega in rastlinskega sveta znal prenesti v prav posebno umetnost, izdelavo pirhov.

Foto: Jure Škrlep

V dveh desetletjih ustvarjanja je nastalo kar 500 pirhov in veliko jih krasi vitrine tudi zunaj Slovenije. Robert Jenko je ponosen, da so njegovi pirhi celo v Afriki.

njem nadaljeval. Kar nekaj časa je iskal pravo tehniko in ugotovil, da mu najbolj ustreza praskanje.

Za motive izbira živali in rastline, ki jih lahko opazuje med sprehodi v lovišču. Za ustvar-

janje uporablja kokošja, gosja in nojeva jajca. Ko jih izpiha, jih dobro očisti in obarva s čebulnimi listi. S svinčnikom izriše motiv, ki ga nato spraska z olfa nožem. Temu sledi vrtnanje v jajce s svodri, ki jih uporabljajo v zobozdravstvu. »Veliko potrpljenja, pa tudi nekaj znanja je potrebno za to, da nastane ličen izdelek,« je skromno povedal. Za njegove umetnine potrebuje veliko časa, saj za en izdelek potrebuje od pet

do trideset ur. Včasih se mu, ko že misli, da je pri koncu, zgodi najhujše – pirh poči in je treba začeti znova. Zato je za tovrstno umetnost potrebna tudi velika vztrajnost.

Pirhe je že večkrat razstavil na različnih razstavah. Dvakrat je sodeloval tudi v akciji Slovenskih novic *Izbiramo najlepši pirh*, kjer je osvojil enkrat drugo mesto, naslednje leto pa prvo. V čast si šteje, da jih je ocenjeval etnolog

Janez Bogataj. Kar 500 jih je v njegovih rokah nastalo v dveh desetletjih ustvarjanja in veliko jih krasi vitrine tudi zunaj Slovenije. Ponosen je, da so njegovi pirhi celo v Afriki.

In če jih je Robert še nedolgo nazaj izdeloval vse leto, jih zadnja leta samo še v času velike noči. Zdaj namreč večino svojega prostega časa namenja lesu in iz njega izdeluje različne izdelke, kot so sklede, pohodne

palice itn. Še vedno pa je najbolj vesel, ko med sprehodom v lovišču zagleda korenino posebne oblike, ki jo s svojim čutom za umetnost kasneje doma skoraj oživi. Robert se iz svoje delavnice rad preseli tudi v kuhinjo in postane odličen kuhar. O tem smo se prepričali tudi mi, ko nam je postregel z izvrstnim divjačinskim golažem.

Erika Škrlep

Nenavadno domovanje malih uharic pri Erjavčevih

Zdi se nekoliko nenavadno, a je resnično. Tri male uharice (*Asio Otus*) so vso zimo preživele v varni tisini krošnji tako rekoč pred vrati stanovanjske hiše uglednega lenarškega meščana, velikega naravovarstvenika, sicer pa predsednika uprave Pomurskega sejma **Janeza Erjavca**. Kot je povedal dolgoletni odgovorni urednik revije Lovec, biolog in odličen poznavalec divjih živali

Boris Leskovic, so se male uharice na tamkajšnjem drevesu očitno počutile dovolj varno. To menda ni nič presenetljivega, je še dejal Leskovic in opozoril, da lahko tri male uharice iz varnega zavetja preženejo vrane, ki so zelo vsiljive ptice. Ker je blizu Erjavčevih znamenita in prostrana lenarška Čreta, v kateri je sivih vran v izobilju, bi se kaj takega res lahko zgodilo. V zadnjem hudem mrazu je bilo na drevesu pri Erjavčevih kar pet malih uharic, nato pa so odletele. Meščani si želijo, da bi se sovce vrnile k Erjavčevim, kjer so jih s še posebnim veseljem opazovali najmlajši prebivalci Lenarta.

Marjan Toš

Foto: Marjan Toš

V naravi je očitno vse mogoče – ena od treh malih uharic v varnem zavetju na Erjavčevem dvorišču v Lenartu.

Poslovala se je prva članica LD Jezersko

V februarju letos smo se na pepelnici dan na jezerskem pokopališču poslovili od **Francke Karničar**, prve »članice« LD Jezersko, roj. Rogelj. Francka se je rodila leta 1944 v lovski družini. Poročila se je z lovcem in gozdarjem **Janezom Karničarjem** in se v LD Jezersko včlanila leta 1964. Po uspešnem lovskem priprav-

ništvu je lovski izpit opravila v letu 1966. Z največjo srčnostjo je živila in se dopolnjevala z naravo. Z enako vnemo je tudi opravljala vse lovskodružinske obveznosti in na vsakem koraku izkazovala lovsko pripadnost. Bila je skrbna matih petih hčera, ki so se uspešno osamosvojile in si ustvarile lastne domove. Žal pa je njen mož premalu umrl.

Francka je bila vseskozi lovskopravična »jagerca«. Znala je izslediti jelena in ga upleniti; enako

Foto: arhiv LD Jezersko

Francka se je v LD Jezersko včlanila, ko je bila stara 20 let, in ji ostala zvesta do smrti v letošnjem februarju – dolgih 54 let.

Foto: France Ekar

Francka je z veliko vnemo opravljala vse lovskodružinske obveznosti in na vsakem koraku izkazovala lovsko pripadnost.

tudi srnjaka. Tudi med gamsi je bila povsem domača. Velika lovska strast in ljubezen sta ji je bili opazovanje in poslušanje divjega petelina. Francka je bila med člani LD Jezersko decembra lani, ko smo praznovali 60-letnico lovske družine, neizmerno vesela in dobro razpoložena. Nihče ni slutil, da je bila takrat zadnjič med nami, lovci LD Jezersko. Od Francke smo se

poslovali častno z lovskim pogrebom, rogisti, zadnjimi lovskimi streli in poslovilnim nagovorom, s katerim smo se ji še posebej zahvalili za vse dobro, kar je naredila za lovstvo in svojo lovsko družino. Na pogrebu so jezerski lovci s klobukov sneli smrekove vejice in jih položili na Franckino krsto v večni spomin.

France Ekar

Nesrečni gams iz LD Kapla

Lovišče **LD Kapla** obsega 4.802 ha, od tega je 4.664 ha lovne površine. V našem lovišču živijo srnjad, divji prašič, jelenjad pa tudi gams. Populacija gamsa v večji meri živi na južni meji našega lovišča, na območju ob reki Dravi, kjer mejimo z LD Podvelka.

10. novembra 2017 se je iz smeri Podvelka v smeri Ožbalt peljal naš član **Maks Verčko**, ki se je pred naseljem Ožbalt odločil za postanek, da bi na hitro pogledal za gamsi, ki se zelo radi zadržujejo v skalnatem predelu. Med opazovanjem skozi daljnogled je opazil značilen črn trup omenjene divjadi. Že v naslednjem hipu je zaznal, da je v čudnem položaju, in sicer, da gams, obešen za rogelj, visi z veje. Ob ogledu od blizu je ugotovil, da se je nesre-

ni gams – kozel z enim rogljem ujel za rastočo vejo in obvisel na njej. Naš član je hitro ugotovil, da mrtvega gamsa ne bo mogel sam spraviti iz nastalega položaja. Skupaj s predsednikom LD Kapla **Jožetom Pušnikom** in članom naše LD **Stankom Tertinekom** so se obrnili po pomoč na **PGD Ožbalt**. Odzvala sta se gasilca **Denis Verčko** in **Aleksander Golob**.

Zaradi varnosti so se odločili, da bodo nesrečnega gamsa najprej fotografirali, nato pa so mu odrezali glavo in trup spustili v prepad. Med natančnim pregledom na trdnih tleh so ugotovili, da si je gams zlomil tilnik in je bila vsaj smrt hitra. Obročki na rogljih so razkrili, da je bil kozel star sedem let. Trup so pokopali, rogљи pa bodo krasili lovski dom. O nastalem dogodku je bil obveščen načrtovalec Zavoda za gozdove Slovenije **Zdravko**

Miklašič. Takšen primer smo pri nas zabeležili prvič. Še vedno ne vemo, na kakšen način

se je to pripetilo nesrečnemu kozlu.

Marko Richter – Zeleni

Foto: Denis Verčko

Nesrečni gams se je z enim rogljem ujel za rastočo vejo in obvisel na njej.

OGLASNO SPOROČILO
Naročnik: Optium, d. o. o.
www.optics-trade.eu in
www.slovarms.si

Testiramo: Roessler Titan 6, Recknaglova zasučna montaža in Zeiss Conquest V6 2-12 x 50

Postavili smo se v vlogo mladega lovca in preizkusili puško, montažo in strelni daljnogled srednjega razreda. Iz vsake od naštetih skupin smo izbrali izdelek, narejen v Evropi, z dobrim razmerjem med kakovostjo in ceno – odločili smo se za puško Roessler Titan 6, zasučno montažo proizvajalca Recknagel in strelni daljnogled Zeiss Conquest V6 2-12x50. Puško Roessler Titan 6 smo izbrali, ker v rangi 1.000–1.500 € ponuja kar nekaj inovativnih rešitev, ki jih ne najdemo pri drugih puškah v tem cenovnem razredu. Zasučna montaža proizvajalca Recknagel se je zdela primerna, saj je cenovno sprejemljiva, obenem pa precej cenejša od montaž drugih nemških proizvajalcev (npr. montaž proizvajalcev EAW in Dentler). Je zanesljiva, poleg zagotavljanja ponovljivosti pa uporabniku omogoča še, da lahko na eni puški uporablja več različnih optik (če si npr. lastimo več strelnih daljnogledov in/ali rdečih pik, je menjava

med njimi zelo preprosta). Z leti postaja vse bolj mikavna možnost uporabe več optičnih naprav na eni puški. Za strelni daljnogled Zeiss Conquest V6 2-12 x 50 smo se odločili, ker ponuja tehnologijo najvišjega ranga podjetja Zeiss, hkrati pa je precej dostopnejši od strelnih daljnogledov Victory V8.

Puška Roessler Titan 6

To je puška, ki stane 1.500 €, vendar za to ceno ponuja ogromno. Zaklep, na katerem je šest bradavic, se zaklene neposredno v cev in ne v ohišje zaklepa kot pri drugih puškah. Puška je vsestransko uporabna, saj omogoča menjavo cevi – je ena najcenejših pušk s to možnostjo. Kombinacija dveh različnih cevi je zelo priročna, saj lahko npr. puško tipa Varmint v kalibru .222 Rem. z dolgo cevjo uporabimo za lov na lisice, za lov na pogon pa dolgo cev snamemo in namestimo kratko, močnejšega kalibra. Roessler Titan 6 najverjetneje ponuja največ možnosti kombinacij izmed vseh pušk srednjega razreda. Pri naročilu puške lahko kupec izbere dolžino in premer cevi; lahko se odloči, ali želi imeti na puški merke ali ne. Glede ohišja zaklepa lahko kupec izbere dizajn in barvo (izbirati je mogoče med mat črno in srebrno). Puška je na voljo za levičarje ali desničarje. Odločiti se je mogoče, ali bo na puški neposredni sprožilec ali francosko naprožilo. Na voljo je več vrst kopit; izbrati je mogoče kapaciteto nabojnika, dokupiti razne dodatke (torba,

pas, vgrajena Picatinny letev, bipod) ... Puška je na voljo v vseh priljubljenih (in manj priljubljenih) kalibrih od .222 Rem. do .375 Ruger. Dodatke, ki odstopajo od klasične izvedbe puške, je treba doplačati. Menjava cevi pri puški Roessler Titan 6 je zelo preprosta: treba je odviti vijaka spodaj na kopitu, nato pa še vijaka na ohišju zaklepa, ki držita cev. Postopek je zelo preprost, vzame približno pet minut časa. Po menjavi cevi po navadi ne nastanejo spremembe pri natančnosti, je pa vseeno dobro opraviti kontrolni strel. Če že nastane premik zadetkov po menjavi cevi, so premiki relativno majhni. Ponovno nastreljevanje je obvezno, če smo cev zamenjali za takšno, ki je v drugem kalibru. Puško Roessler Titan 6 odlikujeta tudi dovršena spoja (angl. *beddings*) med ohišjem zaklepa in kopitom, zaradi katerih so strelji zelo

natančni. Prednji spoj je obdelan z epoksi smolami – posledično je zelo trd in tog. Zadnji spoj je iz aluminija. Roessler Titan 6 je najcenejša puška na trgu s tako dodelanimi spoji in posledično tudi natančnejša od konkurentov. Opremljena je s tripozicijsko varovalko. Ker je pomembno, da smo pri opisu puške čim bolj objektivni, moramo poudariti tudi nekaj njenih lastnosti, zaradi katerih je to puška srednjega in ne višjega cenovnega razreda. Njene pomanjkljivosti so plastični brnik sprožilca, ena dolžina zaklepa za vse kalibre, dolžina puške (puška je v primerjavi z ostalimi, npr. puškami proizvajalca Blaser, kar dolga), enoreden nabojnik (če se kupec odloči za večjega, le-ta gleda ven iz puške) in ohišje zaklepa, ki je – ne glede na kupčev izbor cevi in kalibra – vedno iz aluminija (puška je sicer spre-

Foto: Optium, d. o. o.

*Puško Roessler Titan 6 odlikujeta tudi dovršena spoja (angl. *beddings*) med ohišjem zaklepa in kopitom, zaradi katerih so strelji zelo natančni.*

jemljivo lahka, vendar si danes veliko ljudi še vedno želi imeti ohišje zaklepa iz jekla). Omeniti je treba še, da uporabnik sam ne more nastavljati trdote sprožilca; za to je potreben puškar. Kljub naštetemu je puška Roessler Titan 6 izjemno kakovostna in ponuja največ inovativnih rešitev v svojem cenovnem razredu.

Recknaglova zasučna montaža

Recknagel je trenutno vodilni proizvajalec montaž v Nemčiji. Njihove montaže so med lovci priljubljene, ker so zanesljive, enostavne za uporabo, poleg tega pa zagotavljajo ponovljivost (tudi po večtisoč snemanjih strelnega daljnogleda). So zelo vsestranske, saj takšna montaža omogoča hitro menjavo med optičnimi napravami, vključno z rdečimi pikami. Na puški je montaža videti elegantno – tudi ko snamemo strelni daljnogled, podstavki ne vplivajo na estetski videz puške. Rezervni deli so široko dostopni in hitro dobavljivi. Montažo lahko kupimo po delih. Če kompletno montažo že imamo, potrebujemo samo zgornji

daljnogleda dovolj izkušen strelec, lahko pri dvanajstkratni povečavi in s primernim kalibrom natančno ustreliti tudi na 300 m ali več. Za tiste, ki želijo streljati na daljše razdalje, Zeiss ponuja možnost naročila tega strelnega daljnogleda z balistično zgornjo kupolo (ASV). Z njo so strelji na daljše razdalje še zanesljivejši. Zaradi 50-milimetrske leče in 92 % prepustnosti svetlobe se – glede na cenovni rang – Conquest V6 2–12 x 50 odlično izkaže tudi pri lovu v mraku. Pri Zeissu je zanimiva novost, da pri modelih V6 ni treba doplačati za montažno letov na ohišju daljnogleda. V kompletu, ki smo ga testirali, je strelni daljnogled sicer montiran z obročki, vendar je na splošno priporočljivo montiranje z montažno letvijo. Zeiss Conquest V6 2–12 x 50 ponuja tehnologijo najvišjega ranga. Iluminacija je vrhunska in bolj dodelana kot pri marsikaterem strelnem daljnogledu drugih proizvajalcev višjega cenovnega ranga. Osvetljena pika je zelo majhna in fino nastavljiva. Če strelnega daljnogleda ne premikamo dlje časa, se izkopi

Foto: Optium, d. o. o.

Roessler Titan 6, Recknaglova zasučna montaža in Zeiss Conquest V6 2–12 x 50: zanesljiva in uporabna kombinacija, ki za svojo ceno ponuja ogromno.

del, ki ga načrtujemo montirati na drug strelni daljnogled, je zgornji del mogoče kupiti posebej (cena celotne montaže: 365 €; cena zgornjega dela: 265 €; cena spodnjega dela: 100 €).

Zeiss Conquest V6 2–12 x 50

To je Zeissov dolgo pričakovani model s šestkratnim »zoom faktorjem« iz srednjega cenovnega razreda Conquest V6 2–12 x 50 in stane 1.600 evrov. Zaradi razmerja povečav je to najbolj vsestransko uporaben strelni daljnogled serije Conquest V6. Dvokratna povečava omogoča, da lahko gremo na lov na zalaz. Tudi lov na krmiščih, oddaljenih le 20 metrov, je izvedljiv, saj strelni daljnogled pri najmanjši povečavi ponuja dovolj široko vidno polje (7 m na 30 m). Če je uporabnik strelnega

sama. Izključila se bo tudi, če bomo strelni daljnogled obrnili navzgor ali navzdol. Kar zadeva zunanji videz, je strelni daljnogled kompakten in sodobne oblike. Ob nakupu boste dobili desetletno jamstvo. Serija Conquest V6 je narejena v Nemčiji.

Zaključek

Komplet, ki smo ga testirali, je zadostil našim pričakovanjem. To je zanesljiva in vsestransko uporabna kombinacija, ki za to ceno ponuja ogromno. Odlična izbira tudi za zahtevnejše lovce, še posebno pa za vse lovce začetnike. Takšen komplet bo zadovoljeval potrebe večine lovcev desetletja dolgo, hkrati pa bo omogočal nadgradnje v obliki več različnih lovskih optičnih naprav ali cevi različnih oblik in kalibrov.

OKUSI NARAVE

Hrbet mladega divjega prašiča - lanščaka s kruhovo klobaso

Za tri do štiri osebe potrebujemo:

Za pečen hrbet:

- ✓ 1 kg hrbita s kostjo mladega divjega prašiča
- ✓ 1 majhno čebulo, narezano na kolesca, za podlago
- ✓ 1 rdeč koren, narezan na kocke
- ✓ pol žličke zdrobljenega črnega popra
- ✓ pol žličke pretlačenih brinovih jagod
- ✓ pol žličke timijana
- ✓ 3 pretlačene stroke česna
- ✓ 2 noževi konici zmletih nageljnovih žbic
- ✓ 1 zvrhano žličko soli
- ✓ 0,5 l čiste goveje ali zelenjavne juhe
- ✓ 0,5 dl rdečega vina

V skledi natremo meso s pripravljenimi začimbami in soljo. V pekač, v katerega smo položili narezano čebulo in korenje, pridenemo še meso, s kostjo obrnjeno na dno posode. Vrelo juho vlijemo v skledo, v kateri je še ostalo nekaj začimb, premešamo in vlijemo na pekač.

V pečici, segreti na 200–220 °C, pečemo 10 minut, potem temperaturo zmanjšamo na 180 °C in pečemo še eno uro. Proti koncu pečenja prilijemo vino.

Za kruhovo klobaso:

- ✓ 250 g posušenega kruha
- ✓ 2 manjši čebuli
- ✓ žlico olja
- ✓ 3 cela jajca
- ✓ 3 dl mleka
- ✓ žlico sesekljane peteršilja
- ✓ poper po okusu ☺
- ✓ 1 žličko soli (za krop)

Na olju prepražimo sesekljano čebulo, da malo zarumeni. Posušenemu kruhu dodamo mleko, razžvrkljana jajca in ohlajeno čebulo. Dobro premešamo in počakamo, da se malo omehta, dodamo peteršilj in poper. Zavijemo v kuhinjsko krpo in v slanem kropu kuhamo 45 minut.

Meso razrežemo na kose, pridenemo na kolobarje razrezano kruhovo klobaso in polijemo z omako, ki je nastala med pečenjem mesa, čebule in korenja ter smo jo preprosto pretlačili.

Ponudimo z veliko žlico ljubezni in spoštovanja do hrane in živali!

Žan in Eva

Na čemšeniškem pokopališču smo se 16. novembra 2017 z lovskimi častmi poslovili od dolgoletnega člana LD Čemšenik **Miroslava Štrajharja**. Na njegovi zadnji

poti mu je še poslednjič zapel lovski rog in zadoneli so strel iz lovskih pušk. Skupaj z nami so se mu poklonili tudi prapori sosednjih lovskih dručin, Pihalni orkester Svea in Lovski pevski zbor Trbovlje.

Miro, kot smo ga klicali prijatelji lovci, se je rodil 6. junija 1946. Otroška leta je preživel na kmetiji svojih staršev v Jesenovu. Že kot otrok je imel rad živati in naravo, svoje življenje pa je namenil svoji družini, delu, lovstvu in prijateljem. Bil je podjeten in uspešen človek, predan svojemu delu in domačemu kraju. V lovske vrste je stopil leta 1982, in sicer v LD Brestanica, nato pa ga je ljubezen do domačega kraja pripeljala v lovsko družino Čemšenik. V lovskih vrstah je bil znan kot družaben in veder človek, ki je bil vedno pripravljen pomagati. Rad je zahajal med lovce in na lov, še posebno po napornem delu v podjetju Svea, ki ga je uspešno vodil kar nekaj let. Posebno predan je bil svojemu domačemu kraju in revirju Jesenovu, v katerega je rad zahajal na lov in v katerem je našel svoj notranji mir. Bil je predan varuh narave in divjadi.

V vseh letih udejstvovanja v lovski družini je opravljal odgovorne funkcije gospodarja lovskega doma in člana upravnega odbora. Bil je zelo aktiven in prizadeven pri urejanju lovskega doma. Vse naloge, ki so mu bile zapuane, je opravljal vzorno in z veliko ljubeznijo, še posebno velja omeniti večletno opravljanje funkcije člana upravnega odbora, ki jo je opravljal vse do konca, dokler mu je zdravje dopuščalo. Za plemenito delo ga je LZS odlikovala z znakom za lovske zasluge in redom za lovske zasluge III. stopnje. V lovski družini je pustil velik pečat kot lovec in lovski tovariš, ki je vedno zagovarjal pravičnost in lovsko etiko ter spodbujal pristne prijateljske odnose.

Lovskega prijatelja in tovariša Mira se bomo vedno spominjali po njegovi družabnosti in gostoljubnosti, saj nas je vedno z veseljem pogostil po skupnem lovu v Jesenovu, ob tem pa ni nikoli manjkala prijetna slovenska pesem, saj je rad prepeval v lovski družbi. Njegova nenadna smrt nas je vse globoko pretresla in zavedamo se, da smo izgubili velikega lovskega tovariša. Hvala ti, dragi Miro, za vse, kar si dobrega storil za lovstvo in našo lovsko družino. Naj ti bo lahka slovenska zemlja.

LD Čemšenik – R. Z.

Člani LD Udenboršt smo se razžalostili, ko smo izvedeli, da je 17. novembra 2017 naše vrste za vedno zapustil naš član **Janez Korošec**.

Janez se je rodil 21. aprila 1937 v Radečah pri Zidanem Mostu. Po končanem šolanju je prišel v Kranj, kjer je spoznal svojo življenjsko sopotnico Vido, s katero sta si zgradila dom in vzgojila tri otroke. Za vstop med lovce ga je

navdušil lovec Janko, s katerim sta spoznavala lovišče in divjad v njem. Janeza je narava tako prevzela, da je v LD Udenboršt vstopil 1. januarja 1985 kot pripravnik, kar je bil do maja 1987, ko je z odliko opravil lovski izpit.

Njegov odnos do narave in skrb za lovske objekte sta prepričala vodstvo lovske družine, da mu je leta 1996 zaupala vodenje revirja. Žrjajeni lovski objekti in naprave, zlasti njihovo vzdrževanje, so bili kmalu za zgled drugim revirjem. Janez je užival, ko je bilo po vsaki čistilni delovni akciji lovišče olajšano za tone odpadkov. S ponosom je v organih LD poročal o novozgrajenih ali obnovljenih lovskih napravah v svojem revirju. V koči na Dobravi, v katero je zelo rad zahajal, je našel svoj mir, pa tudi veselje ob praznovanju svojega ali rojstnega dneva drugih lovcev.

Rezultati njegovega dela so bili vidni, zato mu je leta 1996 Občini zbor LD Udenboršt za en mandat zaupal odgovorno dolžnost člana Nadzornega odbora naše lovske družine. Na naslednjem zboru leta 2000 je dobil še zahtevnejšo nalogo in postal tajnik lovske družine. Zahtevno in odgovorno nalogo tajnika je opravljal vse do leta 2012, torej celih dvanajst let.

Janeza se bomo spominjali kot odličnega in odgovornega nosilca vedno zahtevnejših tajniških opravil. Vrata njegovega doma so bila vedno na stežaj odprta. Razveselil se je vsakega obiska, čeprav smo ga pogosto nadlegovali, da nam je natisnil to ali ono gradivo, saj so pred desetletjem, predvsem starejši lovci, komaj poznali računalnike. Kljub vsemu tajniškemu delu je bil revirni vodja vse do leta 2009. Leta 2002 je opravil tudi izobraževanje za mentorja in bil mentor mladim lovcem, leta 2010 pa je opravil še tečaj za informatika.

Za prizadevno in predano sodelovanje s pobrateno LD Jelen – Čavljice z Reke je prejel plaketo LD Jelen – Čavljice, Lovska zveza Hrvaške pa mu je podelila lovsko odlikovanje III. stopnje. Za dolgoletno uspešno delo je prejel tudi družinsko priznanje – plaketo LD Udenboršt in plaketo ZLD Gorenjske, LZS pa mu je podelila znak za lovske zasluge in red III. stopnje.

Bolezen, s katero nas ni obremenjeval, mu je v zadnjem obdobju preprečila vsakodnevne sprehode z lovskim psom v lovišču. Na kranjskem pokopališču se je 21. novembra 2017 zbralo veliko prijateljev, sodelavcev, znancev in poleg domačih tudi več lovcev iz sosednjih lovskih dručin. Pospremili so ga tudi lovski prapori in rogisti. Zamolkli strelji so odmevali v okoliških gozdovih in zelene veji-

ce so mu v grobu postlale za večni počitek.

S spoštovanjem se bomo spominjali njegovih obiskov Dobrave in v mislih bo lovski tovariš Janez z nami tudi v prihodnje. Zahvaljujemo se mu za vse opravljeno delo in trud v korist lovske družine, divjadi in ohranjanja narave.

LD Udenboršt – V. T.

Člane LD Brezovica nas je zelo pretresla vest, da se je v četrtek, 18. januarja 2018, pri vzdrževalnih opravilih v lovišču tragično končalo življenje našega nadyse pri-

zadnega člana **Stanislava Čudna**.

Stane se je rodil septembra 1954 v Ljubljani, nato pa je več desetletij živel v svoji hiši v Notranjih Goricah. Po poklicu je bil slikopleskarski mojster, od leta 1980 pa tudi zavzet član LD Brezovica. Lovski izpit je opravil leta 1981 v Ljubljani, nato pa skoraj ni bilo dneva, ko ne bi pretežnega dela prostih ur namenil divjadi, lovu, opravljenim v lovišču in društvenim zadolžitvam. Lovišču LD Brezovica je bil zapisan s srcem in dušo vse do prerane smrti. Lovski tovariši smo se nanj lahko vedno zanesli in ga prosili za pomoč; nikoli nam je ni odklonil. Z velikim veseljem se je v lovstvu tudi neprestano izobraževal. Že leta 1984 je opravil lovskočuvajski tečaj in izpit ter nato kot pooblaščen lovski čuvaj to zadolžitev opravljal do svoje smrti. Član upravnega odbora LD Brezovica je bil od leta 1996 do 2004 in od leta 2006 do 2014. Bil je starešina lovske družine (1998–2000), prizadeven gospodar (2006–2014), obenem tudi rajonski vodja. Od leta 2006 je opravljal tudi naloge preglednika uplenjene divjadi (usposobljene osebe), bil je član družinske komisije za kategorizacijo in ocenjevanje trofeje (2014–2018). Leta 2015 je opravljal tudi funkcijo predsednika Komisije izvršnega odbora Območnega združenja upravljalcev lovišč Notranjske.

Marsikateremu mlademu lovcu v lovski družini je bil odličen lovski mentor, ki je novim lovcom poudarjal, da lovstvo terja tudi zavzeto delo v lovišču in ne zgolj lov. Stane se je dobro razumel s kmetovalci in se zavzemal za pošteno poravnano škodo od divjadi. Nepogrešljiv je bil pri negovanju lovskih šeg in običajev in bil vsako leto med glavnimi organizatorji vsakoletnih piknikov LD Brezovica s kmeti. Brez dvoma je bil med tistimi redkimi posamezniki, ki so največ delovnih ur

prispevali pri gradnji koč v Vokah in pri kasnejšem urejanju dokumentov za njeno legalizacijo. Da o času, ki ga je namenil zimskemu krmiljenju male divjadi in biotehniškim opravilom v lovišču, sploh ne govorimo. Za nesebično in zavzeto delo v lovstvu je prejel več priznanj in tudi odlikovanj LZS – znak za lovske zasluge in red za lovske zasluge III. stopnje.

Poleg lovstva je negoval tudi kulturno dejavnost. Bil je dolgoletni ljubiteljski igralec, zato smo to njegovo veliko sposobnost in radost lovci vedno s pridom izkoriščali ob naših slavnostnih in družabnih dogodkih. Kot član KUD Janez Jalen iz Notranjih Goric je bil več desetletij cenjen odrski igralec in marsikdaj tudi režiser, za kar je leta 2015, ob 40-letnici svojega kulturnega ustvarjanja in za nesebično mentorsko delo, ki ga je opravljal tudi na tem področju, prejel Linhartovo listino, ki jo podeljuje Javni sklad za kulturne dejavnosti najboljšim kulturnikom.

Našega Staneta bomo zelo pogrešali, saj si skoraj nismo predstavljali skupnih dogodkov in lovov brez njegove prisotnosti, navodil in nasvetov. Bil je umirjen in spoštovan lovski tovariš, vedno z obvezno zeleno lovsko čepico na glavi, ki je, razen na slavnostnih dogodkih, ni nikoli zamenjal z lovskim klobukom; primernejša se mu je zdela za vsakodnevno delo v lovišču in pri lovu. Njegovo odsotnost in praznino nam bo odslej s svojim delom in značajem zapolnil njegov sin Rožle, ki je podedoval Stanetovo ljubezen do divjadi in lova, saj je pod očetovim vodstvom že desetletje sodeloval pri društveni dejavnosti in delih v našem lovišču.

Staneta smo na njegovo zadnjo pot pospremili po lovskih običajih z velikim sprevedom. Zelene vejičice iz lovskega klobuka so prekrile njegov grob. Izjemno veliko lovcev in sorodnikov ga je pospremilo do njegovega groba na notranjgoriškem pokopališču, kar je le še dodatno potrdilo, koliko prijatelj je imel in kako zelo je bil cenjen med ljudmi.

Dragi Stane, hvala ti za vse, kar si storil za naše lovišče in divjad v njem. Želimo si, da bi ti boginja Diana tudi v večnih loviščih namenjala le najboljša stojišča!

LD Brezovica – B. L.

Iz lovskih vrst so za vedno odšli tudi:

Viktor Troha, LD Babno Polje,
* 25. 1. 1930, † 1. 2. 2017.

Petar Gavrič, LD Šentilj,
* 25. 4. 1922, † 30. 1. 2018.

Silvan Arčon, LD Fajti hrib,
* 26. 6. 1956, † 8. 2. 2018.

Janez Primc, LD Šmartno pri Litiji,
* 13. 4. 1956, † 15. 8. 2017.

Franc Gerjevič, LD Dobova,
* 6. 6. 1947, † 28. 1. 2018.

Vinko Petek, LD Bresnica, Podgorci,
* 3. 4. 1927, † 30. 1. 2018.

Avguštin Hribar, LD Krka,
* 26. 9. 1959, † 1. 12. 2017.

Stanislav Lešnik, LD Slovenska Bistrica,
* 23. 9. 1929, † 5. 3. 2018.

Andrej Bizjak, LD Tabor Sežana,
* 9. 10. 1926, † 26. 2. 2018.

Anton Žagar, LD Jože Lacko, Ptuj,
* 25. 12. 1931, † 29. 8. 2017.

Milan Ždrnja, LD Jezero Komen,
* 7. 8. 1924, † 23. 2. 2018.

Alojz Zega, LD Jezero Komen,
* 12. 2. 1933, † 1. 3. 2018.

Umrlim časten spomin!

38. Sežunov memorial na Hajdini (ŠPP ptičarjev)

V soboto, 7. 10. 2017, sta Društvo ljubiteljev ptičarjev (DLP) in Vzrejna komisija za ptičarje Kinološke zveze Slovenije (KZS) v sodelovanju z LD Boris Kidrič organizirala že 38. Memorial Bogdana Sežuna. Prireditev je sodila v raven mednarodne kinološke prireditve – CACIT. Za DLP je ta prireditev poleg vzrejnih pregledov najpomembnejši vsakoletni dogodek. V zadnjih letih se prireditve redno udeležuje tudi Sežunov vnuk, ki je zelo ponosen na svojega dedka, ki se je v zgodovino slovenske lovške kinologije in še posebno v zgodovino DLP zapisal z zlatimi črkami. Bil je kinolog, ki je bil pripravljen svoje bogato znanje prenašati na mlajše generacije vodnikov, predvsem vodnikov lovskih psov ptičarjev. Zaradi vseh omenjenih razlogov bi bilo prav, da bi tradicijo teh kinoloških prireditev nadaljevali tudi v prihodnje.

Doslej se je izkazalo, da se te prireditve udeležujejo vodniki, ki imajo pse z odličnim zasnovo, dobro izšolane in odlično vodene. Iz tega izhaja, da se prireditve lahko udeležijo vodniki, katerih psi so telesno ocenjeni z najmanj prav dobro oceno, so na spmla-

Foto: Dario Pirc

Poljsko delo, vlečko poljskega zajca in ubogljivost so sodniki pri psih ocenjevali v lovišču LD Boris Kidrič, ki je bila soorganizatorka prireditve.

danski preizkušnji (PZP) dosegli najmanj 75 točk brez sledi zajca in na jesenski (JZP) najmanj 165 točk.

Na tokratno preizkušnjo se je prijavilo osem vodnikov s psi in vsi so se je tudi udeležili. Poljsko delo, vlečko poljskega zajca in ubogljivost so sodniki pri psih ocenjevali v lovišču lovške družine gostiteljice, ki je bila soorganizatorka prireditve. Vodno delo pa je potekalo v lovišču LD Destrnik, za kar se jim organizatorji iskreno zahvaljujejo. Glede na številčnost naravne male divjadi, ki je bolj ali manj

Foto: Dario Pirc

Vodno delo je potekalo v lovišču LD Destrnik. Vsi nastopajoči, z eno izjemo, so upravičili pričakovanja glede zelenega dela na polju, v vodi in pri ubogljivosti.

povsod skromna, in v želji, da bi vsak nastopajoči vodnik s svojim psom prišel v stik z divjadjo, smo prireditev lahko izpeljali le ob pomoči divjadi, izpuščene iz umetne vzreje. Nekdo bo rekel, da to ni prav, pa vendar, v danih naravnih razmerah preprosto ni mogoče drugače, če želimo tudi v prihodnje organizirati podobne prireditve. Vsi nastopajoči, z eno izjemo, so upravičili pričakovanja glede zelenega dela na polju, v vodi in pri ubogljivosti. Ugotovitev potrjujejo tudi doseženi rezultati, saj je najmanjši seštevek znašal visokih 188 točk.

Doseženi rezultati psov na 38. Sežunovemu memorialu (ŠPP):

1. mesto: nemški kratkodlaki ptičar **Justus Von Neuarenberg**, 211 točk – CACIT, vodnika **Franca Turnška**, ki je prejel tudi prehodni pokal,

2. mesto: nemška kratkodlakarka ptičarka **Lili Od starog hrasta**, 209 t. – R-CACIT, vodnika **Elvira Veliča**, ki je dobila tudi pokal za najboljšo poljsko delo z voznikom, in

3. mesto: nemška kratkodlakarka ptičarka **Nubia Hudobreg**, 204 t., vodnika **Mateja Laha**, ki je prejela pokal za najboljšo vodno delo.

Velja tudi omeniti, da je delo na terenu ves dan potekalo brezhibno, za kar velja velika zasluga posameznim članom domače lovške družine, saj so bili v veliko pomoč sodnikom pri delu na terenu. Da smo na koncu operativnega dela na terenu v optimalnem času pridobili končne rezultate, je poskrbela naša specialistka za računalniško obdelavo podatkov **Tina Jež**. Sodniško delo so opravili: **Rudi Rakuša, Lidija Šmigoc, Vladimir Kobal, Vili Postružnik, Vlado Bogdanovič in Miroslav Bauman**. Želel bi se zahvaliti vsem, ki so kakorkoli pomagali pri izvedbi te prireditve (tudi tistim v kuhinji) in vse čestitke tudi nastopajočim. Srečno do naslednjega »Sežuna«!

Miroslav Bauman

Lokalno tekmovanje psov v vodnem delu v LD Gradac

Vse kinološke prireditve za leto 2017, ki smo jih lovsko-kinološka društva (LKD) morala prijaviti že leto prej, smo v LKD Bele krajine načrtovali prav v času trgatve v Beli krajini. »Raje načrtujemo prej, da nam trgatve ne bo zmešala širenje,« smo govorili, ko smo izbirali datume. Toda narava je kot vedno tudi tokrat naredila po svoje in zaradi prisilnega zorenja grozdja je »odvzela« organizatorju tekme lovskih psov v vodnem delu, ki je bila 3. septembra 2017 v lovišču LD Gradac, nekaj tekmovalcev in tudi gledalcev. Kljub vsemu se je tisti dan na Kučarju pri lovski koči LD Gradac zbralo kar veliko lovskih pripravnikov in njihovih mentorjev, a le pet vodnikov s psi in nekaj njihovih navijačev.

Tekmovanje je potekalo na zelo

lepem terenu ob reki Lahinji, ki s svojimi vijugami in poraslim obrežjem nudi zatočišče mnogim vodnim pticam, obgrizene vrbe pa pričajo, da se tudi bobri kar dobro počutijo. Prva disciplina je bila preverjanje odločljivosti psov, takoj za njo pa šarjenje brez race. V slednji med psi ni bilo posebnega odstopanja, saj so se izkazali za zelo izkušene, celo kratkodlaki istrijanec **Don Gradaški**, ki ga je vodil njegov vzreditelj **Marko Urigelj**, je v tej disciplini pokazal, da »ta bele« pse, kot so včasih pse te pasme imenovali naši predniki, velikokrat po krivici zapostavljamo. Pri šarjenju oziroma iskanju race v kritju pa je šlo tokrat zelo zares. Da bi lažje izpeljali prireditev, smo se odločili za dežurnega čolnarja na reki Lahinji. To nalogo je zelo resno prevzel **Zoran Čemas** in s svojim čolnom zavzel položaj. Prvi, ki je opozoril, da gradaške mlakarice niso kar tako, je bil nemški ptičar – žimavec **Ajax** vodnika **Milana Sopčiča**, ki je

Foto: Matja Brunskole

Kratkodlaki istrski gonič Don Gradaški vodnika Marka Uriglja, ki je izsledil raco v grmovju, je na koncu zbral 80 točk in se uvrstil v I. nagradni razred.

kljub trditvam dežurnega čolnarja, da se raca skriva v smeri toka reke in ne tam, kamor se je namenil

pes, suvereno, s polnimi zamahi šap vseeno plaval v nasprotno smer. Mnogim med nami, ki smo

vseeno verjeli psu, smo spoznali, da bi bilo tokratno tekmovanje zelo zanimivo. Po več kot sto metrih plavanja je pes naposled splezal na breg in s trdno stojo nakazal v travi skrito raco! Tudi naslednji tekmovalci so se lahko česa naučili.

Na prireditvi ni bilo psa, ki se mu raca ne bi potopila in ga poskušala zavesti. In Zoran na čolnu s svojimi glasnimi trditvami, kje je žival v resnici, kar ni in ni mogel uspeti. Ko se je izkazalo, da ima v resnici vedno prav le pes in ne on, je naposled utihnil. To je bila tudi za gledalce prava mala šola razumevanja, da je treba

najprej verjeti psu in da čoln (no, čolnar!) v nobenem primeru ne more nadomestiti lovskega psa. Posebno pa jo je zagodila raca vodnici **Maji Brunskole** in njeni terierki **Citi**. Psička je plavajoč sem in tja iskala izgubljeno račjo sled, gledalci pa smo lahko samo ugibali, da se je ptica verjetno potopila in skrila v bobrišču na nasprotnem bregu. Dežurni čolnar je bil tokrat modro tiho in nam dopuščal, da smo si mislili, kar si pač smo. Naenkrat pa se je Cita odločila potopiti in zaplavati v notranjost podvodne votline, zgrajene iz vejevja in blata. V trenutku, ko je psica izginila pod

vodo, je moški del gledalcev onemel in slišati je bilo le vzklík njene vodnice: »*Joj, utopila se bo!*« A že po nekaj sekundah je voda ponovno vzvalovila in iz luknje se je prikazala Cita z raco v gobcu in z njo ponosno priplavala do brega ter jo oddala vodnici. O tem, da bi bila lahko prinesena raca še živa, ni nihče niti pomislil. Pa je bila! Da, to so bile prave učne ure o lepota lov s psi ob vodi!

Po opravljenih vseh predpisanih disciplinah je sodnik Svetec seštel rezultate tekmujočih psov in razvrstil tekmujoče pare po doseženih uspehih:

1. mesto: nemški ptičar – ži-

mavec **Ajax** vodnika **Milana Sopčiča** (83 točk, I. n. r.);

2. mesto: nemška žimavka **Cita Ljutomerska** vodnika **Ratka Biličiča** (81 točk, I. n. r.) in

3. mesto: kratkodlaki istrski gonič **Don Gradaški** vodnika **Marka Uriglja** (80 točk, I. n. r.).

Na koncu tekmovanja smo si bili enotnega mnenja, da si tovrstnih tekmovanj še želimo tudi v prihodnje in upamo, da bo naslednje leto prijavljenih več psov! V imenu tekmovalcev in UO LKD Bele krajine se zahvaljujem vodstvu LD Gradac za pomoč pri izvedbi zanimivega tekmovanja.

Tomaž Burazer

Pippa Mattinson: Uspešen odpoklic - učenje zanesljivih odzivov za mladiče in odrasle pse (Založba Narava, d. o. o., Kranj, 2017)

Tudi med lovci je vedno veliko novih lastnikov psov, ki brez strokovne pomoči inštruktorjev in večjih kinologov težko obvladujejo predvsem svoje mlade pse. Iz lastnih izkušenj vem, da ima večina novih vodnikov predvsem eno preprosto, a res veliko težavo – kako naj jih na poziv, ko so jih enkrat izpustili, spet uspešno pokličejo nazaj k sebi. Preprosto: ne morejo jih odpoklicati, pes ne uboga, saj ve, da bo kmalu spet pripet na povodec. Ker je dober (uspešen) odpoklic psa v zdajšnjem času in tolikšnih nenadnih okoliščinah, kar še posebno velja za dogajanje na lovu, nujnost in najpomembnejši za lovske in službene ali zgolj družne pse, je to za psa vseživljenjsko pomembna »vaja«, ki se je je treba lotiti resno, strokovno in premišljeno. Le tako bomo psa to nujnost lahko res pravilno in uspešno naučili.

In prav o tem v svoji knjigi *Uspešen odpoklic* (v izvirniku *Total Recall*) poučuje in razlaga Angležinja **Pippa Mattinson**, diplomirana biologinja – zoologinja, ki se ukvarja s specialno vedo behavioristiko ali etologijo (vedenjem) psov in je ustanoviteljica britanskega državnega programa šolanja lovske psov, ki poteka po več stopnjah. Obenem je avtorica direktorica dobrodelne organizacije *The Gundog Trust* (Skrb za lovske pse). Mattinsonova pse šola že več kot tri desetletja in je avtorica več poljudnih knjig o šolanju

psov (po stopnjah), ki so izšle pri britanski organizaciji *Gundog Club* (Klub za lovske pse). Je tudi vneta blogerka, ki s svojimi članki, nasveti in knjigami z veseljem pomaga ljudem vzpostavljati trdne vezi s psi. Knjigo je iz izvirnika v slovenščino prevedla slovenska kinologinja **Karmen Zahariša**, ki tudi sama že vrsto let uči skladno z načeli, o katerih piše avtorica. Njen prevod, ki zaradi strokovnih etoloških izrazov nikakor ni bil preprosta naloga, je treba pohvaliti, saj se je zelo potrudila, da je

Knjiga avtorice Pippa Mattinson *Uspešen odpoklic* – učenje zanesljivih odzivov za mladiče in odrasle pse obsega 256 strani manjšega formata (157 x 157 mm) mehke vezave z zavihki. Knjiga je v nakladi 700 izvodov izšla pri Založbi Narava, d. o. o., Kranj.

opis razumljiv. Delo obsega 256 strani manjšega formata (157 x 157 mm) mehke vezave z zavihki. Knjiga je v nakladi 700 izvodov izšla pri **Založbi Narava, d. o. o., Kranj**.

Pravzaprav Mattinsonova prek omenjenega dela predstavlja so-

dobno in učinkovito, do psov in skrbnikov prijazno *metodo učenja psov z nagrajevanjem* (ne s prisilo, kar je veljalo še pred nekaj desetletji in po kateri sem ob pomoči takratnih inštruktorjev svoje ptičarje šolal tudi sam). Avtorica odstira bralcu predvsem pravilen pogled v pasje »razmišljanje« in natančno razloži, zakaj se psi vedejo tako, kot se. Podrobno opisuje postopke, ki skrbnike psov – korak za korakom – naposled pripeljejo do učinkovitega in vedno uspešnega *odpoklica psov* v različnih situacijah, okoljih in ob različnih motnjah. Vsebinsko poudarja to, česar si marsikdo ne želi priznati – da za neubogljivost psa nista krivi njegova nagajivost in ključovalnost, ampak le naše neučinkovito in nezadostno učenje. Toda prav pri *odpoklicu psa*, eni najosnovnejših in zagotovo najpomembnejših vaj za uspešno sobivanje človeka in psa, se vodnikom po navadi najprej »zalomi«, tako da pes nikoli tega ne obvlada tako, kot bi moral in kot bi si želeli, da bi nam bil vedno v veselje in pomoč.

Knjiga *Uspešen odpoklic* je je pravzaprav veliko več kot le knjiga o sistematiki učenja te pomembne vaje. Je obenem posebej v uvodnem prvem delu (osem poglavij) tudi izčrpen priročnik o značilnem vedenju psov in vodnik za šolanje, ki bo prišel prav vsem lastnikom psov in kinologom, ki vadijo s psi za različne kinološke discipline ali posebne naloge. Knjiga je namenjena učenju psov vseh vrst in starosti – mlajših in starejših mladičev na podlagi motivacije in nagrajevanja, odraslih psov, pri katerih lahko odpoklic vselej še izboljšamo, pa tudi tistih psov, ki so že navajeni, da nam uhajajo, ali tistih, ki se na prostem izmikajo našemu ponovnemu oprčenju na povodec. Vsekakor je

primerna tudi za učenje tistih »že pokvarjenih« psov, za katere smo menili, da je zanje to že prepozno. In ker je takih psov tudi veliko, je pohvalno, da je avtorica del vsebine namenila tudi vodnikom takih psov.

Avtorica postopoma in v pravilnem zaporedju vodi bralce/vodnike psov skozi program učenja, ki temelji na učinkovitih in pozitivnih tehnikah učenja po omenjeni najšodobnejši metodi motivacije in nagrajevanja. Sestavni deli posameznih vaj so opisani zelo podrobno, koristen pa je tudi tisti del vsebine, ki je namenjen reševanju težav. S pomočjo tega priročnika lahko odkrijemo, zakaj smo v preteklosti zašli v težave, in se naučimo, kako se izogniti ponavljanju enakih napak. Predstavljenih je tudi nekaj aktivnosti, s katerimi bomo lahko še bolj utrdili odnos s psom in tako pospešili učenje, hkrati pa psu in sebi popestrili skupno življenje. Predvsem je največja vrednost vsebine omenjene knjige, če bomo upoštevali avtoričina navodila, da se bo lahko marsikdo tudi sam učinkovito naučil uporabljati sodobno metodo *učenja psov z nagrajevanjem*.

Prav pri odpoklicu psa (lovci si pri tem pomagamo s piščalko), ki je ena prvih in najpomembnejših vaj za uspešno sobivanje človeka in psa, se lastnikom psov po navadi zalomi, da pes nikoli ne obvlada te vaje tako, kot bi jo moral in kot bi si želeli. Tega bo lahko s pomočjo te knjige zdaj konec, saj si vodniki v njej lahko preberejo zelo natančno in obsežno navodilo za učenje te vaje. Predvsem je potrebno njeno utrjevanje. Seznanimo se lahko s podrobnimi navodili za postopno stopnjevanje težavnosti vaje, prehodom na neenakomerno nagrajevanje, ukinjanje dolgega povodca ipd. Pa še obilo koristnih

napotkov za reševanje morebitnih drugih težav bomo deležni.

Knjiga vsebuje tri pomembne sestavne dele: *priprave, učenje odpoklica in reševanje težav*. V prvem delu avtorica bralcu najprej ponudi vpogled v pasje razmišljanje in natančno razloži, zakaj se psi vedejo tako, kot se, zelo poljudno in razumljivo pa pojasni tudi najpomembnejša načela in zakonitosti učenja ter nas hkrati opozori na pasti, ki ovirajo učenje. Drugi del bralca neposredno

V knjigi lahko tudi odkrijemo, zakaj smo morda v preteklosti zašli v težave, in se naučimo, kako se izogniti ponavljanju enakih napak. Predstavljenih je tudi nekaj aktivnosti, s katerimi bomo utrdili naš odnos s psom in tako pospešili učenje, hkrati pa psu in sebi popestrili in olajšali skupno življenje. Predvsem pa se zdi, da je dodana vrednost vsebine knjige, če bomo upoštevali avtoričina navodila, ob njeni razlagi spoznali, da je

Foto: Michael Migos

Odpoklic je za lovskega psa vseživljenjsko pomembna »vaja«, ki se je je treba lotiti resno, strokovno in premišljeno.

(če imamo ob sebi psa) postopoma vodi skozi program učenja odpoklica. Vaje, ki si sledijo v programu, so opisane zelo podrobno in razumljivo. Avtorica poseben poudarek namenja posploševanju oziroma utrjevanju odpoklica. Pojasni tudi, kaj je *utrjevanje* in kako zelo pomemben del vsakega učenja je ta sestavina učenja ter natančno opiše vaje, s katerimi že naučeno še utrjujemo v različnih okoljih in ob različnih motnjah. V tretjem delu bralci zvedo podrobne napotke, kako naj ravna s psi, ki z odpoklicem že imajo manjše ali večje težave.

lažje uporabljati najsodobnejšo in prijazno metodo učenja psov – z nagrajevanjem –, s katero je mogoče priti do želenega cilja prej kot s kaznijo.

Po opazovanju psov in njihovih vodnikov na lovih sem prepričan, da bo vsebina, ki jo obravnava priročnik, več kot dobrodošla in potrebna tudi marsikateremu našemu starejšemu inštruktorju in rutiniranemu vodniku lovskih psov, saj jim bo priročnik pomagal uspešnejše odpravljati napake in nedoslednosti, ki so se razvile s časom.

Boris Leskovic

Predvidena legla lovskih psov

Resasti jazbečar (SLRJr):

O: tuj plemenjak, m: 5/II, 14. 4. 2018, Robert Cinauer in Martina Krančan, Kočno pri Polskavi 25, 2314 Kočno pri Polskavi.

Brak-jazbečar (SLRBj):

O: 5/I, m: 5/I, 10. 4. 2018, Igor Humar, Pod gradom 7, 5220 Tolmin.

Hanovrski barvar (SLRHb):

O: 5/I, m: 4/I, 5. 4. 2018, Jože Zajec, Polšina 4, 1222 Trojane.

Brandl brak (SLRBrb):

O: 5/I, m: 5/I, 14. 3. 2018, Damjan Purg, Breg 35, 2322 Majšperk.
O: 4/II, m: 5/II, 15. 3. 2018, Danilo Hliš, Stanošina 29 a, 2286 Podlehnik.
O: 5/I, m: 4/I, 3. 4. 2018, Danijel Bradelj, Zarečje 30, 6250 Ilirska Bistrica.

Kratkodlaki istrski gonič (SLRGir):

O: 5/I, m: 5/I, 2. 2. 2018, Jože Grobelnik, Sele 60, 2380 Slovenj Gradec.
O: 5/I, m: 5/II, 6. 4. 2018, Alojz Šimenc, Rečica ob Savinji 93, 3332 Rečica ob Savinji.
O: 5/I, m: 5/II, 7. 4. 2018, Gregor Zupančič, Malo Globoko 12, 1303 Zagradec.

Nemški gonič (SLRNg):

O: 4/I, m: 5/I, 4. 3. 2018, Branko Sluga, Škoflje 36, 6217 Vremski Britof.

Planinski gonič (SLRGpl):

O: tuj plemenjak, m: 5/II, 15. 4. 2018, Robert Skok, Planina 3, 1336 Kostel.

Vajmarčan (SLRWpk):

O: 4/JZP, m: 5/SPP, 22. 3. 2018, Nina Kotnik Travnik, Na jasi 6, 1241 Kamnik.

Nemški žimavec (SLRNž):

O: tuj plemenjak, m: 5/SPP, 20. 1. 2018, Viktor Čuden, Podpeška c. 277, 1357 Notranje Gorice.
O: 5/VUP, m: 4/JZP, 1. 3. 2018, Tonček Čokelc, Škofija 2 B, 3253 Pristava pri Mestinju.
O: 5/VUP, m: 4/JZP, 18. 3. 2018, Bojan Valenčič, Navratilova pot 2, 8330 Metlika.

Angleški seter (SLRAS):

O: tuj plemenjak, m: 5/PPA, 5. 4. 2018, Marjetka Schneider - Malovrh, Letuš 6 b, 3327 Šmartno ob Paki.

Irski seter (SLRIS):

O: tuj plemenjak, m: 5/PNZ, 28. 1. 2018, Špela Likosar Sušnik, Visoko 45 b, 4212 Visoko pri Kranju.
O: 5/PPA, m: 5/PPA, 8. 2. 2018, Novak in Cerar, Lovska ulica 10, 1000 Ljubljana.

Labradorc (SLRLR):

O: tuj plemenjak, m: 5/PNZ, 28. 2. 2018, Robert Magajna, V Radno 2, 1351 Brezovica pri Ljubljani.

Nemški prepeličar (SLRPr):

O: 5/I, m: 5/I, 11. 3. 2018, Iztok Pušavec, Tenetiše 16, 4204 Golnik.
O: 5/I, m: 4/II, 15. 3. 2018, Miroslav Zobarič, Jesenice 25, 8261 Jesenice na Dolenjskem.
O: 5/I, m: 5/I, 16. 3. 2018, Vinko Otorepec, Vrbje 10, 3310 Zalec.

Angleški kokeršpanjel (SLRKš):

O: 5/I, m: 5/I, 20. 2. 2018, Milan in Tatjana Kranjc, Zrkovska c. 174 a, 2000 Maribor.

Kinološka zveza Slovenije

Mali oglasi

Orožje in lovška optika

Prodaj nov **IR-laser** z montažo za nočno optiko. Neviden za divjad in z dometom 400 metrov. Tel.: 041/406-471.

Prodaj **vzvodno repetirko** (lever action) Winchester, kal. .30/.30, z optično piko, **repetirno risanico** Mauser, kal. 8 x 57 IS, s str. daljnogledom in menjalno optično piko (zasučna montaža), švicarsko **pre-movlečno repetirno puško** Schmidt-Rubin, kal. 7,5 x 55 Swiss, s str. daljnogledom Swarovski 6 x 42 in **polavtomatsko MK-puško** Winchester kal. .22 LR. Tel.: 041/394-523.

Prodaj dobro ohranjeno **kom-binirko** Gebruder Merkel Suhl, kal. 12/7 x 57 R, z menjalnimi cevmi 12-12. Tel.: 041/743-606.

Prodaj nov **dvogled** Zeiss Victory SF 8 x 42. Prodajam ga, ker ga ne uporabljam. Cena: 1.500 €. Tel.: 031/800-905.

Prodaj **tricevko** Merkel Suhl, 12-12/7 x 65 R. Puška ima supergrep cevi 65 cm, pozlačene sprožilce in orehovo izrezljano kopito. Na Suhlovi montaži je montiran str. daljnogled, 6 x 42, Swarovski. Tel.: 041/606-016.

Prodaj **šibrenico** CZ-USA Ringneck kop. 12/12. Ima pet menjalnih zadrh (»čokov«), en sprožilec in orehovo kopito. Na puški je montirana rdeča pika Norconija. Tel.: 041/606-016.

Prodaj **repetirno risanico** CZ, kal. .222 Rem., in **šibrenico** CZ, kal. 16-16. Tel.: 068/186-596 ali 02/671-92-52.

Prodaj dobro ohranjeno repetirno **risanico** CZ, kal. .223 Rem. Tel.: 031/812-460.

Prodaj zelo lepo ohranjene **lovske puške**: češko kombinirko (znamka 586-15, model 3 cpl, kal. 16/7 x 65 R, s menjalnimi cevmi 16/16, in str. daljnogledom Carl Zeiss; repetirno risanico CZ, model 70, kal. 8 x 57 IS, s str. daljnogledom Swarovski – Habicht, nova 6 x 42; **MK-puško** (Toz 8-01, s str. daljnogledom BSA Deerhunter). Tel.: 031/626-219 (Rudi).

Prodaj dobro ohranjeno Suhlovo **tricevko**, kal. 16-16/7 x 57 R, s str. daljnogledom Nickel 6 x 42 (Suhlova montaža). Cena je 1.350 €. Tel.: 040/983-919.

Prodaj MK-puško Brno 2. Tel.: 031/874-722.

Prodaj več kosov orožja: tricevko Merkel Suhl, 12-12/7 x 65 R, s str. daljnogledom Swarovski 6 x 42; **repetirno risanico** Gorenje, kal. .30-06 Spr., s str. daljnogledom Bushnell Elite 4200, 2,5-10 x 50; **repetirno risanico** Sabatti 6 PPC, s str. daljnogledom Redfield 6 x 40; **repetirno risanico** Winchester, kal. .30-30 Win., mod.1894. Tel.: 041/257-539.

Prodaj kombinirko Sabatti, 12/30-06 Spr, s str. daljnogledom ali brez. Tel.: 041/628-466.

Prodaj repetirno risanico, izdelek Puškarne Kranj, kal. 7 x 64, s str. daljnogledom Zeiss 6 x 42. Tel.: 051/626-361.

Prodaj kratko repetirko (»štuc«), kal. 9,3 x 62, s polnim olesjem. Puška je izdelek Puškarstva Meglič. Opremljena je s str. daljnogledom Kahles, 6 x 42, in merki za hitro streljanje. Priložim 70 nabojev. Cena: 1.350 €. Tel.: 040/796-713.

Prodaj šibrenico Montecarlo, kal. 16-16; bok **šibrenico**, mod. ZH 501/6, kal.12/12, s enojnim sprožilcem, in **dvogled** Optolith, 10 x 40. Tel.: 040/462-569.

Prodaj tricevko Suhl, 12-12/7 x 57 R, s str. daljnogledom Swarovski, 4 x 32 (Suhlova montaža), in bok **šibrenico** Suhl 12/12, s gravuro in ejektorji. Tel.: 041/791-982.

Prodaj repetirno risanico Crvena Zastava, kal. .30-06 Spr., s str. daljnogledom Kahles 4 x 32; **šibrenico** Baikal, kal. 16/16; **80 nabojev** .30-06 Spr, Remington Accelerator, 55 gr. Tel.: 031/331-253.

Prodaj strelni daljnogled Zeiss Victory Variopoint 1,5-6 x 42, z neskončno variabilno osvetlitvijo piko. Tel.: 040/634-283.

Lovski psi

Prodaj angleškega špringer španjela Najka. Je rjavobelega barve, star tri mesece in pol, z vsemi ustreznimi cepljenji in dokumenti. Tel.: 041/618-053.

V psarni Barjanska se nam je 21. 1. 2018 skotilo 14 mladičkov nemških žimavcev, so rjavo seraste in črno seraste barve. Mladiči so potomci staršev vrhunskih nemških delovnih linij. Mati: Eni Barjanska, PZP 55 točk, JZP 194 točk, ŠPP 209 l. b. n. r., telesna ocena odlično/odlično, J. Ch. SLO, SLOCh., zdravstveni testi: HD-A, DNA-profil. Oče: Altmärkers Franko II, VJP 77 Pkt., Hegewald 210 Pkt., VGP II/328TF, Btr., telesna ocena 10/11. Zdravstveni testi: HD-A, ED-O, OCD-frei, vWDTyp2-frei, DNA-profil. Starše odlikuje umirjen značaj, popolna koncentracija pri delu in vsestranska uporaba pri lovu. Tel.: 041/717-464 (Viktor Čuden).

Prodaj mladiče brak-jazbečarje jelenje rdeče barve, položene 11. 2. 2018. Tel.: 041/574-703 (Anton Kraševac, Ponikva).

Prodaj mlade posavske goniče. Mati: Olka »Iz Gorenje vasi«, 5/1 - SLO CH; oče: Dino, 5/1. Tel.: 031/614-822 (psarna »Iz Gorenje vasi«).

Prodaj nemška lovska terierja, stara 8 in 9 mesecev. Tel.: 031/874-722.

Prodaj mladiče brak-jazbečarje jelene rdeče barve,

potomce odličnih staršev. Tel.: 041/493-875.

Prodaj nemške lovske terierje (leglo 12. 1. 2018) odličnih staršev; oče: 5/1, mati: 5/1 – prva-kinja mladih, CAC Koroške 2014. Telefon: 041/473-561.

Prodaj nemške ptičarje – žimavce, črno-seraste, položene 24. 2. 2018, odličnih delovnih staršev. Tel.: 031/508-932.

Drugo

Broške, gumbi, prstani iz jelenjega rogova – izdelki umetnostne obrti. Franc Barbič, Verje 53, Medvode. Tel.: (01) 362-12-30; 031/770-675.

Izdelam vam krmilnice in valilnice za ptice duplarice (več vrst), **pasti za lov polhov** (več vrst), **netopirnice**. Tel.: 041/255-878 ali (01) 895-15-96.

Kupim ali zamenjam lovsko literaturo od leta 1910 do 1946 in vse lovske knjige, ki so izšle do tega leta. Tel.: 051/611-377.

Prodaj odrasle fazanke za izpust v lovišče. Tel.: 041/717-464.

Nudim kakovostno čiščenje orožja na terenu s preverjenimi sredstvi in po sprejemljivi ceni. Delujem na območju celotne države. Tel.: 040/642-097.

Prodaj jelena damjaka, stara 7 let. Tel.: 068/186-596 ali 02/671-92-52.

Prodaj lovski krog, št. 52, malo nošen. Tel.: 041/628-248 (Emil).

APRIL

Datum	Luna		Sonce		zora/mrak (navt.)	
	vzide	zaide	vzide	zaide	začet.	konec
1. Ne	20:38	7:30	6:42	19:30	5:36	20:37
2. Po	21:44	7:58	6:41	19:31	5:34	20:38
3. To	22:49	8:28	6:39	19:33	5:32	20:40
4. Sr	23:51	9:00	6:37	19:34	5:30	20:41
5. Če	-----	9:35	6:35	19:35	5:27	20:43
6. Pe	0:50	10:16	6:33	19:37	5:25	20:44
7. So	1:43	11:00	6:31	19:38	5:23	20:46
8. Ne	2:33	11:50	6:29	19:39	5:21	20:48 ☾
9. Po	3:15	12:44	6:27	19:41	5:19	20:49
10. To	3:54	13:41	6:25	19:42	5:17	20:51
11. Sr	4:28	14:42	6:24	19:43	5:15	20:52
12. Če	4:59	15:45	6:22	19:45	5:13	20:54
13. Pe	5:27	16:50	6:20	19:46	5:11	20:55
14. So	5:54	17:57	6:18	19:47	5:09	20:57
15. Ne	6:22	19:06	6:16	19:49	5:07	20:58
16. Po	6:50	20:17	6:14	19:50	5:05	21:00 ☽
17. To	7:20	21:29	6:13	19:51	5:03	21:01
18. Sr	7:56	22:42	6:11	19:53	5:01	21:03
19. Če	8:36	23:52	6:09	19:54	4:59	21:05
20. Pe	9:24	-----	6:07	19:55	4:57	21:06
21. So	10:20	0:57	6:06	19:57	4:55	21:08
22. Ne	11:22	1:55	6:04	19:58	4:53	21:09 ☾
23. Po	12:31	2:45	6:02	19:59	4:51	21:11
24. To	13:41	3:27	6:00	20:01	4:49	21:13
25. Sr	14:53	4:03	5:59	20:02	4:47	21:14
26. Če	16:03	4:35	5:57	20:03	4:45	21:16
27. Pe	17:13	5:04	5:55	20:05	4:43	21:18
28. So	18:22	5:31	5:54	20:06	4:41	21:19
29. Ne	19:28	5:59	5:52	20:07	4:39	21:21
30. Po	20:35	6:27	5:51	20:09	4:37	21:23 ☽

Prodaj odrasle fazanke za izpust v lovišče. Tel.: 041/717-464.

Kupim roževino jelenjadi. Tel.: 031/435-932.

Prodaj lovski krog, št. 60, in nov **lovski dežni plašč**, št. 60. Tel.: 031/626-219 (Rudi).

Prodaj lovski krog, št. 52. Tel.: 040/462-569.

Lovska zveza Slovenije

objavlja prosto delovno mesto
poslovnega sekretarja/sekretarke
s polnim delovnim časom

Pogoji:

- višja strokovna izobrazba administrativne, ekonomske, pravne ali upravne smeri
- delovne izkušnje: dve leti pri opravih poslovnega sekretarja ali podobnih opravilih
- aktivno znanje enega tujega jezika (angleščina, nemščina, italijanščina, francoščina)
- poznavanje uporabniških programov v okolju Windows
- vozniški izpit kategorije B
- poskusna doba 3 mesece

Kandidate, ki izpolnjujejo razpisne pogoje, pozivamo, da oddajo svojo pisno ponudbo (skupaj z življenjepisom, kontaktnim telefonom in elektronskim naslovom) do 10. aprila 2018 na naslov:
Lovska zveza Slovenije, Župančičeva 9, 1000 Ljubljana.
Prednost pri izbiri bodo imeli kandidati s pravno izobrazbo in opravljenim lovskim izpitom.

Lovska farma DAMERON Namibija

Organiziram najcenejši lov v Namibiji v mojem spremstvu na lovski farmi **Dameron**. Pet dni lova, odstrel štirih glav afriške divjadi (kudu, oriks, svinja bradavičarka, stenbok) in neomejen odstrel pavijanov in šakalov za samo 2.530,00 evrov. Odstrel druge divjadi je mogoč po ceniku. Odhod skupine v mojem spremstvu bo v juniju in oktobru oziroma novembu. Informacije po tel.: 031/636 191.
Roman Setnikar

Lovska zveza Slovenije

objavlja naslednje prodajne artikle:

• majica (velikosti: otroška 140 (9–11 let); za odrasle: S, M, L, XL, XXL) Kakovostna majica blagovne znamke Fruit of the Loom Premium iz 100 % bombaža z ovratnikom, tremi gumbi in dodanim rezervnim gumbom ima izvezen logotip SLD.

otroška: 12,20 €
za odrasle: 15,25 €

• jakna (velikosti: S, M, L, XL, XXL) Lahka, zračna in zelo udobna jakna blagovne znamke Hart s posebno Windtech membrano, ki varuje pred vetrom. Primerna je za različne aktivnosti, vremenske razmere in temperature. Izvezen ima logotip 110 Lovska zveza Slovenije.

65,01 €
3,6 €

• značka 110 let Jubilejna značka, ki je izšla ob 110-letnici Lovske zveze Slovenije, upodablja Zlatoroga, posrebrene gamsa s pozlačenimi rogljema. Na zadnji strani je napis 110 let (1907–2017). Značka je visoka 28 mm, pripne se jo z žebeljčkom (pin). Pakirana je v lično prozorno plastično embalažo in pritrjena na zeleno podlago.

4,88 €

• značka 100 let Jubilejna značka, ki je izšla ob 100-letnici Lovske zveze Slovenije, upodablja Zlatoroga in ima napis SLD 100. Na zadnji strani sta izpisani letnici 1907–2007. Značka je visoka 3 cm, pripne se jo z žebeljčkom (pin). Pakirana je v lično prozorno plastično embalažo in pritrjena na zeleno podlago.

Artikle lahko naročite na e-naslovu: lzs@lovska-zveza.si.
Opomba: Navedene cene vključujejo DDV.

LOVSKA DRUŽINA ŠENTJUR
Na Tičnico 17
SLO-3230 Šentjur

PRIREJA TEKMOVANJE V STRELJANJU S KROGLO

LD Šentjur pri Celju prireja v **nedeljo, 22. 4. 2018, ob 9. uri** meddružinsko strelsko tekmo s kroglo velikega kalibra na strelišču v **Vezovju** (približno 3 km iz Šentjurja ob glavni cesti Šentjur–Planina pri Sevnici).

Pogoji

- Tekmovali bodo tričlanske ekipe in posamezniki.
- Streljali bodo na razdaljo 100 metrov s tremi strelji.
- Položaj bo z naslonom iz lovske preže.
- Rezultat iz ekipnega dela bo štel tudi kot rezultat za posameznika.
- Prijave bodo mogoče samo do 13. ure.
- Pristopnina znaša 30 € za ekipo in 10 € za posameznika.

Nagrade

- Najboljše tri ekipe bodo prejele pokale.
- Prvi trije najboljši posamezniki bodo prejeli medalje in do desetega mesta praktične nagrade.
- **1. mesto:**
odstrel starejšega srnjaka z mesom v sezoni 2018.
- **2. in 3. mesto:**
odstrel mladiča srnjadi in meso.

Kontaktna oseba: Robert Kumin (051/615-092).

Lovski daljnogled Sanju 8x42 WP/R ali 10x42 WP/R

Povsem vodotesen
Dobra vidljivost v mraku
Polnjen z nitrogenom
Gumirano ohišje
10-letno jamstvo
Ugodna cena: 210,00 €

INFORMACIJE IN NAROČILA: Beluga, d.o.o., Ljubljana; www.beluga.si
Tel.: 01/25 10 880 ali 041/72 60 11

TEHNOOPTIKA

SMOLNIKAR d.o.o.

Brnčičeva ulica 13,
1231 Ljubljana-Crnuče
tel./fax: 01/426 32 72
e-mail: tehnootika@siol.net
www.tehnootika-smolnikar.si

NIKON Prostaff5
8x42

Akcijska cena:
199,00 €

Servis dvogledov
in strelnih
daljnogledov!

NIKON Prostaff
3-9x40 NP

Akcijska cena:
190,00 €

Cene veljajo do
razprodaje zaloge

Do -30°C
Narejeno v EU

Termo čevlji

Trpežni, izredno topli in lahki ter povsem nepremočljivi čevlji so udobni in nudijo dober oprijem na različnih podlagah. Združujejo prednost klasičnega gojzarja in škornja. Tako toplih in lahkih čevljev verjetno še niste imeli.

Velikosti od 39 do 47.
Cena: 63,50€

INFORMACIJE IN NAROČILA
BELUGA, d.o.o., LJUBLJANA; Tel.: 01/25 10 880 ali 041/726 011

DOG

ELEKTRONSKE
ovratnice za učenje psa
ovratnice proti lajanju
nevidne ograje

PROFESIONALNA KVALITETA
DOSTOPNE CENE
EVROPSKI IZDELEK
3 LETA GARANCIJE

M-NET, d.o.o., TEL.: 040 760 760

akcija
-20%

www.dogtrace.si
e-mail: info@dogtrace.si

ČEVLJI DIEMME WINCHESTER
- VISOKI
189,90 €

ŠKORNJI NEOPREN PARFORCE
88,00 €

MedoSport

100% NABUK USNJE
100% VODOODPORNOST
MEMBRANA Z VODNIM STOLPCEM
PODPLOT: VIBRAM - GUMA
OPTIMALNO DIHANJE
IZJEMNA VZDRŽLJIVOST

LAHKE IN UDOBNE IN TOPLE
PODLOGA IZ NEOPRENA
IZDELANE V EU

www.medo-sport.si

MEDOSPORT GROSUPJE, Cesta Toneta Kralja 2, 1290
GROSUPJE, tel.: 01/787 37 00, fax: 01/787 37 02
e-mail: medosport@biros.si

MEDOSPORT ČRNOMELJ, Ulica na Utrdbah 24, 8340
ČRNOMELJ, tel.: 07/306 24 70 e-mail: medosport@biros.si

Pinewood

Hlače Pinewood® Finnveden Tighter
59,00 €

Puli iz flisa
Pinewood® Tiveden
25,00 €

Največja ponudba oblačil in obutve
švedske znamke Pinewood®!

www.avantura.info

Avantura Trade d.o.o., Notranjska 4, 6230 Postojna | 05 726 40 70 | info@avantura.info

PRODAJNI PROGRAM:

- vse za lov z lokom
- vse za tarčno streljanje
- lovske preže
- lovska oblačila
- 3D makete živali
- daljnogledi, daljinomeri
- nočna optika

LOKOSTRELSKA TRGOVINA RAVNJAK

Dunajska cesta 61, 1000 Ljubljana

e-mail: trgovina.ravnjak@amis.net

tel/fax: +386 1 620 08 57, gsm: +386 40 121 306

Obutev HÄRKILA TRAPPER MASTER GTX® 6"

CENA 249 EUR

barve: dark brown/olive in optifade camo

velikost: 38 - 48

teža čevlja: 571 gr

NOVO
V
SLOVENIJI

HÄRKILA

Seeland

www.lokostrelska-trgovina.si

pon-pet: od 10:00-13:00 in od 14:00-18:00

FOX BULLETS
Ammunition

www.foxbullets.eu
info@foxbullets.eu
t: 040 204 230

RAZMIŠLJATE O MENJAVI STRELIVA?

Izberite lovsko strelivo s krogami
Fox Classic hunter.

Na zalogi po vsej Sloveniji.

Objavi svojo trofejo na [facebook.com/FoxBulletsEurope](https://www.facebook.com/FoxBulletsEurope)

STRELNI DALJNOGLEDI BSA

BSA 1,5 - 6 X 42 IR

195,00 €

BSA 2,5 - 10 X 50 IR

225,00 €

BSA 3 - 12 X 56 IR

243,00 €

BSA 1 - 4 X 24 IR

širokokoten

174,00 €

Dobra vidljivost v mraku, na odsun stabilen nemški 4 A-križ z nastavljivo osvetlitvijo pike, široko vidno polje, vodotesen, polnjen z dušikom, premer cevi 30 mm, izredno ugodna cena so osnovne značilnosti teh na ameriškem trgu zelo popularnih strelnih daljnogledov.

Informacije in naročila: BELUGA, d.o.o., tel. 01 25 10 880
ali 041 72 60 11, info@beluga.si, www.beluga.si

58,50 €

Velikosti od 41 do 48

INFORMACIJE IN NAROČILA:
info@beluga.si, www.beluga.si

TERMO ŠKORNJI

Izredno topli, lahki in povsem nepremočljivi škornji, ki segajo do kolena. Podplat je čvrst, preprečuje zdrse in nudi dober oprijem na spolzkih tleh, pa tudi na gladki skali in ledu. Škorenj je udoben in omogoča dolgotrajno hojo po različnem terenu, tudi po snegu in ledu.

Sestava škornja

- OVČJA VOLNA
- FILC
- TOPLOTNO ISOLACIJSKA FOLIJA

EVA MATERIAL Z MEHURČKI

TAKO TOPLIH IN LAHKIH ŠKORNEV SE NISTE IMELI!

Sable antilopa: odstrel že za 3.500 € na našem safariju v J. Afriki

Južna Afrika: 11-dnevni safari v 6 dneh lova, z odstrelom 6 vrst divjadi, vsemi prevozi, tudi letalskim iz Ljubljane, za 3.890 €. Termin: 6.-16. 9. Ugodnost za zgodnje prijave: brezplačen odstrel trofejnega gnuja!

Južna Afrika: 5-dnevni safari in odstrel bivola za 8.500 €.

Vojvodina: 1.650 € za odstrel srnjaka s trofejo v teži 500 g.

Nova Zelandija: 3 dni lova v aprilu in odstrel jelena trofejne vrednosti zlate medalje do 250 CIC točk za 9.900 €, vključno z letalskim prevozom v NZ.

Kanada: 2.990 € za 6-dnevni lov in uplen črnega medveda v juniju.

Rusija: 6 dni lova v septembru za 1.990 € + odstrel: los 2.500 €, sibirski srnjak 1.100 €.

Kozorog v Kirgiziji: 5 dni lova, odstrel 1 kozoroga ne glede na trofejno vrednost za ceno 5.980 €.

Pasat, d.o.o., Dolenjska cesta 11, 1000 Ljubljana

Tel. 01 428 37 40 > GSM 041 728 143 > www.pasat.si > info@pasat.si

STEYR MANNLICHER, ZDA, Sabatti, Boretti, YILDIZI, ALFA ROMEO, RUGER

KOMPLET JAKNA 91980 + HLAČE 92127

LAHKO SE KUPI TUDI POSAMEZNO

VODOTESNA
IZ MIKROVLAKEN
TIH MATERIAL
ZELO TRPEŽEN MATERIAL

CENA ZA KOMPLET 278,00 €

UNIVERZALNA

PODOŽENE HLAČE
IZ MIKROVLAKEN
U-TEX MEMBRANA
ELASTIČEN PAS ZA DODATNO UDOBJE
VODODOPORNOST

MEDO sport

TRGOVINA ZA LOV, RIBOLOV IN REKREACIJO

www.medo-sport.si

MEDOŠPORT GROSUPLE, Cesta Toneta Kralja 2, 1290 GROSUPLE, tel. 01/ 787 37 00, fax: 01/ 787 37 02
e-mail: medosport@bros.si
MEDOŠPORT ČRNOMELJ, Ulica na Utrdbah 24, 8340 ČRNOMELJ, tel.: 07/ 306 24 70 e-mail: medosport@bros.si

210

Lovca, Cl. letnik, št. 4/2018

VUTE PUŠKARSTVO

ANSCHUTZ

Blaser

STEYR
MANNLICHER

BERGARA

**Nova in večja trgovina
na isti lokaciji**

Kreplova ulica 2, 2000 Maribor

www.lovskaoprema.si

info@lovskaoprema.si gsm: 041 824 969 tel: 059 108 495

Set Bergara B14

- repetirna puška Bergara B14
- Sporter s snemljivim nabojnikom
- različni kalibri
- optika Hawke Vantage IR 4-12x50 z osvetljenim križem
- jeklena fiksna montaža
- montiranje in pristrel vključena v ceno

cena: 895,00 €

Set Bergara BA13

- prelamača Bergara BA13 kaliber .222 Rem
- optika Hawke Vantage 3-9x50
- fiksna montaža
- montiranje in pristrel vključena v ceno

cena: 495,00 €

SWAROVSKI
OPTIK

KAHLES

ZEISS

AIGLE

FAHLE
RAVEN

PULSAR

VICTORINOX

Planika

Pinewood

W&S WEBLEY & SCOTT
GUNMAKERS 1790

EMPIRE RIFLE

929 EUR

Howa
LIFETIME WARRANTY

**JAPONSKA KAKOVOST Z
DOŽIVLJENJSKO garancijo
na mehanizem!**

NA VOLJO V KALIBRIH:
.308 win, 30-06,
.270 win, 243 win,
.300 win mag,...

ROJAL

Nikko Stirling
OPTICS FOR SPORT, SINCE 1888

**DOŽIVLJENJSKA GARANCIJA
NA OPTIKO ZA VSE KALIBRE!**

**LOVSKI ZDRAVO
VAM ŽELI**

3-12X56 IR = 315,27 eur

2.5-10X50 IR = 296,67 eur

1.5-6X44 IR = 268,77 eur

1-4X24 IR = 259,47 eur

TRGOVINA ROJAL

LJUBLJANSKA CESTA 32, Novo mesto

07 39 42 200

*cene veljajo ob predložitvi lovske izkaznice ter plačila z gotovino

Aktualne premovlečne repetirke na enem mestu!

MERKEL

Markel Helix
Najhitrejša premovlečna puška

Blaser

Blaser R8

Heym SR30

Premovlečna puška z možnostjo naprožila ("šnelarja")
in brez doplačila levo kopito in zaklep!

HAENEL

Haenel Jaeger 9

Lahka, elegantna in natančna enocevna prelamača!

SAMO
2,4kg

Prodaja vrhunskih izdelkov

- **Optike:** Swarovski, Kahles, Zeiss, Delta, Aimpoint, MTC
- **Puške:** Merkel, Haenel, Blaser, Sauer, Steyr Mannlicher, CZ, Heym, FX Airguns in Mauser
- **Strelivo:** RWS, Geco, Blaser, KJG, Sellier&Bellot, Rottweil, Sax, LFB, Nobel Sport Italia
- **Oblačila:** Chevalier

Izvajamo vsa puškarska dela.

Puškarstvo Špendal

Gramozna pot 9, 1000 Ljubljana

gsm: 041 399 307, 031 393 64

email: puskarstvo@siol.net

Nova spletna trgovina:

<http://guns-spendal.com/shop/>

Lovec

LOV • RIBOLOV • PROSTI ČAS **Koptex**

Sedež: KOPTEX DOO, Vodovodna pot 11, 5000 NG; 05/33-08-650

Naše poslovalnice: PE NOVA GORICA 05/33-08-660, PE LJ 01/585-17-99,

PE MARIBOR 02/252-47-44, PE M. SOBOTA 02/515-17-28,

PE KRANJ 04/204-24-37, PE KOPER 05/639-10-28

V Aprilu -10% na modele:

PROSTAF 7S 8X42,

PROSTAF 7S 10X42,

ACULON AL11

NOVO!!!

KAMERE ZA NOČNO
OPAZOVANJE DIVJADI

DARK OPS

NITE SITE

NOVO!!!!
KAHLES

KAHLES HELIA RANGEFINDER

Nikon

VELIKA IZBIRA TEKSTILA

SIG SAUER
when it counts

Smith & Wesson

sako
FINLAND

NOVOST!!

SVETILKE
NEXTORCH

VELIKA IZBIRA
DOLGOCEVNEGA IN
KRATKOCEVNEGA OROŽJA

BERETTA

Z
GUN

Sabatti

TIKKA
BY SAKO